

SEKTÖREL FORUM

Batı Akdeniz Bölgesi'nde Besi Hayvancılığı

Antalya Ticaret Borsası 89 yaşında
Oda ve Borsa başkanları 'Yeni Teşvik Yasası'na tepkili
Ali Çandır BAGEV Başkanı seçildi

KRİZ
VARSA
ÇARE de
VAR

89
yıl

MODERN SULAMA SİSTEMLERİNDE ÇÖZÜM ORTAĞINIZ

Hizmetlerimiz

- Keşif ve projelendirme
- Kaliteli ve uygun malzeme temini
- Montaj ve uygulama
- Uygulama sonrası danışmanlık
- Sistem garantisi
- Köy bazlı toplu damla sulama sistemlerinde malzeme temini ve montajı

Sulama sistemlerine hibe ve destekler

- Tarım Bakanlığının % 50 hibe desteği
- Ziraat Bankasının % 0 faizli 5 yıl taksitle geri ödemeli kredisi
- Tarım kredi kooperatiflerinin % 0 faizli 3 yıl taksitle geri ödemeli kredisi

Pelikan
SULAMA SİSTEMLERİ LTD. ŞTİ.

Şelale Mah. Şehit Musa Özkan Cad. 3005 Sk. No: 26 VARSAK / ANTALYA
Tel: 0242.417 73 68 - 69 Fax: 417 57 87
www.pelikansulama.com.tr

**daha fazla verim
ve yüksek kalite...**

“Her damlayı verime dönüştürüyoruz”

agtohum
sanayi ticaret ltd.şti.

geleceğimiz için;
NİS

www.agtohum.com.tr

ENZA ZADEN

www.anza-zaden.com

Mehmetçik Mahallesi Aspendos Bulvarı Nar Plaza No:113 A Blok Kat:4 ANTALYA/TURKEY
Tel:+90.242.321 20 18 (pbx) Fax:+90.242.321 88 60 Santral Gsm :+90 533 928 02 24 /+90.541.321 20 18
E-mail: agtohum@agtohum.com.tr

08

BORSA'DAN

- ATB 89 yaşında!..
- 'Kampüsten İş'e' projesi hayata geçiyor
- Et sektörü ATB'de toplandı
- Borsa Liseleri 9. mezunlarını verdi

12

BORSA'DAN

- Çiçek Festivali 5 yaşında
- "KDV alacakları, üçer aylık dönemlerde sıfırlanmalıdır"
- Hisarcıklioğlu: Tulum baya su dökmek lazım

18

SEKTÖRDEN

- ANTBİRLİK, Toptancı Hali'nde 'Tarım Market' açtı
- Yenidünya ve taze fasulyede yeni çeşitler
- Buğdayda hasatla beraber sorunlar tekrar gündeme geldi

20

BÖLGEDEN

- Ali Çandır BAGEV Başkanı seçildi
- Çandır: Yeni teşvik paketi beklentilerimizi karşılamadı
- ATSO Başkanı Budak: Isparta ve Burdur 3. bölgede olması gerekirken 2. bölgeye alınmış
- Bölge oda ve borsa başkanlarının Yeni Teşvik Paketi ile ilgili görüşleri
- BAGEV Tarım ve Hayvancılık Projesi'nin Burdur ve Isparta ayağı başladı

28

KOMİTELERDEN

- 'Çiftçi kaderine terk ediliyor'
- Rusya, hal esnafını isyan ettirdi

SEKTÖREL FORUM

- Batı Akdeniz Bölgesi'nde besi hayvancılığı

30

PORTRE- ATB Meclis Başkan Yardımcıları
Ali Çetin ve Teyfil Başkaya

46

SÖYLEŞİ- Ormanlarımızın
%60-70'i birinci
derece risk
bölgesinde

48

MAKALE- Biyogaz Teknolojisi
(Prof.Dr.Osman Yıldız)
- 5 yıllık kalkınma
planları (Aksel Ersoy)

52

RÖPORTAJ- Bozulabilir hava kargosu pazarının
lideri: Pamfilya A.Ş.

54

**Antalya Ticaret Borsası
Yayın Organı**

Sayı: 22 Mayıs & Haziran 2009

SAHİBİ

Ali ÇANDIRAntalya Ticaret Borsası
Yönetim Kurulu Başkanı

YAYIN KURULU

Halil BÜLBÜL**İbrahim YILMAZ****Adnan İNGEÇ**

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Ahmet Erol KÖKSALAN

YAYINA HAZIRLIK

Ziraat Ajansı

Tel: (242) 312 14 40

www.ziraatajansi.com.tr

BASKI

Ada Ofset İstanbul

0212.567 12 42

İLETİŞİM

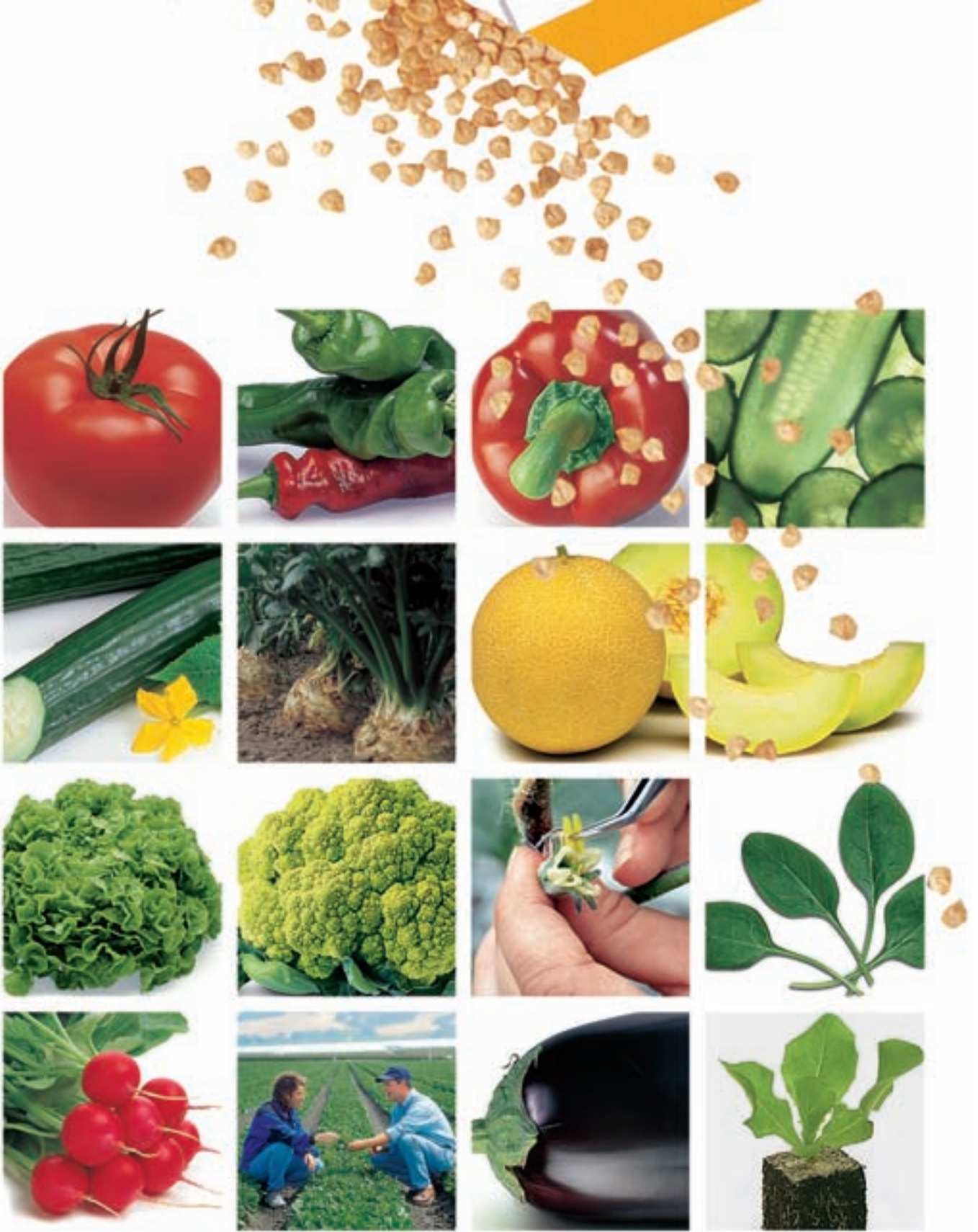
Cumhuriyet Cad. Borsa İşh. Kat:2

(PK 101) 07040 ANTALYA

Tel: (242) 244 26 70 - 241 28 28

Faks: (242) 241 11 58

e-mail: info@antalyaborsa.org.trwww.antalyaborsa.org.tr

RİTO
RİTO TOHUMCULUK A.Ş.

Tarım Mah. Aspendos Bulvarı, Kurt İşh. No: 136/1 Antalya
T: 0242 311 61 36 - 321 65 52 F: 0242 321 77 32

Ali Çandır

ATB Yönetim
Kurulu Başkanı

Artık eylem zamanıdır

Antalya Ticaret Borsası, 89'uncu yaşını kutladı. Borsamız bugün sadece Antalya için değil, ülkemiz açısından da bir değerdir. 89 yıl önce üreticinin emeğinin hakkını alması yolunda, cefakar çabalarla oluşturulan Antalya Ticaret Borsası, zaman içinde bu kenti ilgilendiren; bu kentin geleceğini ilgilendiren her konuda sorumluluk gösteren, müdahale eden ve Antalyalıların refahı için çaba harcayan bir kurum haline geldi. Bunun için, borsamızı bugünlere taşıyan herkese bir kere daha teşekkür ediyoruz...

Antalya Ticaret Borsası, bölgesel üretim havzası fikrinin ülkemizdeki ilk örneklerinden biri olan Batı Akdeniz Ekonomisini Geliştirme Vakfı BAGEV'in de öncüsü olmuştur. Görev almamızla birlikte BAGEV'in işlevi ve işlerliği konusunda neler yapabileceğimizi tartıştık ve gerçekçi projelerle karşınıza çıktık. Bölgedeki oda ve borsaların görüşlerini ve desteklerini almak amacıyla aralıksız sürdüreceğimiz buluşmalara başladık. Bu görüşmelerin ilk etabı sonuçlandı. Borsamızın 89'uncu yılında, bölgemizi entegre ve organize bir üretim havzası haline dönüştürme yolunda çok önemli bir konsensus sağladığımızı da gururla duyurmak isterim.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin içinde bulunduğumuz ekonomik kriz koşullarının etkilerini en aza indirmeye dönük "Kriz Varsa Çare de Var" kampanyasından da kısaca söz etmek istiyorum. Kriz dönemlerinin en belirgin özelliği, insanlarda güven eksikliği yaratmasıdır. Güven sorunu, bireysel bir kaygı olarak kendimizi koruma amaçlı davranışlara neden olurken; aslında krizin etkilerinin daha uzun sürmesine neden olur. "Kriz Varsa Çare de Var" kampanyası, birbirimize güvenmemizi; kendimizi değil, birbirimizi korumamız gerektiğini ilan eden bir proje olarak günümüz koşullarında büyük önem taşıyor kanısındayız. Ticaret Borsası olarak biz de bu kampanyaya yürekten destek veriyoruz.

Ticaret Borsası, Antalya'da tartışılan güncel gelişmelerle ilgili taraf olmaya kararlıdır. Daha önce de çeşitli kereler telaffuz ettiğimiz gibi; bu kente ait olan maddi manevi her türlü değer, Antalyalılara dönmesi için elimizden gelen çabayı göstereceğiz. Bu değerler arasında, hala sıcak tartışmalara konu olan Vakıf Zeytinliği özel bir önem taşıyor. Vakıf Zeytinliği'nin özel önemi; Antalya şehir merkezinin akciğeri konumunda olmasından kaynaklanır. Yapılaşmanın, yakın zamana kadar hiç hız kesmeden çok yoğun bir şekilde gerçekleştiği kentimizde, Vakıf Zeytinliği gibi bir varlığın, doğal dokusu bozulmadan; Antalyalıların her gün yararlanabileceği bir uğrak yeri olmasını arzuluyoruz. Vakıf Zeytinliği ile ilgili hazırladığımız proje, bu çok kıymetli kentsel varlığımızın kamu mülkiyetinde olması ve kamu mülkiyetinde kalmasının garanti altında olması temel ilkesine dayanıyor. Bütün benzer girişimlerimizde de olduğu gibi bu konuda da Ticaret Borsası olarak kentsel sorumluluk hissi içinde üzerimize düşen görevi, kararlılıkla yerine getireceğiz.

Borsamızın yönetim kurulu olarak görev süremiz başladığından beri neyi nasıl gerçekleştirmek istediğimizi açıklamaya çalıştık; hedeflerimizi ve çalışma ilkelerimizi basınla ve kamuoyuyla paylaştık; söyledik. Söylemimizi ortaya koyduk; bundan sonraki çalışmalarımız bütünüyle eyleme dönük olacaktır. Antalya'da doğmak, buralı olmaya yetmez düşüncesiyle; bu kentin bize kazandırdıklarını yine bu kente döndürmek için çalışacağız...

ATB 89 yaşında!

“ Antalya Ticaret Borsası, 89. kuruluş yıldönümünü üyelerinin katıldığı bir yemekle kutladı. Neşeli bir havada geçen geceye 'vefa' duyguları hakimdi ”

Borsanın 89. Kuruluş Yıldönümü için Antalya'da Tuğra Restoran'ta yemekli bir toplantı düzenlendi. Toplantıya Ticaret Borsası üyelerinin büyük çoğunluğu aileleriyle birlikte katıldı.

Samimi ve neşeli bir ortamda geçen yemekli buluşma, geç saatlere kadar sürdü. Borsa'nın 89. Kuruluş Yıldönümü'nü tüm üyelerle birlikte kutlamaktan mutluluk duyduğunu belirten ATB Yönetim Kurulu Başkanı Ali Çandır, toplantıda yaptığı konuşmada şunları söyledi, "Borsamızın bugünlere gelmesinde

emeği, bilgisi ve deneyimi ile katkı sağlamış tüm büyüklerimize en içten şükran duygularımızı iletmek boy-numuzun borcudur. Onların açtığı yolda yaşadığımız kentin daha yaşanabilir bir yer olması için elimizden geleni yapmaya çalışacağız. Bu vesileyle, aramızdan ayrılmış olan başkanlarımızı, meclis ve meslek komitesi üyelerimizi rahmetle anıyoruz."

“ ATB Gençlik Grubu, 'Kampüsten İşe' projesi ile Dünya Bankası Yaratıcı Kalkınma Fikirleri Yarışması'nda dereceye girdi. Proje koordinatörü İsmail Ersin Arslan, aldığı ödülü ATB Başkanı Ali Çandır'a sundu. Dünya Bankası, projenin uygulanması için 20 bin Dolar bütçe ayırdı ”

‘Kampüsten İşe..!’ projesi hayata geçiyor

Dünya Bankası Yaratıcı Kalkınma Fikirleri Yarışması Türkiye 2009 sonuçlandı. Yarışmaya 'Kampüsten İşe' projesiyle katılan Antalya Ticaret Borsası Gençlik Grubu önce 792 proje arasında ilk 80'e girerek final değerlendirmesine katılma hakkı kazandı. Final değerlendirmesinde de 20 proje arasına girerek ödül kazandı. ATB Gençlik Grubu adına İstanbul'a giderek ödülü alan Proje Koordinatörü Akdeniz Üniversitesi öğrencisi İsmail Ersin Arslan, ödülü ATB Başkanı Ali Çandır'a sundu.

'Kampüsten İşe' projesi Temmuz ayında başlayacak ve 12 ay devam edecek. Yarışma ve proje hakkında bilgi veren ATB Yönetim Kurulu Başkanı Ali Çandır şöyle konuştu, "Yaratıcı Kalkınma Fikirleri Yarışması, Dünya Bankası destekli bir yarışmadır. Küresel, bölgesel ve ulusal ölçekte düzenlenen yarışma, farklı ve yenilikçi fikirleri desteklemeyi amaçlar. Esas itibarıyla bir hibe programıdır ve temel değerlendirme kriterleri; yenilikçilik, gerçekçi-

lik, uygulanabilirlik ve yinelenebilirliktir."

Önce anket çalışması yapıldı

Ali Çandır sözlerini şöyle sürdürdü, "Proje kapsamında birçok faaliyet, mekan olarak Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nde gerçekleştirilecek. Ziraat fakültesi, forum toplantılarına akademik destek verecek, aynı zamanda staj yapacak öğrencilerin seçiminde de rehberlik edecek. 'Kampüsten İşe' başlıklı proje için ATB Gençlik Grubu, önce ATB üyesi 250 firma yetkilisi ile görüşmeler yaptı ve bir anket çalışması gerçekleştirdi. Anket sonuçları çerçevesinde, istihdam konusunda sektörün belli başlı ihtiyaçları tespit edildi ve projenin temeli de bu veriler üzerine kuruldu."

Projenin hedeflerini anlatan Proje Koordinatörü Akdeniz Üniversitesi İsmail Ersin Arslan ise şu bilgileri verdi, "Her öğrencinin 10 hafta boyunca, haftada 3 gün yenilikçi staj eğitim modeli kapsamında staj görmesini sağlayacak düzenlemeler

yapılacak. Kurulacak olan kariyer danışma ofisi ile iş ve meslek danışmanlığı hizmeti verilecek. Antalya bölgesinde 16-24 yaş aralığındaki genç işgücü için istihdam haritası oluşturmak üzere veri tabanı derlenecek. Öğrencilerin sektörel donanımlarını ve kendilerini geliştirmelerini sağlayacak imkanlar yaratılacak."

Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dekan Prof. Dr. Osman Karagüzel'in de katıldığı toplantıda Proje Koordinatörü İsmail Ersin Arslan'a bir dizüstü bilgisayar hediye edildi.

Et sektörü ATB'de toplandı

“ Et sektörünün bir araya geldiği toplantıda, Canlı Hayvan Pazarı ve Et Borsası'nın çok geç kalmış ve vazgeçilmez ihtiyaçlar olduğu; mevcut durumun toplum sağlığını tehdit ettiğinin altı çizildi ”

Et sektörünün temsilcileri Antalya Ticaret Borsası'nda bir araya geldi. Toplantıya ATB ve ATSO Canlı Hayvan ve Et Meslek Komiteleri ile Antalya Kasaplar Odası, ANET ve Veterinerler Odası'ndan temsilciler katıldı. Antalya'da sağlıklı ve kayıtlı hayvan

ve et ticaretinin gerçekleştirilmesi için yapılması gereken çalışmalar ve projelerin tartışıldığı toplantının açış konuşmasını ev sahibi sıfatıyla Antalya Ticaret Borsası Başkanı Ali Çandır yaptı. Ali Çandır, "Et sektörünün bugün yaşadığı sorunların çözümü için herkesin elini taşın

altına koyması gerekiyor" dedi. Antalya Ticaret Borsası olarak sektör temsilcilerinin katıldığı böyle bir ilk toplantıya ev sahipliği yapmaktan duydukları mutluluğun altını çizen Çandır, "Ortak hareket etme felsefesi ile el ele vererek bu hayati projeyi yaşama geçireceğiz" diye konuştu.

Her yerde müzik olacak

'Dünya Müzik Günü' kapsamında, Antalya'da bir ilk olarak çeşitli müzik grupları, koro ve orkestraların açık havada ücretsiz konser vermesi için yapılan toplantıya Borsa Başkanlıklar Danışmanı Ali Çetin katıldı. Proje ile kent merkezine hareketlilik kazandırılması, kültür ve sanat etkinliklerine ilginin artırılması hedefleniyor. Projeye başta Valilik ve Büyükşehir belediyesi olmak üzere çok sayıda sivil toplum kuruluşu destek veriyor.

Başkan Ali Çandır 'Alara Bahçe Günü'nde

Antalya Ticaret Borsası Başkanı Ali Çandır, Alara Fidan'ın 'Bahçe Günleri' etkinliğini gerçekleştirdiği üretim tesisini ziyaret etti. Alara firmasının Antalya'ya yapmış olduğu yatırımın çok değerli olduğunu belirten ATB Başkanı Ali Çandır, "Antalya'da Mayıs ayına kadar sebze hasadı, Mayıs ayından sonra da meyve hasadı başlıyor. Alara bu çalışması ile 12 ay üretim anlayışının önünü açan bir girişimde bulunmuştur" dedi.

Sahil meyveciliği tanıtımı

Başkan Ali Çandır, sözlerini şöyle sürdürdü: "Antalya Ticaret Borsası olarak biz de sahil meyveciliğini yaymaya ve tanıtmaya çalışıyoruz. Bu konuda Alara Fidancılık bize örnek teşkil ediyor".

ATB'nin sahil meyveciliğini tanıtmaya projesine sıcak baktıklarını belirten Alara Fidan CEO'su Yavuz Taner ise, "Bizler de bu çalışmanın genişlemesi için her türlü desteği vermeye hazırız" dedi. Başkan Ali Çandır, daha sonra Alara Fidan'ın üretim tesislerini gezdi.

Borsa liseleri 9. mezunlarını verdi

Borsa Ticaret Meslek Lisesi ve Borsa Anadolu Meslek Lisesi öğrencileri, 10 Haziran 2009 günü, 9'uncu dönem mezunlarını onurlandırmak için buluştu. Törene, Antalya Ticaret Borsası Meclis Başkanı Hüseyin Cahit Kayan, Yönetim Kurulu Başkanı Ali Çandır ve Genel Sekreter Ahmet Köksalan katıldı.

ATB Başkanı Ali Çandır, törende yaptığı konuşmasına, iki seçkin eğitim kurumunu Antalyalılara kazandıran önceki yönetim kuruluna ve önceki borsa meclisine teşekkür ederek başladı. Ali Çandır konuşmasını şöyle sürdürdü, "Yaşama yeni bir başlangıç yapan gençlerimize başarılar diliyorum. İyi bir gelecek için çok çalışmak ve kendimize güvenmek zorundayız. Böyle kaliteli eğitim veren okulların, genç kuşaklara hem çalışkan olmayı; hem de kendine güven duygusunu aşıladığına inanıyorum."

Mezun olurken dereceye giren öğrenciler, Antalya Ticaret Borsası Meclis Başkanı Hüseyin Cahit Kayan ve Yönetim Kurulu Başkanı Ali

Çandır tarafından çeşitli hediyelerle ödüllendirildi. Okul Müdürü Sadık Alkan da her iki liseye sağladıkları katkılar için ATB Meclis Başkanı ve Yönetim Kurulu Başkanlarına birer plaket sundu. Dereceye giren öğrenciler şöyle:

Borsa Anadolu Meslek Lisesi

- 1) Aziz Durmaz
- 2) Aygül Esen
- 3) Oğuzhan Bakır

Borsa Ticaret Meslek Lisesi

- 1) Muharrem Mert Tihlis
- 2) Mikail Yüksel
- 3) Şükriye Hande Hancioğlu

İlçe Temsilcileri Kurulu bir araya geldi

“Antalya Ticaret Borsası, 'stratejik program' kapsamında ilçe temsilcileri projesini hayata geçiriyor. Bu amaçla ilçe temsilcilerinin görevlerini belirlemek için ATB'de bir toplantı yapıldı”

İlçe Temsilcileri Kurulu toplantısının açılış konuşmasını yapan Başkan Ali Çandır "Stratejik iş planımız içinde yer alan ilçe temsilcileri projesini hayata geçirmek için bir araya geldik. Öncelikle ilçelerdeki üyelerimizle işbirliği yaparak, hem

üyelerin sorunlarını çözmek, hem de yeni üyeleri tespit ederek Borsamıza kazandırmayı amaçlıyoruz. Bunun dışında ilçelerin resmi ve sivil toplum kuruluşları temsilcileriyle işbirliği yaparak bölgenin tarımsal üretim ve ticaret zincirindeki sorun-

larına yönelik projeler geliştirmeyi hedefliyoruz" dedi. İlçe Temsilciler Kurulu önümüzdeki günlerde yapacağı toplantı ile ilçe temsilcilerinin isimlerini belirleyecek. Kurul, daha sonra temsilcilerle bir araya gelerek projeyi paylaşacak.

Festival basına tanıtıldı

5. Çiçek Festivali'nin tanıtım toplantısı Tuğra Restaurant'ta yapıldı. Toplantıya Festival Tertip Komitesi'nde yer alan Büyükşehir Belediyesi, Kepez Belediyesi, Antalya Ticaret Borsası, Antalya İhracatçı Birlikleri, Antalya Ticaret ve Sanayi Odası ve İnterflora'dan temsilciler katıldı. Toplantıda festivalde yapılan değişiklikler ve yenilikler basın mensuplarına anlatıldı.

Stadyum çiçek açtı

“Antalyaspor'un Fenerbahçe ile oynadığı maçta taraftara 20 bin karanfil dağıtıldı. 'Koltuk atma çiçek at' sloganıyla dağıtılan karanfiller stadyumu çiçek bahçesine dönüştürdü”

20 bin karanfil

5. Çiçek Festivali kapsamında 'Çiçek Festivali Tertip Komitesi' tarafından Antalyaspor-Fenerbahçe maçında 20 bin karanfil dağıtıldı. 'Koltuk atma çiçek at' sloganıyla yapılan etkinlikte sporun sevgi ve barış duyguları içinde yapılması gerektiği hatırlatıldı. Binlerce karanfilin dağıtılmasının ardından stadyumda renkli görüntüler oluştu.

Antalyasporlu taraftarlar kırmızı-beyazlı ekibin attığı golün ardından elindeki çiçekleri futbolculara atarak sahayı çiçek bahçesine çevirdi.

Renk cümbüşü oluştu

Stadyuma gelen her taraftara bir karanfil verilmesi, maçın centilmenlik havasında geçmesine yardımcı oldu. 'Çiçek Festivali Tertip Komitesi' tarafından tedarik edilen

farklı renklerdeki 20 bin karanfil maçın başlamasına kısa bir süre kala turnikelerden geçen izleyicilere takdim edildi. Çiçek alan taraftarlar etkinliği tebessümle karşıladı. Maç öncesi çiçek dağıtımının hoş bir sürpriz olduğunu belirten Antalyasporlu bir taraftar, "Her maç öncesi böyle çiçek dağıtılmasını istiyoruz. Bir tek çiçek bile taşkın davranışların önüne geçmeye yetebilir" dedi.

Çiçek Festivali 5 yaşımda

“ Önceki yıllara göre daha renkli geçen ‘5. Çiçek Festivali’ kentle bütünleşti. Kepez’den başlayan kortej Büyükşehir Belediyesi önünde sona erdi. Cumhuriyet Meydanı’ndaki etkinlikler büyük ilgi gördü ”

Her yıl renkli görüntülere sahne olan ‘Çiçek Festivali’nin 5.si yine coşku içinde kutlandı. Antalya Valiliği, Büyükşehir Belediyesi, Kepez Belediyesi, Antalya İhracatçı Birlikleri, Antalya Ticaret Borsası, İnterflora ve Çiçek Tanıtım Grubu’nun desteğiyle bu yıl 5.si düzenlenen festival halkla bütünleş-

ti. Etkinlik, çiçeklerle süslenen araçların Kepez Belediyesi’nin önünden başlayan kortejle start aldı.

Binlerce çiçek dağıtıldı

Antalya’da bu yıl 5.si düzenlenen ‘Çiçek Festivali’ çerçevesinde yapılan kortej, büyük ilgi gördü. Büyükşehir Belediyesi önünde sona eren kortejin ardından, bando eşli-

ğinde Cumhuriyet Alanı’na yüründü. Protokol üyeleri ve mankenler, vatandaşlara çiçek dağıttı. Festival çerçevesinde Cumhuriyet Alanı’nda ‘Çiçek Dizayn Yarışması’ düzenlendi. Konuşmaların ardından festivale katkıda bulunan kurum, kuruluş ve firmalara teşekkür plaketi verildi. Gecenin sonunda Can Afacan bir konser verdi.

ATB Meclis toplantısına katılan Kepez Belediye Başkanı Hakan Tütüncü'ye plaket verildi

'KDV alacakları, üçer aylık dönemlerde sıfırlanmalıdır'

Antalya Ticaret Borsası Haziran ayı meclis toplantısı Kepez Belediye Başkanı Hakan Tütüncü'nün de katılımıyla yapıldı. Gündem maddelerinin okunması ve oylanmasının ardından söz alan ATB Başkanı Ali Çandır, Haziran ayı içinde yapılan etkinlikler hakkında üyeleri bilgilendirdi. Daha sonra kent gündemine değinen Başkan Çandır, BAGEV'in çalışmalarını anlattı, Vakıf Zeytinliği'nin durumuna değindi.

Konuşmasının ikinci bölümünde ekonomik değerlendirmede bulunan Çandır, TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu'nun liderlik yaptığı Üreten Türkiye Platformu'nun 'Kriz Varsa Çare de Var' kampanyasını desteklediklerini söyledi. Çandır, "Ancak reel ekonomi açısından hala fahiş düzeyde seyreden reel faizin, dünya ile rekabetçi bir düzeye getirilmesi için gerekli somut adımların atılmasını bekliyoruz" dedi.

Banka kredileri

Çandır konuşmasını şöyle sürdürdü, "Bankacılık sisteminin tarihi karlar yazdığı bu dönemde, Merkez Bankası'nın % 8,75'lik faiz oranı ile kredi faiz oranları arasındaki uçurumun uygun bir düzeye gelmesini sağlayacak politikanın uygulanmasını istiyoruz. Sektörel destekli krediler başta olmak üzere verilen kredilerin faiz oranı ile komisyon ve masraf adı altında alınan payların oranı arasındaki çok yüksek farkın ortadan kaldırılması gerekiyor."

KDV alacakları

Ali Çandır şöyle konuştu, "Her kesimin malumu olduğu üzere, yaşamakta olduğumuz bu yapısal krizin hayati iki sonucu, küçülme ve işsizliktir. Bu sonuçların kaynaklarını oluşturan talep yetersizliği, piyasa hareketsizliği ve nakit sıkışıklığı gibi sorunlara sürdürülebilir

önlemler alınmalıdır. Bu bağlamda vergi mükelleflerinin KDV'den doğan alacaklarının, Avrupa ülkelerinde olduğu gibi, en geç üçer aylık dönemlerde sıfırlanması sağlanmalıdır. Böylece mükellefin, KDV alacağını fahiş faizle finanse etmesi önlenerek, piyasanın ihtiyaç duyduğu ölçüde ve sürdürülebilir nitelikte piyasada para akışının sağlanması gerçekleşecektir."

'Zeytinlik korunmalı'

ATB Başkanı Ali Çandır'ın ardından söz alan Kepez Belediye Başkanı Hakan Tütüncü ise borsa ile her konuda işbirliği yapmaya hazır olduklarını söyledi. Konuşmasında Vakıf Çiftliği'ne değinen Tütüncü, "Antalya'nın şehir merkezindeki en büyük yeşil alanlarından biri olan Vakıf Çiftliği'nin mevcut haliyle korunması, içindeki ürünlerin de ekonomiye kazandırılması taraftarıyım" dedi.

Yönetimin ziyaretleri sürüyor

ATB Yönetim Kurulu üyeleri, Meclis Başkanı Hüseyin C.Kayan ile birlikte Sosyal Güvenlik İl Kurumu Müdürü Selim Erol ve İl Emniyet Müdürü Feyzullah Arslan ziyaret edildi.

EXPO 2014'e adım adım

ATB Yönetim Kurulu Başkanı Ali Çandır, Antalya Valisi Alaaddin Yüksel başkanlığında ATSO'da düzenlenen EXPO 2014 çalışmalarının görüşüldüğü değerlendirme toplantısına katıldı.

Fide üreticileri ATB'de

Fide Üreticileri Birliği Başkanı Savaş Titz ve birlik yönetim kurulu üyeleri Borsayı ziyaret ettiler. Ziyarette birlik faaliyetleri, fide üreticilerinin yaşadığı sorunlar ile Borsa ve Birlik olarak sektöre yönelik yapılabilecek çalışmalar hakkında görüşme yapıldı.

ATB ile ALTSO işbirliği yapacak

Antalya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Ali Çandır Başkanlığı'nda Alanya Ticaret ve Sanayi Odası'nı (ALTSO) ziyaret etti. Ziyarette ALTSO Meclis Başkanı Mustafa Tuna'ya ATB'nin faaliyetleri hakkında bilgi verildi. Ziyaretten duyduğu memnuniyeti dile getiren ALTSO Başkanı Aydoğan, "Antalya Ticaret Borsası ile farklı konularda iş birliği yapmaya hazırız" dedi.

Hisarcıklioğlu kurdela kesti

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklioğlu'nun katılımlarıyla Lara Kundu'da faaliyete geçen Melas Lara Otel'in açılışına ve TOBB Özel Kalem'de görev yapan Alper Engin'in düğün törenine katılım sağlandı.

KUTSO'dan ATB'ye ziyaret

Kumluca Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Alaaddin Aytekin, Meclis Başkanı Serdar Oktar ve Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Süleyman Akiskalı Borsa yönetimini ziyaret etti. Toplantıda tarım, ticaret ve turizm konularında kentsel ve bölgesel boyutlarda birlikte yapılabilecek projeler konusunda görüşmeler yapıldı.

Hisarcıklıoğlu: Tulumbyaya su dökmek lazım!

“ TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, ekonomik krizin bütün dünya gündemine oturduğunu belirterek, “Krizin çözümü kendimizde” dedi ”

TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, insanların “kriz” denince tüketimi kestiğini, tüketim azalınca krizin derinleştiğini ve insanların işsiz kaldığını söyledi. Kriz ortamında çözüm yöntemi olarak önerilecek davranış biçiminden kriz nedeniyle uzaklaşıldığını anlatan Hisarcıklıoğlu; vatandaşın kendisine ve birbirine güvenmesi gerektiğini kaydetti ve 29 meslek örgütü ve sivil toplum örgütünün oluşturduğu Üreten Türkiye Platformu’nun, “Kriz Varsa Çare de Var” başlıklı kampanyayı düzenlediğini anlattı. Rifat Hisarcıklıoğlu şöyle konuştu: “Krizin çözüm noktalarından biri bizsek biri de hükümetin sağlayacağı katkılardır. Türkiye genelinde otomobil, bilgisayar ve beyaz eşya firmaları başta olmak üzere herkes bu kampanyaya katıldı. Yani Türk özel sektörü kendi üzerine düşünme gerçekleştirdi. İstiyoruz ki kimse işini kaybetmesin. Krizden çıkışın yolu alışveriştir deniyorsa, tulumbyaya su dökmek lazım.”

"Kriz Varsa Çare de Var" kampanyasında ilk hafta, "Eve kapanma pazara çık"; ikinci hafta "Kimse işini kaybetmesin" ve üçüncü hafta da "Güven ve istikrar" mesajları verildi. Kampanyanın 4. haftasında vurgulanan mesaj ise "Gücüne inan" oldu.

Ticari hayatta dayanışma

Kampanya, ülkenin her bölgesinde ilgi görüyor ve özellikle oda ve borsalar tarafından sahipleniliyor. Firmalar da çeşitli katkılarla kampanyaya destek veriyor. Kampanyaya destek için yapılanlar, ulusal ölçekte tam bir dayanışma örneği olarak dikkat çekiyor. Mekan

kirasında indirim giden alışveriş merkezleri; ürün indirimi uygulayan firmalar; alışveriş çeki dağıtan şirketler; tanıtım ve promosyon faaliyetleriyle kampanyaya katkıda bulunanlar, dört koldan vatandaşların güven duygusunu canlandırma ve böylece ticari hayata hareketlilik getirmeyi amaçlıyor.

Üretim, istihdam, tüketim!

Kampanya bu üç kavram üzerine inşa edilen bir anlayışı temsil ediyor. Bu anlayış da TOBB'un "Çifte Çıpa" sloganıyla *gemiye selim bir limana ulaştırmanın formülü* olarak belirleniyor. Çıpalardan biri *güçlü ekonomi*; diğeri ise *kaliteli demokrasi* olmalıdır.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği bu anlayışı, sadece mevcut küresel krizin ülkemizdeki yansımalarına karşı değil; sağlıklı ve ebedi bir refah ülkesi olmanın reçetesi olarak öneriyor ve neler yapılması gerektiğini şöyle sıralıyor:

Güçlü Ekonomi için

- Ekonominin kurumsal altyapısını kuvvetlendirme
- Mali disiplinin sürdürülmesi (Kurallı Maliye Politikasına geçiş)
- Yerel Yönetimlerin mali yapısının şeffaflaştırılması
- Vergi sisteminin yenilenmesi
- Altyapı ve enerji piyasalarının rekabet açılması
- Yeni "Türk Ticaret Kanunu"nun yasalaşması
- Kamu İhale Kurumu ve Rekabet Kurumu'nun güçlendirilmesi
- Reel Sektörün güçlendirilmesi
- KOBİ'lerin finansmana erişim imkanlarının artırılması
- Sanayi Politikası
- Piyasa Gözetim ve Denetim sisteminin uygulanması
- Kayıtdışılıkla mücadele
- İstihdam politikaları
- İşgücü maliyetlerinin düşürülmesi
- Çalışma mevzuatının yenilenmesi
- Nitelikli işgücü arzının artırılması (eğitim reformu)

Kaliteli Demokrasi için

- Kurumsal altyapının kuvvetlendirilmesi
- Anayasa'nın yenilenmesi
- Siyasi Partiler ve Seçim Kanunları
- Hukuk-Yargı-Mevzuat reformu
- Kamu yönetimi reformu
- Kamu hizmetlerinin kalitesinin artırılması
- Kamu Yönetiminde şeffaflık ve hesapverebilirlik
- Kamu Personeli reformu
- Yolsuzluk ve israf etkin mücadele

ANTBİRLİK, Toptancı Hali'nde tarım market açtı

ANTBİRLİK Yönetim Kurulu Başkanı Abdullah Balaban, yaptığı açıklamada, ANTBİRLİK'in kuruluş gayeleri arasında, üreticilerin tarımsal üretimleriyle ilgili her türlü girdi ihtiyacını karşılamak olduğuna dikkati çekti

Daha önceki yıllarda birliğe bağlı Serik, Manavgat, Antalya, Kınık

kooperatiflerinin bulunduğu yerlerde tarım marketler açıldığına işaret eden Balaban, yeni marketin Antalya Büyükşehir Belediyesi Toptancı Hali 494 numarada açıldığını duyurdu.

Her ihtiyacı karşılayacak

Bölgede yapılan her türlü tarımsal üretimde, özellikle de seracılıkta

kullanılan ilaçların, gübrelerin ve her türlü girdi niteliğindeki tarımsal ihtiyaç maddesi satışının yapıldığı tarım marketlerin sadece ortakların değil, tüm bölge çiftçilerinin hizmetinde olduğunu kaydeden Balaban, üreticilerin her türlü ihtiyaç maddesini uygun koşullarda bu marketlerden temin edebileceklerini söyledi.

Yenidünya ve fasulyede yeni çeşitler geliştirildi

“ Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Akdeniz bölgesinde yaygın olarak yetiştirilen tescilli yenidünya çeşitlerine 3 yeni çeşit daha ekledi. Uzun yıllar süren çalışmalar sonucu, sırtık tipte 'Özayşe' taze fasulye çeşidinin ıslahı da tamamlandı ”

Yenidünya'da 3 yeni çeşit

Tarım Bakanlığı bünyesinde, yenidünya ıslah çalışmalarının yürütüldüğü tek enstitü olan BATEM'de, yenidünya meyvesinde 3 yeni çeşit daha geliştirildi. Melezleme ve seleksiyon yöntemiyle geliştirilen bu 3 çeşidin tescilini bu yıl içerisinde alacaklarını açıklayan BATEM Müdürü Dr. Suat Yılmaz, yenidünyada geliş-

tirilen bu üç yeni çeşidin; 50-60 gram meyve iriliğine ulaşması, daha az çekirdek içermesi, yüksek albenisi, verim, tad ve aromadaki üstünlüklerle ön plana çıkacağını belirtti.

Yeni fasulye 'Özayşe'

Yeni fasulye çeşidi 'Özayşe'nin çalışmalarının, Batem'den emekli olan Dr. Nurşen Özçelik tarafından yapıldığını açıklayan Dr. Suat Yılmaz, uzun meyveli, enli, kılçıksız olan fasulyenin çok lezzetli ve verimli bir çeşit olduğunu kaydet-

Dr. Suat Yılmaz

ti, "Dekara verimi, ilkbahar yetiştiriciliğinde 2500-3000 kg, sonbahar yetiştiriciliğinde 2000-2500 kg. Bu verim, dünya ortalama fasulye veriminin çok üzerindedir."

Enstitüde üretilen elit tohumların, tohum firmalarınca çoğaltılarak sertifikalı tohum olarak üreticilere satıldığını söyleyen Suat Yılmaz, 2009 yılı sonbahar dönemi için tohumluk üretimlerini artırdıklarını ve isteyen vatandaşların taleplerinin karşılanacağını açıkladı.

“ Buğday hasadının başlaması ve beraberinde getirdiği sorunlar Antalya Ticaret Borsası’nda yapılan toplantıda tartışıldı. Sektör temsilcilerinin bir araya geldiği toplantıda önemli kararlar alındı ”

Buğdayda hasatla beraber sorunlar tekrar gündeme geldi

Toplantıya, ATB üyeleri, Tarım İl ve İlçe Müdürlüğü temsilcileri, Batı Akdeniz Biçerdöver Birliği Başkanı, tüccarlar ve firma temsilcileri katıldı. Hasat öncesi buğdayda yaşanan sıkıntıların konuşulduğu toplantıda, tüccarlar ve firmalar sorunlarını dile getirdi.

Büyük sorun süne

Toplantıda söz alan ATB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı İbrahim Köseoğlu, buğday hasadından önce süne sorununa çözüm bulunması gerektiğini söyledi. Bu sene süne mücadelesinde başarısız bir dönem geçirdiklerini belirten Köseoğlu, “Süne en büyük sorunumuz. Buğday hasadında sorunların çözüme kavuşması için bölgeye has tohum çeşitlendirmesi yapılmalı, çiftçi eğitilmeli, biçerdövercilerle olan sıkın-

tlar giderilmeli, biçimden önceki yağmur sorunu giderilmeli” dedi.

‘Çiftçi kendini denetlemeli’

Hasat öncesinde ve sonrasında köylerde bilgilendirme toplantısı yapıldığını fakat köylülerin bu top-

lantılara fazla ilgi göstermediğini belirten Tarım İl Müdürlüğü Çiftçi Eğitim ve Yayın Şube Müdürü Ali Ulvi Büyüksoy ise şöyle konuştu, “Teşkilatımız arazileri yeteri kadar denetleyemeyebilir. Bu nedenle çiftçilerin kendi kendilerini denetlemelerini bekliyoruz”. Toplantıda söz alan Batı Akdeniz Biçerdöver Birliği Başkanı Kadir Sarıcalar da, birlik üyelerinin dönüm başına aldığı ücretin yeterli olmadığını söyledi.

Toplantının ardından şu kararlar alındı: rutubetli buğdayın hasat edilmemesi, Antalya bölgesine has tohum çeşitlendirmesinin yapılması, erken hasat yapılmaması, çiftçilerin eğitilmesi, depoların temizlenmesi, biçerdöver ve kullanıcılarının denetlenmesi, sünenin yoğun olduğu bölgelerde mücadelenin tarım il ve ilçe müdürlüğü tarafından yapılması.

İbrahim Köseoğlu

BAGEV Genel Kurulu yapıldı Ali Çandır başkan seçildi

Batı Akdeniz Ekonomisini Geliştirme Vakfı (BAGEV) Genel Kurulu Antalya Ticaret Borsası'nda yapıldı. Genel Kurul'a BAGEV'i oluşturan Antalya, Burdur, Isparta ve Afyonkarahisar'dan oda ve borsa temsilcileri katıldı. Antalya Ticaret Borsası Başkanı Ali Çandır'ın Başkan seçildiği BAGEV Yönetim Kurulu'nda şu isimler yönetimde yer aldı: Başkan Ali Çandır (Antalya Ticaret Borsası), Başkan Yardımcısı Yusuf Keyik (Burdur Ticaret ve Sanayi Odası), Muhasip Üye Ahmet Erol (Antalya Deniz Ticaret Odası), Üye Gültekin Gencer (Antalya Ticaret ve Sanayi Odası), Üye Ahmet Adar (Isparta Ticaret Borsası), Üye Selçuk Senirli (Manavgat Ticaret ve Sanayi Odası), Üye R. Nuri Dirik (Yalvaç Ticaret ve Sanayi Odası).

Seçimin ardından ilk açıklamasını yapan Başkan Ali Çandır, yeni projelere imza atacaklarını söyledi. Çandır'ın açıklamasına göre BAGEV'in iki yıllık süreçte gerçekleştirmek istediği projeler şunlar: Bölgesel Kalkınma Ajansı'nın kurulması, Sektörel ve ekonomik bölgesel proje üretimi ve uygula-

ması, TAGEM projesi ve 12 aya yayılmış bölgesel tarımsal üretim projeleri, KOSGEB'in değişen kanunu ve KOBİ tanımının değişmesiyle genişleyen destek ve teşvik programlarından bölgedeki firmaların yararlanma imkanlarını artırıcı projeler hazırlanması, bölgesel yayıncılık (aylık bülten ve web sayfası), bölgesel ürün portalı oluşturmak,

bölgesel fuar işlevini gerçekleştirmek ve bölgesel sektörel toplantılar yapmak.

BAGEV Başkanı Ali Çandır Yeni teşvik paketi beklentilerimizi karşılamadı

Yatırımların ve istihdamın artırılması için son 5 yılda 5 tane kanun çıkarıldı. 29.01.2004 tarihli 5084 Sayılı Kanun'la başlayan bu süreçte; il düzeyinde vergi teşviki, enerji desteği ve bedelsiz arazi tahsisi ile yatırımın ve istihdamın artırılması; iller arası gelişmişlik dengesizliğinin giderilmesi amaçlanmıştır. Daha sonra çıkarılan 4 adet kanun (31.07.2004 tarihli 5228 Sayılı Kanun, 12.05.2005 tarihli 5350 Sayılı Kanun, 26.12.2006 tarihli 5568 Sayılı Kanun ve 28.03.2007 tarihli 5615 Sayılı Kanun) ise 5084 Sayılı Kanun üzerindeki düzeltmelerle ilgiliydi. Dolayısıyla, aslında yatırımların özendirilmesi ile ilgili çıkarılan tek kanun 5084 Sayılı Kanun olmuştur.

Yatırımlarda devlet yardımları, aktif işgücü programlarının güçlendirilmesi ve kredi garanti desteği ismiyle 4 Haziran 2009 günü açıklanan teşvik paketi ise yeni bir yasal düzenlemeye dayanmamış, mevcut yasalar çerçevesinde oluşturulan bir paket olma özelliği ile öne çıkmıştır. Yaşamakta olduğumuz derin reel ekonomik krize bir parça ilaç olması bakımından kamuoyunda ciddi beklentiler yaratan bu pakette, 2004 yılında çıkarılan 5084 Sayılı Kanun'un amacına ilave olarak öne çıkan hedef, sektörel kümelenme desteği olmuştur. Bu yeni yaklaşım bile başlangıç olarak bizleri umutlan-

dırmıştır. Ancak, paketin detaylarını incelediğimizde hem bölgesel, hem de sektörel düzeyde ciddi eksiklikler, yetersizlikler ve yanlışlıklar olduğunu tespit etmiş bulunuyoruz. Bu tespitleri ve değerlendirmeleri kamuoyu ile paylaşmamızdaki temel amacımız, karar vericilerin ülke için pozitif değer üretme çabalarına destek olmaktır. Bu hepimiz için bir vatandaşlık hakkı ve görevidir.

Reel ekonomik krizin derinleşerek devam etmekte olduğu bir ortamda, mevcut üreticiler için herhangi bir iyileştirme yaratmayan bu paketin, hiç olmazsa yeni yatırımlar için küresel rekabette avantaj sağlayan bir yatırım ortamının ve cazibesinin yaratılmasına destek olmasını beklemekteyiz. Zira, mevcut üretim ve kapasite kullanım oranlarındaki tarihi rekor düşüşlerin yaşandığı bir ortamda, yeni yatırımcıları harekete geçirmek son derece zor bir iştir.

Hükümetin; çok zayıflamış mevcut üretim ve kapasite kullanım oranlarını kalıcı bir biçimde güçlendirme tedbirleri yerine, yeni yatırımları teşvik etme paketini, öncelik sıralamasını yanlış bulsak bile, destekliyoruz. Yeter ki söylem ve eylem tutarlılığını yetkin bir düzeyde sağlayan bir paket ya da politika söz konusu olsun.

"Aynı sektörün her yerde desteklenmesi, destek pastasını küçük dilimler halinde her yere dağıtma çabasıdır"

Açıklanan pakette ekonomik büyümeyi ivmelendirmek gibi bir hedef bulunmuyor. Buna karşılık açıklanan 4 temel hedeften biri olan sektörel kümelenme desteği, hem bir farklılığı anlatırken hem de ciddi bir hedefe ulaşma zorluğunu bünyesinde barındırıyor. Zira, kümelenmenin dünyadaki teorisine ve uygulamasına bakıldığında bunun tek bir sektör tabanlı değil, ileriye ve geriye bağları ile birbirini tamamlayan sektörlerarası bölgesel bir coğrafi yoğunlaşmayı ve toplulaşmayı temsil ettiği görülüyor. Dolayısıyla, son dönemde tüm dünyada önemli bir küresel rekabet avantajı sağlama aracı olan kümelenme yaklaşımının,

sektörel den çok bölgesel düzeyde mukayeseli üstünlüklere sahip ve birbirini tamamlayan sektörler itibariyle desteklenmesini önemsiyoruz. Paketteki bu hedefin doğru ve yetkin bir şekilde bölgesel gelişme aracı olarak güncelleştirilip uygulamaya konmasını talep ediyoruz. Zira, bölgeye odaklı bir kümelenme desteği uygulaması; tedarik, imalat, ar-ge, lojistik ve pazarlama fonksiyonlarının küresel rekabetçi ortamda zaman, miktar, kalite ve maliyet avantajlarıyla gerçekleştirilmesine olanak sağlayacaktır. Bunun sağlanabilmesi için de her bölgenin mukayeseli üstünlüğe sahip sektörleri, ileriye ve geriye bağlarıyla birlikte kurgulanmalıdır. Diğer taraftan, tüm bölgelerde aynı sektörü desteklemek aslında bir destek değildir. Kümelenme mantığına da ters düşer, bölgelerarası gelişmişlik farklarını azaltma mantığına da ters düşer. Örneğin seracılık yatırımlarını tüm bölgelerde desteklemenin yetersizliklerinden biri, aynı destek pastasını daha küçük dilimler halinde her yöreye dağıtma çabasıdır. Bu politika, açıklanan paketin hedeflerine de aykırıdır.

“Bölgemiz el yordamıyla ve göz kararıyla, uzaktan değerlendirilecek bir bölge değildir”

Bölgelerin oluşturulmasında dikkate alınan İBB (İstatistiki Bölge Birimi) ve SEGE (Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi) kriterleri bir çok bölgede birbiriyle uyumsuzdur. TR61 kodlu Batı-Akdeniz Bölgemiz buna tipik bir örnektir. Çünkü Antalya İli, öteden beri Burdur ve Isparta illerinden SEGE katsayısı itibariyle çok farklı bir konumdadır. Ortalama bir SEGE katsayısı ile bölgemize bakış; bu üç ilin üçü açısından da doğru olmayan; gerçekçi olmayan sonuçlara varmamıza neden olur. Her ne kadar 2001 yılı verileriyle SEGE katsayıları hesaplanmışsa ve bu durum başlı başına

temel bir sorun teşkil etse bile bölgemiz için son açıklanan milli gelirin $\frac{3}{4}$ 'ünü Antalya, $\frac{1}{4}$ 'ünü ise Burdur ve Isparta'nın oluşturduğu hatırlanırsa, bizim açımızdan paketin hazırlanmasında göz önüne alınan değerlendirmelerin vahameti açıkça ortaya çıkar. Birbirine bu kadar yakinken arada böylesine büyük farkların olduğu başka bir bölge yoktur. Bölgemiz, bürokratik alışkanlıklara dayanıp, göz kararıyla ve el yordamıyla uzaktan değerlendirilebilecek bir bölge değildir. O yüzden merkezi idarecilerin, karar vericilerin; bölgesel destek ya da teşvik adı altında bir politika üretimine girmeden önce her türlü siyasi mülahazadan uzak, ekonomik akılcılıkla ve bölgesel dinamiklerle uyumlu bir yerinde ödev yapma alışkanlığını artık kazanmalarını talep ediyoruz.

4 bölgeyi birlikte değerlendirdiğimizde, İstanbul hariç diğer üç bölgede desteklenen sektör ortalaması 19 kalem iken, ikinci bölge olan bizim bölgemizde desteklenen sektör sayısı ortalama 16 kalem olmuştur. Batı Akdeniz bölgesinde ise desteklenen sektör sayısı bu ortalamanın da altında kalarak 14 kalem ile sınırlı bırakılmıştır. Üstelik bunların bir kısmı tüm bölgelerde desteklenen kalem olma özelliğine sahipken (seracılık gibi), bir kısmı da bölgenin gerçekleriyle uyumlu değildir. (US97 Kodunda 153 ve 809 gibi.)

“En az destek alan ikinci bölgede, Adana-Mersin yöresi kayırılmış görünüyor”

İkinci bölgede yaratılan bir diğer olumsuzluk da genel destekleme bakışı ile ilgilidir. Zira makine imalatı, akıllı çok fonksiyonlu tekstil, metalik olmayan mineral ürünler, kağıt, gıda ve içecek imalatı sektörlerinin gelişebileceği alan olarak genellikle Adana-Mersin bölgesi tarif edilmektedir. Yani teşvik paketinde en talihsiz ve zayıf bırakılmış bölge olan ikinci bölgedeki teşvikler, genellikle Adana-Mersin bölgesine eğilimli durumdadır. Nitekim ikinci bölgede desteklenen sektör sayılarına bakıldığında, 20 sektör ile Adana-Mersin yöresi, bizim de içinde bulunduğumuz diğer yörelerden açık ara önde tutulmuştur. Mukayeseli üstünlükler ve kurulu kapasite avantajlarıyla değerlendirildiğinde Adana-Mersin yöresi, pakette ifade edilen kümelenme hedefi konusunda da açık ara önde tutulmuştur.

Batı Akdeniz bölgesi olarak 14 sektör ile zaten en az teşvik alan bölge olmamızın yanı sıra, bunların büyük bir bölümünün de bölgemiz gerçekleriyle uyumlu olmaması, açıklanan teşvik paketine bakarak bölgemize yeni yatırımlar yapılmasını motive etmemektedir. Bu durumun kasıtlı olmadığı varsayımı ile bölgemizin gerçeklerine ve özgün yapısına uzak kalmaktan ya da habersiz olmaktan kaynaklandığını düşünüyoruz.

Batı-Akdeniz Ekonomisini Geliştirme Vakfı (BAGEV) olarak burada özetlemeye çalıştığımız teşvik paketinin bölgesel boyutuyla ilgili önerilerimizi de karar vericilerle ve kamuoyu ile paylaşmaya devam edeceğiz. Ayrıca, bu paketin sektörel ve ekonomik boyutlu değerlendirmelerini de çalışma grubumuzla yapıyoruz. Bölgemizin gerçeklerine uyumlu ve ekonomik açıdan ivmelenmesine olanak sağlayacak, pozitif değer üretecek tüm çalışmalara BAGEV olarak destek verirken, bu uğurda gördüğümüz eksiklikleri ve yanlışlıkları giderici önerilerimizi de tüm açıklığımızla paylaşacağız.

ATSO Başkanı Çetin Osman Budak: Isparta ve Burdur 3. bölgede olması gerekirken 2. bölgeye alınmış

Antalya Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Çetin Osman Budak, bölgede yoğunluğu olan sektörlerin teşvik kapsamında olduğunu belirtti, "Tarım, turizm, sağlık, eğitim gibi sektörlerin de Batı Akdeniz Bölgesinde teşvik edilecek sektörler arasında olduğu görülüyor. Bölgemizdeki yatırımlar, gümrük vergisi muafiyeti ve KDV istisnasından yararlanacak; yatırıma katkı oranı % 30, kurumlar vergisi oranı % 8 olacak. Yatırımlarda SSK primi işveren payının tamamı asgari ücret üzerinden olmak kaydıyla 3 yıl boyunca Hazine tarafından karşılanacak."

Budak, Isparta ve Burdur'un pakette olması gereken kategoride değerlendirilmediğini de sözlerine

ekledi: "Öte yandan bölgemizdeki makine imalatı yatırımlarında, 50 milyon TL üzerindeki yatırımlar 'büyük yatırım' teşviklerinden de yararlanabilecek. Söz konusu teşviklerden 31.12. 2010 tarihine kadar yapılacak olan yatırımlar yararlanacak.

Tekstil, konfeksiyon ve hazır giyim, deri ve deri mamulleri sektörlerinde faaliyette bulunan, asgari 50 kişilik istihdam sağlayan tesisler, 31.12.2010 tarihine kadar 3. ve 4. bölgelere taşınmaları halinde, 5 yıl süreyle % 5 kurumlar vergisine tabi olacak, nakliye giderleri Hazine tarafından karşılanacak, 5 yıl süreyle SSK işveren primi desteğinden yararlanacaklar. Batı Akdeniz Bölgesi 26 bölge arasında sosyo-ekonomik gelişmişlik açısından 9. sırada yer almış. Antalya, Burdur ve Isparta illerimize göre bölgemizin gelişmişlik düzeyini yükseltmekte, böylece aslında 3. Bölge kapsamında yer alması gereken iki ilimiz Antalya ile birlikte 2. Bölge kapsamında değerlendirilmiş."

Yalvaç TSO Başkanı Nuri Dirik:

Yalvaç OSB tamamlanmalı

"Yalvaç'da Sanayi denilince ilk aklımıza Dericilik sektörü gelse de, zaman içinde gelişen teknolojiye ayak uyduramayan sektör, teknolojiyi kullanan firmalar karşısında rekabet gücü azalmış olup, neredeyse yok olmaya mahkum hale gelmiştir. Sorunlarımız; teşvik almamaktan kaynaklanan yüksek maliyetler, Çin ve Uzakdoğu ülkelerinden ithal edilen ucuz ve kalitesiz sanayi malları, uzun yıllardır Yalvaç Organize Sanayi

Bölgesinin tamamlanamamasıdır. Çözüm önerilerimiz ise; ilimizin genel teşvik kapsamına alınması, sektörel bazda teşvik verilmesi, Yalvaç OSB'nin tamamlanması ve OSB'ye yatırımların cazip hale getirilmesi, Ucuz ve kalitesiz ithal sanayi mallarının ülkemize girişinin zorlaştırılmasıdır."

Manavgat TSO Başkanı Şükrü Vural:

Turizme de yer verilmeliydi

"Yeni Teşvik ve İstihdam Paketi'nin kısa, orta ve uzun vadede ekonomiyi rahatlatmasını ve hareketlendirmesini ümit etmekteyim. Çünkü, ekonomimizin buna son derece ihtiyacı var. Üretimin ve istihdamın artırılması ülkemiz yararına olacaktır.

İş dünyası üzerindeki ekonomik girdilerin, başta vergiler olmak üzere, düşürülmesi kaçınılmazdır.

Ayrıca bölgeler arası farklılıkların da giderilmesi gerekmektedir. Dört bölgeye ayrılan pakette ikinci bölgede yer alan Antalya açısından düşünüldüğünde turizme de teşvik kapsamında yer verilmeliydi. Bölge ekonomisinin geleceği açısından bu hayati önem taşımaktadır."

BTB Başkanı Baki Varol, yeni teşvik sistemine tepkili

“Burdur Ticaret Borsası Başkanı Baki Varol: “Burdur’un 3. Bölge’de olması lazım. 2. Bölge’de olduğumuz için üzüntü içindeyim”

‘3. bölgede olmalıydık’

Burdur Ticaret Borsası Başkanı Baki Varol, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan’ın açıkladığı yeni teşvik sistemini değerlendirdi. Yeni sistemde Burdur’un 3. Bölge’de yer alması gerekirken 2. Bölge’de bulunmasının mevcut sistemdeki mağduriyetinin devam etmesi anlamına geldiğini belirten Varol, “Teşvik olarak Türkiye’yi 4 bölgeye ayırmışlar ve Burdur’umuzu 2. Bölge’ye koymuşlardır. Demek ki ilimiz bizim göremediğimiz kadar büyük-müş. Burdur, 3. Bölge’deki Konya, Gaziantep, Kayseri, Aksaray, Afyon, Kütahya, Manisa ve Uşak ile demek ki eşdeğerde bir il değil. Biz daha büyük bir iliz. Burdur’un 2. bölgede olmasından Burdur Ticaret Borsası olarak rahatsızlığımızı dile getirmek istiyorum” dedi.

Burdur TB Başkanı Varol, teşvikte Türkiye’nin sosyo-ekonomik durum olarak 4 bölgeye ayrıldığını ve Burdur’un 2. Bölge’de yer aldığını hatırlattı. Baki Varol, “Burdur, 81 il arasında kendine has özellikleri olan nüfusuyla küçük bir ildir. Her zaman söylediğim bir şey vardı. ‘Burdur küçüktür ama içindeki beyinler büyüktür’ demiştim. İlimizin 3. Bölge’de olması lazım. Keşke ilimiz büyük olsaydı da birinci ve ikinci sırada olabilseydik. Maalesef görüyoruz ki Burdur geri kalan iller arasında yer alıyor. Ama böyle her teşvikte ve yatırım desteğinde Burdur’u ön plana çıkartıyorlar, nedir talihsizliğimiz anlayabilmiş değilim” diye konuştu.

Vergi, SSK, faiz desteği

Burdur’un 3. Bölge’de olması halinde kurumlar vergisi, SSK ve faiz desteklerinde daha kazançlı olacağını belirten Varol, açıklamasına şöyle devam etti: “Kurumlar Vergisi’nde 1. Bölge % 10, bizim bulunduğumuz 2. Bölge ise % 8 oranında ödeme yapacak. 3. Bölge’de olsak % 4 vergi ödeyecektik. SSK’da da aynı şekilde 2. Bölge’de 3 yıl destek alırken 3. Bölge’de bu 5 yıl oluyor. Ama maalesef biz 3 yıl faydalanıyoruz. Banka kredi faizleri desteğinde ilimizin yararlanamaması büyük bir kayıptır. 3. Bölge’de olsaydık % 3 faiz desteği alabilecektik.

Tarım ve hayvancılık

Burdur olarak ağırlığımız tarım ve hayvancılıktır. Biz birkaç ay önce Valimizin önderliğinde, sivil toplum örgütleri başkanlarımız ve vekillerimizle birlikte dersimize çalışarak Ankara’da bütün bakanlıklarda dosyalarımızı verip ilimizin özelliklerini anlattık. Birinci tarım ve hayvancılık yani süt, et; ikinci mermencilik, üçüncü tarım aletleri sektörümüz, bir de silah üretimimizdir dedik. Ama olmamız gereken teşvik bölgesine giremedik ne yazık ki.”

Dinar TSO Başkanı Mehmet Yüksel:

Yasa tarımda sıkıntı yaratacaktır

Hükümetimiz tarafından açıklanan Kriz Teşvik Paketi Türkiye’nin yalnızca krizden çıkmasına yardımcı olmayacak aynı zamanda orta ve uzun vadede rekabet gücünün artışına büyük katkıda bulunacaktır. KDV ve ÖTV indirimleri tüm sektörleri kaplayacak şekilde devam etmesi önem taşımaktadır. SSK primlerinin işveren hissesinin devlet tarafından karşılanması ve kurumlar vergisinin %20

den aşağılara çekilmesi büyük bir adımdır. İlk defa bu kadar geniş kapsamlı olması bölgesel ve sektörel olarak ayrılması başarılı bir teşvik olacağını belirtmektedir. Teşvik yasasının en önemli özelliği de bölgeler arası gelişmişlik farkını en aza indireceğidir. Fakat Yeni pakette tarım ve çiftçilerin yer almaması Türk tarımı için ileri zamanlarda sıkıntı yaratacaktır.

“Burdur Ticaret ve Sanayi Odası (BUTSO) Başkanı Yusuf Keyik yeni teşvik yasası kapsamı ile ilgili değerlendirmesinde; “Biz önce bardağın dolu tarafına bakalım. Ancak yeni teşvik yasası eski veriler üzerine hazırlanmış” dedi”

Burdur TSO: Yeni Teşvik Yasası eski veriler üzerine yapılmış

İstatistik yanlışlık

Uzun süreli çalışmaların eseri olarak ortaya çıkan, 4 bölgeyi yeni teşvik yasasında Burdur'un Antalya ile eşdeğerde görülerek, yine yanlış bir yerde yer aldığını söyleyen Burdur TSO Başkanı Yusuf Keyik; konuya ilişkin şu değerlendirmelerde bulundu:

'Bardağın dolu tarafı'

“Siyasi otorite bir karar vermiştir. Bu aşamada bizim ilk görevimiz; öncelikle yasayı bütünüyle ve sonra bizi ilgilendiren bölümüyle, peşin hüküm vermeden anlamaya çalışmak olmalıdır. Sonra 'bardağın dolu tarafından bakarak'; akıllıca, mevcut durumu Burdur'un en hayrına olacak şekilde nasıl değerlendirebileceğimize ve en yüksek faydayı nasıl sağlayabileceğimize kafa yormalıyız. İlgili tüm kurum ve kuruluşlar olarak, öncelikle olumlu ve faydacı bir ortak yaklaşım geliştirmeliyiz.

'Konya'dan ileri miyiz?'

Bölgesel sınıflandırmada değer-

lendirme yapılırken, kullanılan rakamlar en son 2003 yılından kaldığı için, mesela Konya'dan ileri durumda görünüyoruz. Yine bu yüzden ekonomisi geride olan Burdur'un adı, ekonomisi gelişmiş Adana, Mersin ve Denizli gibi illerle aynı grupta yer alıyor. Bu da gerçeği yansıtmıyor. Emegün yoğun olduğu sektörleri, genelde Doğu ve Güneydoğu bölgelerine taşımayı ve bizim bölgemizde de teknoloji yoğun sanayiye geliştirmeyi amaçlayan bu teşvik yasası, bize Burdur ekonomisinin yapısal karakteri bakı-

mından çok önemli bir dönüşüm fırsatı vermektedir. Buna özellikle dikkat çekmek istiyorum. Burdur ekonomisi, tarım ve tarıma dayalı, daha çok küçük işletmelerden oluşmaktadır. Bu yapıyla; et, süt, mermer gibi ürünlerimizin ancak % 10 kadarını işleyebilmekteyiz. Oysa bu yasanın getirdiği fırsatla, potansiyellerimizi teknoloji yoğun sanayileşmeyi sağlayacak bir dönüşümle; katma değeri yüksek ve ileri teknoloji ürünleri olarak üretebiliriz. Tabii ki, bu değişiklikleri gerçekleştirecek orta ve uzun vadeli stratejik planlar ortaya koymalıyız.

Eğitim ve istihdam

Burdur'un, teknoloji yoğun sanayileşmeye ihtiyacı paralelinde vasıflı işgücü ihtiyacı da büyüktür. Bu yasanın bu yöndeki fırsatlarından da yararlanacak çalışmalar yapmalıyız. Bu önlemler; mevcut işletmeler için vergi indirimleri, enerji girdi maliyetlerini düşürücü önlemler ve finansal destek mekanizmalarını harekete geçirmek şeklinde olmalı.”

“Isparta’nın teşvik haritasındaki yeri, gerçeklerden çok uzak”

“Isparta Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Hasan Hüseyin Kaçıkoc yeni teşvik yasasıyla ilgili açıklamasında, eleştirmekten vazgeçmemek ancak mevcut durumdan da faydalanmaya çalışmak gerektiğini söyledi”

Kaçıkoc şunları kaydetti, “En sevindirici gelişme, yeni paketin açıklanması ile birlikte artık ‘yılan hikâyesi’ne dönen tartışmaların sona erecek olmasıdır. Şu veya bu şekilde siyasi otorite bir karar vermiştir. Bundan sonra hepimiz için en akıllıca görev, mevcut durumu Isparta’nın en hayrına olacak şekilde nasıl değerlendirebileceğimiz üzerine kafa yormak olmalıdır. ‘Isparta olarak yeni düzenlemeden nasıl maksimum faydayı sağlarız?’ İşte sorulması gereken esas soru budur. Elbette hiçbir şey mükemmel değildir. Bu teşvik paketi de eleştirilere muhatap olacaktır ve bunlar yetkililerce değerlendirilip daha güzele ulaşılması istikametinde kullanılacaktır. ITSO olarak yeni pakette görebildiğimiz eksikleri iyi niyetle yetkililere iletmeye devam edeceğiz. Tek gayemiz, Isparta’nın hak ettiğinden çok uzakta olduğuna inandığımız ekonomik gücünü yeniden kazanabilmesidir. Bu amaç bizim için her türlü siyasi mülahazanın üzerinde yer almaktadır. Ana hatlarıyla ifade etmek gerekirse, Türkiye yeni yatırımların teşvikinde dört bölgeye ayrılmış bulunmaktadır. 81 il, içinde yer aldıkları bölgelere göre teşviklerden yararlanma imkânı bulacaklardır. Biz Isparta olarak 2. bölgede yer alıyoruz.”

“Uyarılarımız dikkate alınmadı”

Kaçıkoc, Isparta’nın bir kez daha Antalya ile aynı kefedeki değerlendirildiğini söyledi ve bu kategorinin kentin ekonomik gerçeğini yansıtmadığını belirtti, “Burada göze ilk çarpan ve çok önemli bulduğumuz nokta şudur: yapılan bölgesel sınıflandırmada Isparta maalesef bir kez daha Antalya ile aynı kefedeki değerlendirilmenin ceremesini çekmekte ve ekonomik gerçeğini yansıtmayan bir bölgede yer almaktadır. Kısacası Isparta bu teşvikte de yanlış bir yerde yer almaktadır. Bu ekonomik değerlendirme yanlışlığını, o zaman

Hazine’den sorumlu bakan olan Sn. Mehmet Şimşek’e odamızı ziyaret ettiklerinde sebepleriyle birlikte izah etmiştim. Burada bir kez daha ifade etmem gerekirse, “İstatistikî Bölge Sınıflandırması”, kısaca İBS olarak adlandırılan bir sınıflandırma var. Teşvikler dağıtılırken bu sınıflandırmaya bakılıyor. Biz Burdur ve Antalya ile aynı sepet içinde yer alıyoruz. Antalya yüksek geliriyle bölge ortalamasını yükseltiyor. O yüzden rakamlar, sanki bölgenin tamamında gelir yüksekmiş gibi bir görüntü veriyor. Kısacası, gerçeği yansıtmayan ekonomik rakamlar yüzünden yaşadığımız sıkıntı devam etmektedir. Bu konuyla alakalı yapmış olduğumuz uyarıların Ankara’daki ekonomi bürokratlarınca dikkate alınmadığı görülmektedir.”

Alanya TSO Başkanı F.Kerim Aydoğan:

Paketin eksikleri var

Aydoğan, yeni teşvik paketini olumlu bulduklarını ancak paketin eksik yanlarının giderilmesi gerektiğini söyledi.

Alanya Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı F.Kerim Aydoğan, yeni teşvik paketi yasa tasarısı ile ilgili şunları söyledi:

“Yeni teşvik paketi ile ilgili genel düşüncemiz olumlu. Özellikle krizin etkisi ile büyüyen işsizliğin etkilerini azaltmak, çalışamayan aktif işgücünü değerlendirmek ve meslek edindirmek amacıyla istihdamın artırılmasına yönelik getirilen önlemler son derece isabetli. Ancak bu konuda halen zor şartlarda ayakta kalma mücadelesi veren bölgemizdeki mevcut işletmeleri de kapsayacak düzenlemelere ihtiyaç var. Paketle turizmin sadece 3. ve 4. bölgelerde teşvik edilmekle birlikte yenileme yatırımları için yine bölgemizin de pakete dahil edilmesi daha yerinde olurdu. Ayrıca kredi garanti fonu kaynaklarının artırılması yanında KOBİ'lere yeni kaynaklar sağlanması da gerekirdi.”

BAGEV Tarım ve Hayvancılık Projesi'nin Burdur – Isparta ayağı başladı

“Bölgesel Tarım ve Hayvancılık Proje Saha Araştırması'nın Burdur ayağında Baki Varol, Kamil Özcan ve Burdur Tarım İl Müdürlüğü ile görüşüldü. Konferans merkezi olarak, Antalya'da 7, Isparta'da 4, Burdur'da ise 5 çalışma alanı belirlendi”

Batı Akdeniz Ekonomisini Geliştirme Vakfı (BAGEV) ve Ziraat Bankası Bölge Müdürlüğü işbirliği ile 'Bölgesel Tarım ve Hayvancılık Proje Saha Araştırması' çerçevesinde Antalya, Burdur ve Isparta'yı kapsayan stratejik boyutta bir araştırma başlatıldı. Antalya Ticaret Borsası Tarım Danışmanı M. Sedat Kolcuoğlu, Antalya Ziraat Bankası Tarımsal Bankacılık Şube Müdürü Hasan Güdek ve Ziraat

Kredileri Servisi'nden Aslıhan Bengü, Isparta ve Burdur'da ilgili kurum ve kuruluşlarla görüştüler.

Çalışmanın Burdur ayağı, Burdur Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Baki Varol ile yapılan görüşmeyle başladı. Çalışmaları takdirle karşıladığını ve üzerlerine düşecek her türlü desteği vereceklerini belirten Varol, Burdur'un tarım ve hayvancılık merkezleri konusunda şunları önerdi: “Yüzde 70'i tarım

ve hayvancılıkla uğraşan Burdur'un Merkez köy ve kasabaları, hayvancılıkta birinci dereceli sektörel alanlardır. Hayvancılık, sebzeçilik ve meyvecilik olarak Bucak bölgesinde İnsuyu, Bağsaray, Çamlık odaklı sebzeçilik; Yeşilova, Karamanlı, Tefenni bölgesinde anason-rezene tarımı ve ceviz meyveciliği; Çavdır, Gölhisar, Altınyayla, Söğüt bölgesinde hayvancılık ve seracılık; Ağlusun'da kiraz meyveciliği ön plandadır.

‘Çiftçi kaderine terk ediliyor’

“ Buğday alım fiyatlarının geç açıklanması nedeniyle buğday üreticisinin zor günler geçirdiğini belirten Hububat ve Mamulleri Meslek Komitesi Başkanı Mehmet Özmen, “Çiftçi kaderine terk ediliyor” dedi ”

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın buğday alım fiyatlarını geç açıklaması çiftçiye isyan ettirdi. Ödeme planı ve bir sonraki yılın ekim planını yapmak için bakanlığın buğday alım fiyatlarını açıklamasını bekleyen çiftçi, açıklamanın beklenenden geç gelmesi nedeniyle zor günler geçiriyor. Antalya Ticaret Borsası Hububat ve Mamulleri Meslek Komitesi Başkanı Mehmet Özmen, alım fiyatlarının açıklanmasında yaşanan gecikme nedeniyle buğday üreticisinin perişan olduğunu söyledi.

“Biçerdöverci, gübreci yani buğday ekimi ve hasadıyla ilgili aklınıza

gelen herkes çiftçiden para bekliyor” diyen Özmen şöyle konuştu: “Çiftçinin kıpırdayacak hali kalmadı. Buğday tarlasının bir sürümü 40 lira, buğday fiyatlarının en geç Mayıs ayının başında açıklanması gerekiyordu. Çünkü çiftçi fiyatları bilecek bir sonraki sezon planlamasını ona göre yapacak. Antalya’da buğday hasadı bitti. Çiftçi bu buğdayı elinde tutamaz. Çünkü deposu yok, tarlada da bekletemez. Bir an önce elinden çıkarması gerekiyor. Tüccar ve un, yem fabrikaları çiftçinin elindeki buğdayı kendi istedikleri fiyata alıyor.”

‘Ekmeği fiyatı artabilir’

ATB Hububat ve Mamulleri Meslek Komitesi Başkanı Mehmet Özmen, sözlerini şöyle sürdürdü: “Burada çiftçinin büyük zararı var. Tarlasını hasat eden çiftçi şu an perişan bir durumda. Zaten süreden dolayı buğdayda kalite sorunu da var. Çiftçinin sahibi yok. İnsanların midesine ekmek girmesi lazım. Ekmek olması içinde buğdayın iyi fiyata satılması, çiftçinin memnun edilmesi gerekir. Önümüzdeki yıl buğday üretimi yapan çiftçi sayısı azabilir ve buna bağlı olarak seneye ekmeğin fiyatı artabilir.”

Unlu mamullerde zam kapıda!

Buğday hedefine ulaşılamadı

Antalya Ticaret Borsası 2. Meslek Komitesi üyesi Veli Karasu, aşırı yağışlar nedeniyle bu sezon buğday hasadının istenen seviyede olmadığını söyledi. Hem verimin düşük olduğunu, hem de fiyatların gerilediğini belirten Karasu, “Bu sene unlu mamullerde fiyat artışı yaşanabilir. Fiyat ve tonaj ne üreticisi ne de tüccarı memnun ediyor. Buğdayda bu sezon istenen hedeflere ulaşılamadı” diye konuştu.

Rusya, hal esnafını isyan ettirdi

“ Rusya’nın yaş sebze meyve ihracatında Türkiye’den istediği standartlar komisyoncu ve üreticiyi sıkıntıya sokuyor. 7. Grup Meslek Komitesi Başkanı Fatih Ekinci, Rusya’nın istediği kriterlerle ürün yetiştirmenin çok zor olduğunu söyledi ”

Antalya’dan Rusya’ya gönderilen ihracat kalemlerinde analiz sonuçları büyük önem taşıyor. Özellikle geçtiğimiz yıl Rusya Federasyonu’na ihraç edilen ürünlerde ilaç kalıntısı çıkması üreticisinden, ihracatçısına kadar tarım sektörünü zor durumda bırakmıştı. Yaşanan bu sıkıntının ardından benzer sorunların ortaya çıkmaması için Antalya Hali içindeki tarımsal analiz laboratuvarında yapılan analiz sayısı artırıldı.

Analiz sayısı arttı

Analiz sayısının artırılmasının komisyoncu ve üreticiyi olumsuz etkilediğini belirten Antalya Ticaret Borsası 7. Grup Meslek Komitesi Başkanı Fatih Ekinci, Rusya Federasyonu’nun istediği kriterde ürün yetiştirmenin çok zor olduğunu söyledi. Ekinci, “Daha önce 5-10 analiz yapılıyordu. Şimdi 40’a kadar çıkabiliyor. Avrupa’daki diğer ülkelerden bu kadar çok analiz istenmiyor” dedi.

‘Ürün arzı yeterli düzeyde değil’

İhracat için belli miktarların yakalanması gerektiğini belirten 3. Meslek Komitesi Başkanı Mehmet Güven, “Maalesef, ürün arzında gereken düzeyi yakalamış değiliz” dedi.

3. Meslek Komitesi Başkanı Mehmet Güven, ihracat yapan firmaların ürün bulma sorunu yaşadığını söyledi. Çiftçi nasıl üretirse üretsün ürünün halde satıldığını belirten Komite Başkanı Güven, “Ürün pazarı oluşturulmak zorundadır. Ancak ihracatta rekolte sıkıntısı yaşadığımız dönemler oluyor. Miktar konusunda bir istikrar yok. Rekolteyi yükseltmek için her türlü girişimde bulunuyoruz” dedi.

‘Soğuk zincir çok önemli’

İhracatta soğuk zincirin çok önemli olduğunu belirten Güven sözlerini şöyle sürdürdü, “Biz bu zincirin korunması için taşımacılık yapan TIR firmalarına gerekli uyarıları yapıyoruz. Yükümlülüklerimizi de zamanında yerine getiriyoruz; ödemelerimiz düzenli. Buna rağmen, maalesef isteklerimiz yerine gelmiyor. Çoğu zaman ürünler alıcıya ulaştığında bozulmuş olabiliyor.”

3. ve 7. Meslek Komiteleri Toptancı Hali’nde toplandı

Meslek grupları olarak birbirine yakın olan Antalya Ticaret Borsası 3. ve 7. Meslek Komiteleri Haziran ayı toplantısını Antalya Toptancı Hali’nde birlikte yaptı. Alışılmışın dışında aylık toplantısını Borsa yerine Toptancı Hal’de yapan komite üyeleri, “3. ve 7. grup birbirini tamamlayan iki meslek komitesi. Bu alakayı pekiştirmek amacıyla, toplantılarımızı zaman zaman ortak çalışma alanımız olan halde gerçekleştirmeye karar verdik” dediler.

Batı Akdeniz Bölgesi'nde Besi Hayvancılığı

“BAGEV kapsamındaki illerde hayvancılıkla uğraşan önemli bir üretici kesimi var. Bölgesel sorunların tartışılacağını umduğumuz sektörel forum toplantımız, bölgedeki hayvancılık sorunlarının her yerde söz konusu olması nedeniyle genel bir hayvancılık forumu gibi tartışıldı”

KATILIMCILAR

Prof. Dr. Selahattin Kumlu
Akdeniz Üniversitesi, Ziraat Fakültesi,
Zootečni Bölümü

Süleyman Dağlı
Gül-Köy Et Entegre Tesisleri Genel
Müdürü, Isparta Ticaret Borsası Üyesi

Kadri Bilici
Antalya Tarım İl Müdürlüğü, Hayvan
Sağlığı Şube Müdürü

Osman Yardımcı
Antalya Kasaplar Odası Başkanı

Ata Sönmez
ATB Yönetim Kurulu Üyesi

Ali Damarcan
Burdur Ticaret Borsası Yönetim Kurulu
Başkan Yardımcısı

Ömer Apa
ANET A.Ş. Genel Müdürü

Hasan Taş
Antalya Ticaret ve Sanayi Odası
3. Meslek Komitesi Meclis Üyesi

Muammer Saygılı
Antalya Veteriner Hekimler Odası
Başkanı

Özellikle son 30 yıldır, hayvancılıkla ilgili hiçbir politika üretmeme yolunu seçen devlet, bu sayede küçük üreticinin yetiştiricilik işini sürdürmesini imkansız hale getirdi. Bugün gelecekte et ve süt üretmek söz konusu olacaksa, küçük ölçekli işletmelerin önce gerçek birer işletme haline gelmeleri; sonra da gerçek örgütlerin çatısı altında güç birliği yapmaları gerektiğine inanıyoruz. Borsamızın bu doğrultuda geliştirdiği projelerin başında bölgemizi canlı hayvan pazarı ve et borsasını içeren modern bir tesise kavuşturmayı amaçlayan çalışma geliyor. Sektörün temsilcileri, toplantımıza katılarak bütün bunları enine boyuna tartışılar ve çözüm önerilerini ortaya koydular

Prof. Dr. Selahattin Kumlu
Akdeniz Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Zootekni Bölümü

“Hayvansal protein tüketimi, gelişmiş ülkelerde 56,9 g iken; Türkiye’de 21,3 gramdır. Türkiye’de 1980’de 25 g olan kişi başı hayvansal protein tüketimi 2004’te 21 grama gerilemiştir. Gelişmiş ülkelerde hayvansal protein tüketiminin 57-58 gr olduğunu düşünürsek durumumuz

pek de parlak değil. Kişi başına düşen et miktarı ise; 2004 yılında kişi başına düşen sığır eti 4 üretimi kg, koyun eti üretimi ise 3,7 kg. Türkiye’de, kişi başına düşen yıllık toplam kırmızı et üretimi 22 kg iken; Avrupa Birliği ülkelerinde ortalama 87 kg. Son 20 yıl içerisinde aslında kişi başına düşen sığır eti tüketimi artmış. Ama koyun etinde gerileme var. Mesela 1980’de kişi başına düşen sığır eti 3 kg ve şimdi 4 kg’a çıkarken; koyun 5,4’ten 3,7’ye gerilemiş.

Türkiye’de en önemli sorunlardan birisi veri tabanının zayıf, istatistiklerin tahmini olmasıdır. Türkiye’de kişi başına düşen et tüketimi çok düşük. Peki piyasada, kasaplarımızda et mi yok? Var ama insanların alım gücü yok. Yaptığımız hesaplamalara göre eğer 2023 yılına kadar üretimi artırmaz isek; üretmemiz gereken et miktarı en az bugünkü üretimin 2-2,5 katı olması gerekiyor. Üretemezsek ithal etmek zorunda kalacağız. 1996 yılından beri Avrupa’dan şu kadar ton et ithal edeceksiniz dediler ve bildiğim kadarıyla o et hala ithal edilmedi. İthal edeceksiniz diyecekler eğer ki biz üretimi artırmaz isek. Peki, üretimi artırabilir miyiz? Ne yazık ki bizim sığırcılarımız vazgeçiyorlar. Son 20 yıl içinde sığır sayısı % 20 seviyelerinde düştü, yani her 5 sığırdan 1 tanesi yok. Koyun sayısı % 38 geriledi; 5 koyundan 2’si gitti.

Keçi sayısı % 43 azaldı; 5 tanesinden 3’ü gitti. Manda sayısı % 80 düştü 10 taneden 8’i gitti.

Karkas et verimi, yani kemikli et verimi, 1990 yılına göre 2004 yılında artış göstermiş. Sığır eti karkas et verimi artarken; koyun ve keçide bir değişim olmamış. Sığırdan sayısal bir azalma varken verimde bir iyileşme görünüyor. Ama bu yeterli değil.

“Fiyatlar istikrarlı değilse yatırım yapılmasını beklemek boşunadır”

Türkiye’de olduğu gibi Antalya, Burdur, Isparta bölgesinde de besiciliğin kesinlikle geliştirilmesi; et üretim imkanlarının artırılması lazım. Hayvan fiyatlarında da, ürün fiyatlarında da istikrarsızlık hat safhada. Yarını görmeden yatırım yapabilir misiniz? Yatırım yapsanız bu akılcı olur mu? Evet, çiftçilerimize hayvan sayınızı artırın diyoruz ama yarın ne olacağını bilmezlerse bu konuda ısrarcı olabilir miyiz? En önemli sorunlardan biri budur.

Kaba yem üretimi iyileşiyor ama hâlâ problemler var. Mera ve otlaklar yetersiz. Hayvan hastalıkları çok yaygın, veteriner hizmetleri yetersiz. Erzurum’da çiftçiler bugün veteriner bulamıyor. Geçmişe göre verimi yüksek hayvanlarımız çoğaldı. Yetiştirme koşullarımızı iyileştirdi.

rirsek aslında Avrupalı gibi hayvan başına 300 kg karkas alma şansımız var. O potansiyel var hayvanlarda çünkü çoğu ya kültür ırkı oldu ya da kültür ırkı melezi oldu.

İşletmelerimiz çok küçük ve güçsüz. Yetiştiricilerimizin bilgi seviyesi düşük. Örgütlenme konusunda büyük problemlerimiz var. Pazarla ilgili güvensizlik var. Bu konuda da bir şey yapılması gerekiyor."

Süleyman Dağlı
Gül-Köy Et Entegre Tesisleri Genel Müdürü, Isparta Ticaret Borsası Üyesi

"Türkiye dünyanın en pahalı etini tüketiyorsa burada bir sorun var demektir. Bu konuda geleceğe dair çözüm önerileri üretmek zorundayız. Hocamın söylediği noktalara aynen katılıyorum. Geçmiş yıllarda yapılan canlı hayvan ithalatı Türkiye'ye çok büyük darbe vurdu. Eğer tekrar ithalat yapılırsa, Türkiye'nin hayvancılığı tamamen biter.

Türkiye'de tüm illerde hayvancılığını durumu aynı. Diyarbakır'daki et fiyatları ile Isparta'daki et fiyatları şu anda aynı. Eskiden doğudan gelen et biraz daha ucuz olurdu. Ama şu anda değil. Oradaki etçiler, kesimciler, artık bölgelerinin dışına çıkmaya başladı. Bu bölgede et kesen Diyarbakırlı dostlarımız var. Onun için artık fiyat da aynı, sorunlar da aynı."

Kadri Bilici
Antalya İl Tarım Müdürlüğü Hayvan Sağlığı Şube Müdürü

"Batı Akdeniz illeri dediğimiz iller; Antalya, Burdur ve Isparta. Antalya; tarihi, turizmi ve tarımı ile öne çıkıyor. Hayvancılık tarımın bir alt kademesi olarak görülmekte. Antalya'da tarım ve hayvancılık daha çok yayla kesimlerinde

yapılıyor. Sahil bölgesinde seracılık ve narenciye ön plana çıkıyor. Burdur'da hayvancılık ön planda iken; Isparta gül sanayi ile öne çıkıyor. Antalya, hayvan varlığı bakımından Türkiye'de 20. sırada. Ben 6 yıldır tarım il müdürlüğünde şube müdürüyüm, hocamın da belirttiği gibi hayvan varlığımızda fazla bir oynama söz konusu değil. Eskiden yerli ırk hayvan sayısı fazla idi ama elde ettiğimiz verim azdı. Şimdi ise kültür ırkı dediğimiz melez hayvanlarda bir artış var. Dolayısıyla karkas ağırlığımız artmış.

Hayvancılığın sanayisini geliştiremediğimiz için, pazarlamasını yapamadığımız için hayvancılıkla uğraşan yetiştiricilerimizin şevkini artıramıyoruz. Onlara bir önderlik, liderlik yapamıyoruz. Yapamayınca da kendi kabuklarına çekilerek geri planda kalıyorlar.

Türkiye genelinde hayvan hareketleri sürekli yapılan bir olay. Vatandaş nerede pazar buluyorsa, hayvanını oraya götürüyor, sergiliyor. Antalya'da en büyük eksiklik hayvan borsamızın yıllardan beri olmayışı. Borsa olmayınca bu hayvan hareketlerini kontrol edemiyoruz. Borsa olsaydı orada istihdam edilecek bir veteriner olacaktı. Teknik yapısına uygun olarak karantina odaları, yem odaları ayrı ayrı bölümleri olacağından kontrollü, hijyenik bir ortam olacaktı. Piyasaya

sağlıklı hayvanlar sürülecekti. Bu olmayınca sağlıklı bir kontrol ve denetim de yapılamıyor. Denetim yapılamadığından dolayı insanlar nerde uygun yer bulursa bir pazar oluşturuyor. Satış ve pazarlama işi yapan insanlara bir pazar, bir adres gösteremiyoruz. Pazar işini kontrol altında tutamıyoruz. Bir an evvel hayvan borsasının kurulması gerekir."

Osman Yardımcı
Antalya Kasaplar Odası Başkanı

"Antalya'nın en büyük ayıbı, bir hayvan pazarının olmamasıdır. Bu pazar olmadığı zaman ne hayvan hareketlerini kontrol edebiliriz ne de kaçağın önü alınabilir. Adaklık adı altında kesilen hayvanlar, kaçak bir şekilde lokantalara satılıyor. Antalya gibi çiftçe standart uygulanan bir yer de görmedim ben. Bir kontrollü kaçak vardır, bir de kontrolsüz kaçak. Diğer illerden damgalı getirilen etler bizim tabirimizle kontrollü kaçaktır. Bunlar Antalya iline geldiği zaman ikinci bir rüsum alınmaz. Buna sözümüz yok. Ama yolda araç bozulabilir, belki getiren kişinin niyeti bozuk olabilir, üç beş

tane hayvan daha katabilir. Bunları kontrol etmek belediyenin görevi. Dışardan adam hayvanını getiriyor, Antalya'da kalmak istediği zaman ne kalacak yeri var ne de hayvanı barındıracağı yeri.

En güzel ırklar, en güzel çeşitler Antalya'da yetişir. Ama neden bu geriledi? Bugün yem fiyatlarına baktığınız zaman et fiyatları ile arasın da büyük bir uçurum var. Devletin yaptığı yanlış politikalarından kaynaklanıyor tüm bunlar. Yıllar önde Türkiye'ye et getirdiler, canlı hayvan getirdiler. Kalitesiz ve ucuz etleri getirince bizim hayvanlarımız para etmedi. Para etmeyince besicilik yapan arkadaşlarımız besiciliği bıraktı. Bir zamanlar 4. sıradayken şimdi sonlardayız.

Avrupa'da hayvancılığa bir teşvik var. Türkiye'de de var ama 28 ilde var. Neden bir Burdur, Isparta ve Antalya'yı kapsamıyor bu teşvikler? Amerika en çok parayı silaha ayırıyorken; bu yıl en çok teşviki % 70'le hayvancılığa ayırmış. Neden? Çünkü dünyada hayvancılığın gerilediğini bildiği için, yarın onlara mahkum olacağımızı bildiği için.

4 bin küçükbaş, 400 büyükbaş kesecek kapasitede bir entegre tesisi var ama Antalya'nın ihtiyacı olan etin % 16-18'ini kesiyoruz. Oto kontrol sistemini de beceremiyoruz. Bugün belki de Çakırlar'da kesilen hayvan, Anet'te kesilen etten fazladır. İlçeleri katmıyorum bile. Kaçak nedeniyle vergi kaybı oluyor, vergi kaybı nedeniyle çocuklarımızın alacağı hizmetin kaynağı kayboluyor. Denetimler sistemli olmalı. Anlayan kişiler sistemi yapmalı. Anlamayan kişilere bu yetkiyi verdiğin zaman olmaz.

Antalya turizm memleketi. En tehlikeli şeylerden biri de hayvan hastalıkları. Dünya ölçeğinde bir mezbahamız var. Antalya'nın oteli bizden almıyor, tatil köyü almıyor, lokantalar kaçak kesim alıyor, Anet nasıl kendini kurtaracak, hayvancılara nasıl destek olacak? Hocamın dediği gibi Türkiye'de bir yıl sonra ne olacağını bilmiyoruz. Giderlerimiz çok, gelirlerimiz az.

Avrupa'da vejetaryen çok olmasına rağmen, et tüketimi bizden fazla. Hayvancılığı kurtarmamız için önce yemi dengelememiz gerek. Bugün yemin çuvalı 32-33 lira, etin karkas kesimi 10 lira. Bakın, 1995'de de dana 9,5-10 lira idi. Bugün el ele verdik ve hayvancılığı bitirdik. Hükümetin, bu konuda bir an evvel önlem alması gerekiyor."

Ata Sönmez
Antalya Ticaret
Borsası Yönetim
Kurulu Üyesi

"Genel anlamda besiciliğin kaybolduğu doğrudur. Buna ek olarak ben şunu söylemek istiyorum; bu ülkede süt 600-650 liraya satılırken; süt tozu ithal edildi 300 liraya. Bu hayvancılığı tamamen bitirmek demektir. Hayvan fiyatları, et fiyatları bizde çok yüksek doğru. Demek ki girdi maliyetleri çok yüksek. Hayvanda girdi maliyeti, yemdir. Bunda da üreticinin, yetiştiricinin bir günahı yok. Bir küçük şişe, yan, 50 cl su bugün 50 Kuruş, bir kilo süt 35 Kuruş! Böyle bir denge sızlık olur mu? Geçen sene benim kestiğim sığırın haddi hesabı yok.

Hayvan borsası için yıllardır

mücadele ediyoruz. Antalya turizmin başkenti deniyor. Bir kurbanda veya normal zamanlarda sürüler halinde mal satılıyor, kesim yapılıyor. Son derece yanlış. Buna artık bir çözüm üretmek gerekiyordu. Bu konuda da bayağı bir yerlere gelindi. Hatta Kömürcüler Köyü'nde 74 dönüm yer alındı. Önümüzdeki günlerde il genel meclisinden de geçecek ve yakın zamanda Antalya'ya bir hayvan borsası kazandırılacak. Hayvan borsası olmadığı için denetimlerde yetkililerin ceza yazma şansı yok. Adama yer göstermek zorundalar. Bir koyun, keçinin 800 Lira cezası var. Ceza kesilebildiği zaman bir daha böyle durumlar olmaz. Hayvan pazarı olmadığı için insanlar hayvanımı nerede satacağım, bana yer göster diyor.

İkinci bir konu da Antalya'ya dışarıdan gelen karkas etin kontrol altına alınması. Bu konuda da çalışmalarımız var. Belediye rüsum almasa da, ikinci kontrol hakkı vardır. Şehrin giriş ve çıkışlarında belediyeye zabıtasının ortaklaşa bir denetim yaparak bu etlerin bir yerde muayene edildikten sonra şehre girmesi gerekir. Kontrol edilen et, tüketilen etin kaçta kaç? % 85'i kontrol edilmiyor. Kesinlikle belediye, denetim gücünü kullanarak bunu yapmalıdır. Belediye sınırları dışında da

tarım il müdürlüğü bunu yapmalı. Bir komisyon kurulmasını ve şehre giren etin denetim altına alınmasını istiyoruz.”

Ali Damarcan
Burdur Ticaret
Borsası Yönetim
Kurulu Başkan
Yardımcısı

“Burdur, besi hayvancılığından ziyade, süt ve damızlık üretiminin yoğun olarak yapıldığı bir ildir. Burdur hayvan varlığına bakarsak; 2008 yılında, 121 bin 417 adet sığır (saf kültür), 15 bin 658 adet kültür melezi, bin 785 adet yerli ırk hayvan olmak üzere 138 bin 860 adet büyükbaş hayvan varlığımız var. Küçükbaş hayvan varlığımız ise, 54 bin 96 adet kıl keçisi, 108 bin 494 adettir.

2004 yılı ile 2008 yılı arasındaki hayvansal ürünlerin üretim miktarına baktığımızda; 2004 yılında 210 bin ton çiğ süt elde edilmişken; 2008 yılında bu rakam, 250 bin litreye çıkmıştır. 2004 yılında 3 bin 611 ton et üretilirken; 2008 yılında da 5 bin 702 ton et üretilmiştir. Burdur’da bir besi hayvancılığından bahsedilemez. Arazinin olmayışı, sulama imkansızlıkları, yem bitkilerinin olmayışı gibi nedenlerden dolayı erkek damızlık vasfı taşıyan damızlıkları yetiştiriciler bir an önce ellerinden çıkarmak istemektedir. Hatta cazip fiyatlarla karşılaşıldığında 2-3 aylık süttan yeni kesilmiş buzağlar bile elden çıkarılmaktadır.

İşletmenin yer ve yem sorunu yoksa, 18-20 aylığa kadar beslenen erkek sığırlar mezbahaya sevk edilmektedir. İnek ve düvelerde ancak döl tutmama ya da metabolik hastalıklar gibi zorunlu nedenlerle kesim söz konusudur. Rakamlarla Burdur ili besi hayvancılığına bakalım olursak; Burdur ilinde belediye ve özel mezbahalarda aylık kesilen ortalama hayvan sayısı 1500 adettir. Burdur’da bir haftada diğer illere kesim için sevk edilen inek sayısı 350 adettir. Çoğunlukla Afyonkarahisar,

Bolvadin, Eskişehir, Bursa, Isparta ve Antalya illerine sevk edilmektedir. Burdur’da bir haftada diğer illere besi için sevk edilen 6-12 aylık dana sayısı ise 150-200 baştır. Bunlar da çoğunlukla Afyonkarahisar, Konya, Aksaray, Uşak, Sakarya illerine sevk edilmektedir. Burdur’da bir hafta içerisinde diğer illere kesim için sevk edilen tosun sayısı 50-100 hayvan arasında değişmektedir. Bunlar da çoğunlukla Afyonkarahisar ve Antalya’ya yapılmaktadır. Burdur ili yıllık besi için kesilen ve satılan hayvan sayısı toplam 45 bin baştır. Bu rakam da süt sığırcılığı yapan bir il için hiç de küçümsenmeyecek bir rakamdır.

Yetiştiricilerimizin kaliteli sperma kullanma konusunda bilinçlenmesiyle; suni tohumlanan doğan yavruarda hem et hem süt veriminde önemli artışlar kaydedilmiştir. Son 20 yılda, Burdur’da ülkemizin hemen hemen her köşesine, her iline 30 bin baş damızlık düve satışı yapılmıştır. Bu konuda da Burdur hayvancılık alanında Türkiye’nin lokomotif olmaya devam edecektir.”

Ömer Apa Antalya
Entegre Et Sanayi
ve Ticaret A.Ş.
(ANET) Genel
Müdürlüğü

“2009 Nisan ayı verilerine bak-

tığımızda Anet’te kapasitemize göre büyükbaşta % 12,5, küçükbaşta % 4 oranında kesim yapılmıştır. Günlük büyükbaş kesim kapasitemiz 400 adet iken 50 adet kesiyoruz. Küçükbaş kapasitemiz ise 4 bin iken 160 adet kesiyoruz. Pazartesi ve Salı günleri kesimin en yoğun olduğu günlerde de kapasitemizi % 25’lere çıkarıyoruz.

Seçimlerin ardından Büyükşehir Belediye Başkanı Mustafa Akaydın’ın ilk ziyareti Anet’e oldu. Tesislerin, acilen yenilenmesi gerektiğini bildirdi. Biz de acilen geçmiş dönemden Menderes Türel’in bir çalışması vardı. Hayvan pazarı ve yeni bir mezbaha için Kömürcüler Köyü’ndeki yeri gündeme taşıdık ve Büyükşehir’in Haziran meclisinde geçti. Canlı hayvan pazarı yerimiz işaretlendi. Sadece canlı hayvanla kalınmasın et borsası oluşsun; toptan et satışları yapılsın istiyoruz. Ancak konuşmalar bizi biraz ürküttü. Böyle bir tesis için 8-9 trilyon lira gibi bir rakam gerekiyor. Böyle bir tabloda böyle bir yatırımın altına girmek zor gibi.

Ticaret Borsası, Ticaret Odası, Belediye, Kasaplar Odası ve Veteriner Hekimler Odası arasında çok güzel bir konsensüs sağlandı. Artık bu işin acilen yapılması konusunda hemfikiriz. Ben de bu işi kısa

zamanda başaracağımıza inanıyorum. Antalya Ticaret Borsası başkanı Ali Çandır bu konuda elini taşın altına sokmaya hazır. Biz de Anet olarak elimizden gelen her türlü desteği vereceğiz. Türkiye'deki hayvan pazarlarının dışında, dünyadaki hayvan pazarlarının yapısı ile ilgili veriler toplanıyor. Yakın bir zamanda toplanan veriler Türkiye gerçeğine uyarlanarak bir proje sunulacak. Bizim tesisimiz büyük görünse de artık demode oldu. Yüksekliklerimiz tutmuyor, depolarımızda sorunlar var. Biliyoruz, içimiz sızlıyor ama elimizden bir şey gelmiyor. Ama bildiğim bir şey varsa en temiz kesimi de yine Antalya'da biz yapıyoruz. Antalya'nın iyi kesim yapılacak bir yere ihtiyacı var. Mezbaha para kazanmayı düşünülmeyecek bir yer olmalı. Zarar etmemeli ama para kazanmak öncelikli olmamalı. Antalya'ya yakın Budur ve Isparta gibi hayvancılıkta uzmanlaşmış iki il varken yapılacak olan tesisin de zarar edeceğini düşünmüyorum."

Hasan Taş ATSO
3. Meslek Komitesi
Meclis Üyesi

"Antalya'daki hayvan hareketlerini iki bölümde inceleyebiliriz. Birincisi; Antalya'da turizm öncesi ve ikincisi turizm sonrası. Yani 1983'ten önce ve sonra. Bölgemiz tarım ve hayvancılıkla geçinen bir bölge aslında. Turizm Antalya'ya entegre olduktan sonra işin fotoğrafı değişti. Hayvan yetiştiriciliği yapan insanlar otellerde çalışmaya başladı. Bu işi yapacak vasıflı insan sayısı azaldı. Belli bir dönem sonra turizm sektöründen de bu insanlar aradığını bulamadı. Şimdi tekrar geriye dönüş başladı.

Antalya'da hayvan pazarı gibi adım gerçekleştirildiği zaman, bu insanlara bu pazarı da gösterdiğimiz zaman burada kapasiteyi yakalama şansını yakalarız. Şimdi pazarınız olmazsa üretimi neye dayanarak,

kime dayanarak yapacaksınız? Pazarınız yok, planınız yok; ne için üretim yapacaksınız? Bir gecede fiyatlar değişiyor. Öyle bir ülkede yaşıyoruz şu anda.

Türkiye'de kırmızı et üreten ve işleyen işletmelerin, kendi aralarında bir örgüt kurmalarının zamanı geldi de geçiyor. Beyaz et üreticileri bir tanıtım platformu kurdular. Bu beyaz etin ne kadar faydalı olduğu, insanların kafasına kazındı. Kendi aralarında örgütlenerek, kendilerini ifade ettiler topluma.

Türkiye'de kırmızı et tüketimi azaldı. İnsanlar kırmızı et alırken son derece imtina ediyor artık. Doktor tavsiyesi ile kırmızı et yemiyorlar artık. Kişinin yıllık 80 kilo et tüketmesi gerekir ki; kırmızı ete ihtiyacı olmasın. Zaten insanların alım gücü az, zaten kırmızı eti az tüketebiliyor. Bir de kırmızı et yemeyin diyorlar sağlıklı bir toplum ortaya çıkmış oluyor.

Bölgemizde insanlarımız geleneksel yöntemlerle hayvan yetiştirmekte ısrar ediyorlar. Üretici birlikleri insanları aydınlatarak yem bitkileri ile alakalı neler yapılabilir ortaya konulmalı. İnsanların ucuz et üretip, sanayiye kazandırılması anlamında çalışmalar yapılmalı. Hayvancılık da gelişmeden tarımda gelişim deme şansınız yoktur. Tarımın lokomotifi hayvancılıktır. Antalya bir tüketim bölgesi. İstanbul gibi bir et borsasının kurulması için her türlü şart mevcut. Çorum'daki adam hayvanını buraya satıyor. Neden? Çünkü otel sahibi Çorumlu. Böyle tezatların olduğu bir yerdeyiz. Buralardan gelecek et hareketleri karşısında biz de yerimizi alıp güçleneceğiz. Ama siz hayvan pazarı yapmazsanız, et borsası oluşturmazsanız, bu bölgede söz sahibi olmanız mümkün olamaz.

"Antalya'da her portakal ağacının altı mezbaha olmuş!"

Ben Antalya'daki mezbaha sayısının 15 bin olduğunu iddia ediyorum. Niye? Antalya'da her portakal ağacının altı mezbaha oldu artık.

Antalya'da mezbaha sıkıntısı yok, kontrol sıkıntısı var. Kontrol edildiği zaman insanlara yer gösterdiğiniz zaman insanlar da oraya gidecektir. Bu konunun ivedilikle halledilmesi gerekiyor. Ticaret Odası'nın bundan önceki yönetiminde böyle bir platformda yer alamıyorduk. Şimdi bu fırsatı yakaladık, biz bu işin peşindeyiz."

Muammer Saygılı
Antalya Veteriner
Hekimler Odası
Başkanı

"Hayvancılık yıllardır bizde tarımın bir yan sektörü olarak görüldü. Hobi olarak yapılan bir sektör olarak var oldu. Halbuki bu da kâr edebilen ekonomik bir sektör olarak görülmesi gerekiyor. Ulusal ölçekte,

yüksek öncelikli bir sektör olarak bakmak gerekiyor. Eğer siz böyle bakmaz iseniz; yaşamak için gerekli olan hayvansal proteini; 8 tane aminoasidi sadece ve sadece hayvansal protein ile alabiliyoruz. Bir ülke açlığa sevk edilirse; kendi kendini besleyemezse yarın köle olur. Bu anlamda hayvancılık politikalarınızı gözden geçirmek zorundasınız. Son 20 yıldan itibaren istatistikleri şöyle bir tararsanız hayvancılığın ne kadar gerilediğini göreceksiniz. Ben bu politikanın özellikle yapıldığını düşünüyorum.

Bugün et ve süt üretimimizin % 25'i kadar hastalık riskimiz var. Böyle bir zarar söz konusu. Yarın ileride kapılar açılmaya başlayınca sen bizden et, yumurta alabileceksin ama sen bize veremeyeceksin; şu kadar sene daha bunları temizlemen gerekiyor denecek. Bu politika hayvan yemini de etkiledi. Bitkisel

üretimdeki hayvan yemi oranı çok az. Avrupa Birliği ülkelerindeki- nin 1/3'ü kadar. Hayvancılığa destek bizde % 6'yı geçmez. Buradaki olay hayvancılığa bakış olayınız. Hayvancılığa böyle baktığınız sürece ette de böyle olacak, sütte de böyle olacak. Bunu değiştirmedığınız sürece gelişmeniz mümkün değil. 20-25 yıl önce bize 'siz Avrupa'nın kasabı, manavı olun' dediler. Biz kabullenemedik. Biz de sanayimizi geliştireceğiz dedik. Bugün Avrupa bu sefer geri kalmış ülkeleri, gelişmekte olan ülkelere bakarak bunları ben yapayım onlara ben satayım dedi. Dediğinden beri de maalesef hayvancılık olayına önem verilmesi nedeniyle bu noktalara kadar gelindi.

Tüketim düşük bizde. Tavuk da fazla değil artık. Artık sığırdan kemik unu yapılmıyor. Tavuk kemiklerini yakın yerlere ihraç ediyoruz.

Öncelikle yem girdilerini azaltmamız gerekiyor. Bitkisel üretimde yemi mutlaka arttırmamız gerekiyor. Mera, evet az. Ama bizim şöyle de bir şansımız var. Bu şans mıdır bilmiyorum ama. Şimdi meralardaki tahribat azaldı. Kültür sığırcılığına geçmiştik. Meraya artık yerli hayvan çok az çıkıyor. Böyle bir ortamda meraların ıslah edilip, tekrar kullanıma açılması konusu var.

Avrupa'daki üretici etini sattığı zaman maliyetinin % 60'ı geri dönüyor kendisine. Biz de ise % 35'i geri dönüyor. Şimdi nasıl rekabet edecek yetiştirici?

Hayvancılık örgütleri var ama hepsi birbirinden kopuk. Avrupa'daki hayvancılık örgütleri piyasanın oluşmasına katkı sağlıyorlar. Diyorlar ki fiyat politikası şu olacak! Besicilikte depo desteği oluyor. Fiyat düşmeye başlayınca depoluyor. Bu koşullarda gelin Türkiye'de gelişin!

"Hayvancılığın stratejik bir sektör olduğunu ne zaman kabul edeceğiz!"

Biz hep birlikte, bu sektörü stratejik bir sektör olarak görüp; sektörün desteklenmesini sağlamak zorundayız. Bunu sağlayabildiğimiz ölçüde, destekleri Avrupa düzeyine getirdiğimiz sürece o zaman tüketici de eti daha da ucuza alacaktır. Ürün girdi fiyatlarında istikrarı sağlayacak politikaların olması gerekiyor. Bizim düşündüğümüz şey aslında organize hayvancılık sanayi bölgeleridir. Sanayiciliğin de olduğu bölgeler, hayvancılık sektörünü rahatlatacaktır. Bizim hedefimiz bu olmalı. Mezbahalar gelir getiren yerler değil. Hatta çok fazla da gideri olan yerlerdir. Sizin yaptığınız planda özel sektör gelip yer almaz. Kendi standartlarına uymayabilir. Anlaştığı firmaların standartlarına uygun yerler olmayabilir. İnsan sağlığını özel sektörün eline bırakmak değil kastettiğim ama onlardaki oto kontrol daha fazla. Bugün özel yapılan mezbahalarda Avrupa standartlarında üretimler yapılıyor."

Kamil Özcan
Burdur Damızlık
Sığır Yetiştiricileri
Birliği Başkanı

"Türkiye'de özellikle hayvancılıkta gününbirlik politikalar yapılıyor ki süt fiyatlarında, et fiyatlarında istikrarsızlık söz konusu oluyor. Vatandaş artık ineğini kesmek zorunda kalıyor. Bugün Türkiye'de kaçak hayvan sektör haline gelmiş. Hatta kapalı tırlarla et ve et mamulleri geliyor. Ülkemiz hayvancılığını bunlar etkiliyor. Bunun tedbirini kim alacak? Geçenlerde bir vekilimiz, Bosna Hersek'le et bağlantısının yapıldığını söyledi. Bunu övünerek söylüyor bir de. Tüm bunlar masaya yatırılmalı. Hayvancılık sektörüne yatırım yapacak adam bir Kayseri dururken; 5 yıl orda destek alacağını bilirken neden Antalya'ya Burdur'a gelsin? Bölgedeki vekilleri, tüm bu konularda çalışmaya davet ediyorum."

Orhan Gülşen
GENPA Marketleri
Et Bölümü Müdürü

"Türkiye de tüketilen et miktarı hakkındaki istatistikler, 2004 yılına ait. En son 2004'te mi böyle rakamlar tespit edildi? Şimdi 2009'dayız. Bu çok geriden gelen bir sayma oluyor mu? Daha hızlı istatistikler yapılamaz mı?

Turizm sektöründe tüketilen et ve tavuk miktarı da halkımızın tükettiği miktara dahil mi; yoksa ayrı mı değerlendiriliyor? Bunlar çıkarım yapabilmek için mutlaka bilmek zorunda olduğumuz konulardır.

Etlerde artık tat kalmadı. Soya fasulyesi, çeşitli unlar, Avrupa'dan gelen yapıştırıcı dediğimiz katkı maddeleri de et gibi mi düşünüyor? Bunlar ne kadar tüketiliyor Türkiye'de? Bugün 3 liraya köfte satılıyor. Bunlar et sektörünü bitiri-

yor, kasaplık mesleğini de bitiriyor. Bunların üzerinde okunmayacak derecede küçük yazılar yer alıyor, kimse okuyamıyor bile. Bunların tüketime etkisi nedir? Entegre tesislerdeki kesimi yükseltmek için ilk olarak bunların sıkı bir şekilde denetlenmesi lazım."

Prof. Dr. Selahattin Kumlu

"Konuşmamda da ben bu verilerin biraz eski olduğunu söyledim. Ama Türkiye'de güvenilir, doğru bir veri tabanı olmadığını da söyledim. Burdur'da 2008'de rakam şu desem ve siz de ispat edin deseniz elimizde bir ispat yok. 2006 yılında Türkiye'nin dört bir tarafındaki uzmanlarla hazırlanan bir raporun sonuçlarını sizlerle paylaştım.

"En sağlıklı istatistiği üretici birlikleri derleyebilecektir"

İstatistikler çok önemlidir. Bunun altını zaten kalın çizgilerle çizdik; tarım bakanlığına ve diğer devlet makamlarına da bunu söyledik. Eğer elinizde sağlıklı veriler yoksa; mevcut durumu ve geçmişi değerlendiremez, ileriye planlayamazsınız. Bu nedenle ben Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliklerini çok önemsiyorum. Onların temel işlevi de bu tür verileri tabanda toplayıp, ülkeye kazandırmak. Diğer örgütler de benzer şekilde uluslararası standartlara uygun şekilde veri toplansın ve halkın kullanımına sunsun. Diğer sorunlarınıza gelince hemen Kadri Bey'e pas vereceğim. O konular onların görevi dolayısıyla onun görüşlerini dinleyelim derim."

Kadri Bilici

"En iyi denetçi tüketicidir. 174 Alo Gıda hattını aradığınız takdirde hemen onun denetimi yapılır. İhbar meka-

nizması işlemedikçe bakanlık denetçilerinin de elinden fazla bir şey gelmiyor maalesef. Vatandaş 174 Alo Gıda hattını arayıp, şikayetçi olmalı."

Süreyya Ayar
Ziraat Mühendisi,
Ziraat Bankası
TOBİ Yönetmen
Yardımcısı

"Hayvan borsasının kurulmasıyla birlikte tüketici ucuz et yiyebilecek mi? Üretim artacak mı, artmayacak mı?"

Osman Yardımcı

"Hayvan pazarı olduğu zaman, et borsası kurulduğu zaman hem dışardan gelen etlerin kaliteli olması gerekir, hem de ucuzlaması gerekir. Antalya bir tüketim bölgesi. Hepsini eşit şartlarda geldiği zaman ucuzlama vatandaşa da yansır."

Muammer Saygılı

"Üreticinin eline geçen miktarı fazlalaştırırsanız, et de ucuzlayacaktır. Tüm bunlar tek başına olacak bir şey değil. Hammadde alımı, et alımı, hayvan yemi ekimi falan, bunların hepsi bir bütün."

Hasan Taş

"Bu sene hayvan besleyen sayısında bir artış olacaktır diye düşünüyorum. Çünkü buğday ve arpa fiyatları bu sene 250 Liraya düştü. Geçen sene 550 Liraydı. Çiftçimiz arpayı üretiyordu tüccar da alıp gidiyordu. Buna alışmıştı. Şimdi bu sene arpayı, 250 Liraya

satsam mı, hayvan mı beslesem diye düşünüyor. Bu noktada da insanları bu yöne teşvik ediyoruz. Zararına satış yapacağına, hayvanına yedirsin."

"Daha ucuza mal etmenin yolları var ama üretici bunları bilmiyor"

Prof. Dr. Selahattin Kumlu:

"Yakın vadede ben de ucuz et yiyeceğimize inanmıyorum. Bunun en önemli nedeni aslında maliyetlerin yüksek olması. Et yüksek fiyatlara mal ediliyor. En büyük nedeni de üreticinin bu işi bilmemesi. Çiftçilerimizin büyük bir kısmı besinin nasıl olması gerektiğini bilmiyor.

Daha ucuza mal etmenin yolları var. Daha uygun fiyatlara yemi üretecek ya da temin edecek. Taban fiyatları bu sene düştü. Bunu akılcı bir şekilde kullanmalı. Ayrıca barınaklarla da ilgili bir sürü sorunumuz var. 6 aylık bir buzağının canlı artışı sağlaması için 100 birimlik enerji; 3 yaşındaki bir hayvanı besiye alırsanız daha çok enerji harcaması gerekiyor. Yaşla beraber etin kalitesi de düşüyor. Daha çok yem tüketiyor. Yani çiftçi çift taraftan zarar ediyor. Hem uzun süre hayvanı elinde tutuyor, hem de daha çok yem yediriyor. İşte çiftçilerimiz bunlara inandığı zaman eti çok daha ucuza mal edebileceğiz Antalya'da da, Burdur'da da. Bu kısa vadede olmayacak. Sadece borsa ile de olmaz. O sadece işin bir ayağı."

M. Sedat Kolcuoğlu Ziraat Mühendisi, Çiftçi Eğitimi ve Tarımsal Yayın Uzmanı

"Ticaret Borsası ve Ziraat Bankası, şu anda Antalya, Burdur, Isparta illerini kapsayan ortak bir proje hazırlıyor. Ucuz et tüketebilenin yolunun üretimden geçtiğini hepimiz biliyoruz. Besi sığırcılığın-

da bölgesel bir potansiyel nasıl yaratılır ve tarımsal anlamda destekler nasıl yapılmalıdır gibi konularda ciddi bir proje hazırlanıyor şu anda. Besi hayvancılığında, bölgemizde hayvancılığın yoğunlaştığı bir yer yok. Bölgede besin hayvancılığının üretim merkezi olabilecek bir yerin belirlenmesinde fayda var. Organize hayvancılık bölgesi anlamında değil. Bugün Isparta Şarkikaraağaç mesele, hayvancılığın gelişmesi gereken bir bölge. Bitkileri, alt yapısı ile çok uygun."

Kadri Bilici

"Antalya'daki hayvan varlığının 30-32 bini besiye alınabilecek hayvandır. Bu da Elmalı, Korkuteli ve Döşemealtı ilçelerinde besi hayvancılığına yatırım yapılabilir."

Prof. Dr. Selahattin Kumlu

"Organize hayvancılık bölgesi konusuna ne yazık ki karşı çıkmak zorundayım. Dünyada nerede var böyle hayvancılık böl-

geleri? Eti sanayiciye ürettiriyorsanız çiftçiye işsiz bırakırsınız. Çiftçi kendisi yapacaksa bu işi, o zaman da organize bir komplekse ihtiyacı olmaz. Kendi yerinde yapar o işi. Amaç sanayiciyi et alanına çekmekse, bu proje gelecek vadeden bir proje değil."

"Çiftçinin içinde yer almadığı bir kalkınma düşünülemez!"

Süleyman Dağlı

"Bir kere çiftçinin içinde yer almadığı bir kalkınma düşünülemez. Köylüyü tarımın içine, hayvancılığın içine almalıyız. Ama ne olur bu işi bir yerde derli toplu olarak yapalım. Bir yerde yapmalıyız. Bu da işletmelerin ferdi olduğu organize hayvancılık bölgesi ile olabilir. Yerel yönetimlerin yapacakları imar uygulamaları ile organize hayvancılık alanları kurulmalıdır. İnsanlar bu alanlara nasıl yönlendirilir diye aklımıza bir soru gelebilir. Destekler ve krediler bu alanlara kaydırılmalı; TOKİ tarafından hayvan barınakları yapılarak, uygun vadeli ödemelerle hayvancı-

lık yapacaklara verilmelidir.

Süt inekçiliğin zorlukları; sağlık, sağım ve yemdir. Süte ciddi anlamda destek verilmeli; desteklemeler sadece organize hayvancılık alanlarında uygulanmalıdır. Süt varsa, et de olacağından hayvancılık kendiliğinden çözüm noktasına girmiş olacaktır.

Organize hayvancılık alanlarını kurarsak; bu işletmelerin ortak veterineri, ortak teknikerleri olacak ve böylece hayvanların yaşam seyri izlenecek ve önceden çare aranacaktır. Hayvanlar, ortak sağım istasyonlarında sağılacak, süt doğrudan frigorifik soğuk havalı tanklara girecek böylece hem sütün kalitesi artacak, hem de süt daha iyi fiyatlarla alıcı bulacaktır. İşletme içinde ortak yem üniteleri kurulacak ve yemin de daha kaliteli duruma gelmesi sağlanacaktır. Kaba yemi ve yemi kendisi üreten işletmeler durumuna gelinecektir.

Organize hayvancılık alanı, bu işi yapan insanların bir araya geldiği bireysel ünitelerdir. Üniteler kişilerin kendilerine aittir. Sağım, satım, alım ve yönetim işi için oradaki ünite sahiplerinin iştiraki ile kooperatif veya şirket kurulabilir. Bu kooperatif veya şirket sadece ortak işlerin yönetim ve idaresini yapacaktır. Ortak giderler hep bera-

ber karşılanacak; ortak giderler ve borçlar düşürüldükten sonra süt satımından kalan paralar her ünite sahibinin hesabına yatırılacaktır. Bunlar ek masraf gibi görünse de ortak güçten doğan menfaatler bunları karşıladığı gibi bize de artı katkı yapmış olacaktır. İş de kendiliğinden kolaylaşacaktır. Yaşam düzeyi bizden çok yüksek olan Avrupalı bu işi halen yapmaya devam ediyorsa biz neden yapmayalım?

Devletin sosyal yardımlaşma fonundan yaptığı bir inek on koyunlu uygulamalar da sonuç vermemiştir. Bugüne kadar ev altlarında yapılan 2-3 inekli projeler de sonuç vermemiştir. Öyle ise geleceğe yönelik birleşmeler sonucunda yapacağımız organize hayvancılık projeleri bizim kurtuluşumuz olabilir. Son yıllarda büyük şirketler hayvancılık ve tarım alanlarına yatırım yapmaktadır. Bu güzel bir olaydır ama Türkiye'nin % 35'ini teşkil eden ve aynı zamanda tüketici olan köylümüz bu işin içine çekilmezse gelecekteki ekonomimiz de zora girecektir."

"Üretici Tarım Kredi Kooperatifleri'ne zamanında yem siparişi verirse yem maliyetini düşürebilir"

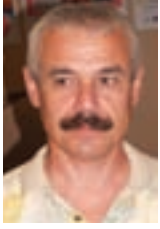

Adnan Yusuf Güney Veteriner Hekim, Tarım Kredi Kooperatifleri Antalya Bölge Birliği

"Tarım kredi kooperatifleri olarak yıllardır hayvancılığın gelişmesi için çalışmalar yürütüyoruz. Besiciliğin ve hayvancılığın en büyük problemi girdiler. Tarım kredi kooperatifleri, ucuz girdi temini etmek açısından ortak ürünleri değerlendirme anlamında üreticilerden arpa alıyor. Tarım kredi kooperatiflerine üye üreticilerin katıldığı eğitim seminerlerimizde diyoruz ki hasat zamanında bizden arpanızı isteyin, yeminizi isteyin. Ona göre alım yapalım, bağlantınızı yapalım, girdilerinizi düşürelim diyoruz. 10 bin, 20 bin ton arpayı stoklama kapasitemiz var. Ama sipariş vermiyor üretici. Aralık, Ocak gelince de diyor ki bana arpa ver. Vereyim ama fiyat olmuş iki katı, üç katı! Silajlık mısır sevk ediyoruz bölgede. Merkezi ahır projesini hayata geçirmeye çalıştık, engellendik. Süt sağımı ile ilgili projelerimiz havada kaldı. Üretici para da kazanmıyor, araçlar para alıyor, hayvanları götürüp kesiyor. Hayvan pazarı, hayvan borsası gibi toplu bir organize sistem içerisinde olması tüm

faaliyetlerin tek merkezden yürütülmesi lazım."

Ömer Apa

"Hayvancılık alanı olarak Antalya'da Kömürcüler Köyü tercih edilmiş. Bana göre çok yerinde bir yer tesis edilmiş. Kömürcüler Köyü hazine arazisi. Tarım alanı kısıtlı. Et borsasını, hayvan pazarını getirirsek bu köye, besi çiftlikleri kurulabilir. Benim kafamdan geçen besi alanları bu bölge. Yaylada insanlar hep yatıyor. Bademağacı Köyü'nde, yem bitkisi ekecek alan var, meraları var ama kullanılmıyor. İyi bir organizasyonla, Bademağacı ve Kömürcüler'de ben bu işlerin yapılabilceğini düşünüyorum."

Ali Damarcan

"Şimdiye kadar kurulankooperatifler, beklenen bir başarı gösterememişlerdir. Bu nedenle Cumhuriyet'in kuruluşundan bu güne kadar üreticilerin yüzü gülmemiş, karnı doymamıştır. Düşük kaliteli kaba yemlerle işletme giderleri çok pahalıya mal olmaktadır. Üretici hiçbir zaman iyi yaşam koşullarına kendini taşıyamamıştır. İlimize ilişkin özel hayvancılık projelerinin yeterince geliştirilmemesi, teşvik ve desteklerin tanınmaması, salt ürün odaklı teşvik eğiliminin az olması, teşviklerin zamanında ödenmemesi, tarım ve hayvancılıkla uğraşanların sosyal güvencelerinin olmaması gibi sorunlar mevcuttur. Kaçak hayvan her zaman sorun olmaya devam etmektedir.

Hayvancılık sektörü ile ilgili alınacak kararların; kısa, orta ve uzun vadeli tedbirler şeklinde alınması gerekmektedir. Hayvancılıkta verimliliğin artırılması için küçük işletmeleri, bir organizasyonla büyütme mecburiyetimiz vardır.

Teşvik ve destekler uygulanırken bölge koşulları göz önünde bulundurulmalıdır. Hayvancılıkta branşlaşmaya gidilecek şekilde örgütlenmeli; süt ürünlerinde iç piyasa ile rekabet edecek noktaya gelinceye kadar et hayvancılığına önem verilmelidir. Brucella, şap, tüberküloz gibi başlıca ve diğer zoonoz hastalık oranları en aza indirilinceye kadar sadece büyük ve entegre olarak yapılmış işletmelere damızlık ve süt sığırcılığı izni verilebilir. Bunun dışında kalan yapılanmalara besi sığırcılığı ve meraya dayalı bir model geliştirilerek üretilen et daha çok endüstriyel olarak değerlendirilip piyasaya arz edilebilir.

AB'ye giriş sürecinde gittikçe gelişen AB hayvancılığı ile rekabet edilebilmesi için şimdiden örgütlenmenin altyapısının güçlendirilmesi önem taşımaktadır. Sermaye sahibi yatırımcıların lokomotif olacağı ama tabanda yatırımcı sektöre canlı ürün sağlayacak aile işletmeciliğinin özendirileceği genel bir yapılanma ya hemen gidilmelidir."

Hasan Taş

"Burada temel amaç Antalya'da insanların sağlıklı ve hijyen ortamlarda üretilmiş ürünleri sağlıklı bir şekilde tüketmesini sağlamaktır. Kurum ve kuruluşların organize olmamasından dolayı bölgemizde yaşanabilecek kötü sonuçlar olabileceğini düşünüyorum. Antalya'nın değil, Türkiye'nin başını ağrıttacak sonuçlar olacaktır bunlar. İvedilikle otorite boşluğunun giderilmesi, bir takım sivil toplum örgütlerinin tüm bunları yüksek sesle düşünmesi gerektiğini tavsiye ediyorum."

Muammer Saygılı

"Antalya'da Varsak, Döşemealtı gibi yerler, hayvancılığın yapıldığı bölgeler. Eğer böyle bir yer düşünmez-

sek buradaki insanların hayvancılık yapacak hali kalmayacak. Kırsaldaki hayvancılığı bitirme anlamında söylemiyorum ama yapabilirsek biz kırsala da sanayiye götürelim. Orda mevcut aile işletmelerini ileride Avrupa ile rekabet edebilecek koşullara kavuşturmalıyız.”

Ata Sönmez

“Her şeyden önce bir planlama gerektiği ortada. Kimse hatalı değil aslında.

Ne tüccar hatalı, ne üretici hatalı. Fiyatlar bir bakıyorsun; bir çıkıyor, bir iniyor. Hayvan varlığını bilmiyoruz, üretimi bilmiyoruz, tüketimi bilmiyoruz. Plan program şart diye düşünüyorum.”

“Et fiyatları iki yıldır artmıyor. Ama yem fiyatları sürekli artıyor!”

Osman Yardımcı

“Böyle konular Antalya’nın değil Türkiye’nin gündemine oturmalı.

Hocamın dediği gibi biz bilinçli üreticiler değiliz. Önce üreteceğimiz şeyin ucuz yemini bulmamız gerekiyor. Devletin de buna destek vermesi gerekiyor. Destek verilen herhangi bir ürün dahi olsa, o ürün girdilerin maliyeti düşer. % 8 KDV alınmasın. 1 kilo ette 1-1,5 lira KDV, stopaj. Bunu almadığı zaman vatan-daşa daha ucuz gider.

İki yıldır et fiyatları artmıyor. Ama yem artıyor. Bir esnafın çalıştırdığı işçi ücreti artıyor; elektrik, su artıyor, giderler artıyor ama et fiyatı aynı. Hem esnaf yok oluyor, hem üretici yok oluyor, hem de tüketicinin alım gücü yok oluyor. Bu boyuttan bakmamız gerekiyor bir de.”

Kadri Bilici

“Bu forumun düzenlenmesinde emeği geçen herkese teşekkür etmek istiyorum. Yararlı olduğunu düşünüyorum. Hem ülkesel hem de bölgesel düşündük ve güzel düşünceler paylaştık.

Tarım Bakanlığı’nın da iyi şeyler yaptığını söylemek istiyorum. Antalya’da büyükbaş kayıt sistemini oturtmuş durumdayız. Ayrıca bitkisel yem temini ile ilgili mera ıslahı çalışmalarımız var. Bakanlık Burdur, Isparta ve Antalya sınırları içinde-

ki meraları tespit ediyor, ödenekler ona göre ayrılıyor. Kurulacak borsa sayesinde artık denetimler çok daha sıkı olacak ve hiçbir yerde gelişigüzel hayvan pazarı kurulmayacak.”

Süleyman Dağlı

“Köylünün içinde olduğu, bireysel işletmelerin bir araya geldiği, veterineri olan

ortak işletmeleri bir an önce kurmak gerekir. Bir politikamız yok, bir planımız yok. Bir yol haritası çizmek zorundayız.”

Prof. Dr. Selahattin Kumlu

“Devlet balık vermesin; balık tutmayı öğretsin. Teşvikleri

yıllık yapmasın. Avrupa Birliği ülkelerinin politikaları önümüzde bir örnek. Önümüzdeki 10-20 yıl hatta 50 yıl içerisinde ne olacağı belli. Hazırlanan raporların hiçbirine uymuyor hükümetler. Devlet politikasını ortaya koysun. Desin ki önümüzdeki 10 yıl içinde, 20 yıl içinde şunu, şunu yapmak istiyorum. Örgüt kirliliği falan yok. Tarım Bakanlığı’nın işi karıştırmaması var. Başka bir şey değil. Bu eleştirileri ben bir özeleştirisi olarak da yapıyorum. Devlet, çiftçilerimize balık tutma şansını tanısun. Yeter ki hedefi gösterebilirler, geleceği belirlesinler. Çiftçi örgütlerini ne yapıp edip gerçek birer örgüte dönüştürmeliyiz.”

Sonuç Bildirgesi

01 Hayvancılıkla ilgili sağlıklı istatistik verilerimiz yoktur. Üretim sürecinin kayıt altına alınması ve sağlıklı istatistik verilerin elde edilmesi; gelecek planlamaları yapabilmek açısından büyük önem taşır.

02 Devlet, hayvancılıkla ilgili -şu aşamada uzun vadeli olmasa bile- en azından çok yıllık politikalar geliştirmeli, her hükümet değişiminde devlet politikaları da değişmemeli; bu politikaların uygulanması "devlette devamlılık esastır" ilkesi uyarınca yürütülmelidir.

03 Türkiye'ye hayvancılık sektöründe korumacı ve desteklemeci tedbirler almamasını öneren yabancı ülkelerin tamamı, en sıkı korumacı tedbirleri alan ve bu sektöre en geniş destekleri veren ülkelerdir. Türkiye Cumhuriyeti devleti, hayvancılık sektörünün sonunu getirecek ithalat rejimini ve sübvansiyon uygulamalarını bu gerçekler doğrultusunda yeniden değerlendirmelidir.

04 Hayvan yetiştiricilerinin en önemli sorunu, girdi maliyetlerinin yüksekliğidir. Girdiler arasında da temel kalem yemdir. Sorunlar arasında en acil ve ilk elden çözülmesi gereken konu yem fiyatlarının düşürülmesidir. Yem fiyatının düşmesi sektörden kaçışı durdurabilecek yegane çözüm olacaktır.

05 Hayvancılıkla ilgili can alıcı sorunlardan biri de tüketim miktarıdır. Alım gücü yeter düzeyde olmayan tüketicinin günde tükettiği et miktarı, asgari uluslararası standartlar düzeyine düşmüştür. Hekimlerin ağız alışkanlığıyla kırmızı et tüketilmemesini önermesinin önüne geçilmeli; tüketicinin et satın alma imkanlarına destek olması amacıyla et üzerinden alınan vergiler düşürülmeli; et tüketimini özendirecek kampanyalar düzenlenmelidir.

06 Üretimden tüketim aşamasına kadar rol üstlenen sektör paydaşlarının tümü, ortak bir platformda mutlaka buluşmalıdır. "Kırmızı Et Tanıtım Grubu" gibi bir oluşumla, hem tüketici düzeyinde tanıtım yapılmalı; hem de bürokrasi çevrelerinde; sürekliliği olan, profesyonel bir lobi faaliyeti yürütülmelidir.

07 Küçük ölçekli üreticilerin girdi maliyetlerini ortaklaşa hareket ederek azaltmalarına imkan verecek organize hayvancılık bölgeleri tesis edilmelidir. Ortaklaşa kullanılacak ahırlar ile sağım, depolama, kesim ve paketlenme

gibi hizmetleri aynı yerde, toplu olarak bulunduracak tesislere ihtiyaç vardır.

08 Organize hayvancılık bölgeleri konusu, üreticilerin örgütlenmesi konusuyla birlikte ele alınmalıdır. Organize hayvancılık bölgeleri, küçük işletmelerin birleşerek beraber davranabileceği; girdi teminini ortaklaşa yapabilecekleri ve her türlü tali hizmeti bir arada bulabilecekleri yerler olarak önem taşırlar.

09 Çiftçi örgütlenmelerinin güdük hukuki yapıları en kısa süre içinde değiştirilerek, işlevsel gerçek birer örgüt haline gelmeleri sağlanmalıdır.

10 Bir insanın günde alması gereken hayvansal protein miktarı, asgari 20 gramdır. Bu rakam, Batı ülkelerinde ortalama 70-75 gram; Türkiye'de 21 gram civarındadır. Dolayısıyla devlet sadece hayvancılık sektörünü desteklemek için değil, vatandaşlarımızın sağlıklı ve yeterli şekilde et tüketmesini sağlamak için de ulusal ölçekli bazı tedbirler almalıdır.

11 Hayvan hareketlerinin, hayvan ticaretinin ve sağlıklı üretim sürecinin temel şartı, canlı hayvan pazarları; et borsaları ve hijyenik kesimhanelerdir. Bu tür tesislerin entegre projeler halinde tasarlanıp inşa edilmesi, piyasalarda uygulanması istenen denetim sürecini de mümkün kılacak ve kolaylaştıracaktır.

12 Modifiye edilmiş veya kokteyl formüllerle üretilmiş et ürünlerinin üzerindeki etiketlerde ürün içeriği açıkça okunabilecek şekilde yazılmalıdır. Büyük puntolarla "sucuk" yazıldıktan sonra çok küçük puntolarla "... benzeri ürün" ifadesini kullanmak, tüketiciyi aldatmaktır. Bakanlık bu konulardaki hukuki düzenlemeleri gözden geçirmelidir.

BEREKET KALİTESİ ALTINDA MAHSÜLÜNÜZÜ GÜVENCEYE ALIN

“BEREKET’e güvenebilirsiniz”

KATKILI ÖRTÜ ÇEŞİTLERİMİZ

BEREKET-UV	: 9-12 AY KULLANIM ÖMÜRLÜ
SÜPER-24	: 24 AY KULLANIM ÖMÜRLÜ
EKSTRA	: 30 AY KULLANIM ÖMÜRLÜ
ULTRA	: 36 AY KULLANIM ÖMÜRLÜ
IR İLAVELİ	: ISI MUHAFAZALI, TERMİK ÖZELLİKLİ
AF İLAVELİ	: BUĞULANMAYI ÖNLEYİCİ KATKILI

**SOLARİZASYON, ISI PERDESİ ve TOPRAK ÜSTÜ KULLANILAN
MUHTELİF AMAÇLI ŞEFFAF ve RENKLİ FİLMLER**

Yeni Toptancı Hal No: 322 - 354 **ANTALYA**
Tel : 0.242.338 08 41 - Faks : 0.242.338 08 44

‘Borsada halin sesi olacağım’

“ ATB’de bu dönem Meclis Başkan Yardımcılığı görevini üstlenen Ali Çetin, kendisinin hal esnafı olduğunu ve ATB meclisine Toptancı halin sorunlarını taşıyacağını söyledi ”

Sizi Meclis Başkan Yardımcılığı görevine yönelten sebepler neydi?

Ben daha önce Antalya Ticaret ve Sanayi Odası’nda görev yaptım. Bu dönemde de borsaya faydalı olacağıma inandığım için Meclis’te görev almak istedim. Üye arkadaşlarımızın desteği ile de başkan yardımcılığı görevine getirildim. 34 yıllık borsa üyesi olarak, 4 yıllık süreçte borsaya faydalı olacağımı düşünüyorum.

Hallerde yaşanan sorunların ATB’de tartışılmasını ve çözüme kavuşmasını çok istiyorum. Aynı zamanda hal esnafı olarak sorunları borsa yönetimine zaman zaman sunuyorum. Başkanımız Ali Çandır

da hal esnafına destek olacağını her fırsatta dile getiriyor.

Antalya Ticaret Borsası ile Antalya Toptancı Hali işbirliği yapabilir mi? İki kurumu bir araya getirecek ortak projeler var mı?

İki kurum tabi ki bir araya gelir. Hallere stajyer katip gönderilmesi projesi var. Yakın zamanda hayata geçirilecek bir proje. Bunun gibi hal ile ATB’yi bir araya getirecek çalışmalar olacak. Ben de hem ATB kanadı olarak hem de hal kanadı olarak gerekli desteği vereceğim. Sonuçta her iki kurum da ticaretle iç içe. Bu nedenle birbirlerini desteklemek

zorundalar.

Benim de görev yapacağım 4 yıllık süreçte, Borsamızın üye sayısını ve işlem hacmini büyütmek istiyoruz. Üyelerimiz arasındaki iletişimi ve etkileşimi geliştirmek ve yaygınlaştırmak istiyoruz. Yeni hizmet binamızın yapımını tamamlamak ve yeni binaya taşınmak istiyoruz. TUMEM kapsamında planlanan eğitim programlarını Borsamız meslek gruplarının talepleri doğrultusunda çeşitlendirmek ve etkinliğini zaman içinde bölge ölçeğine yaymak istiyoruz.

‘Herkesin sorunu itinayla ele alınıyor’

“ ATB Meclis Başkan Yardımcısı Teyfil Başkaya, mecliste her meslekten üye olduğunu, Borsada meslek grubu farkı gözetilmeden her kesimin sorunlarına itinayla çözüm arandığını söyledi ”

Antalya Ticaret Borsası’nın işleyişini değerlendirir misiniz?

Geçen dönem kesme çiçek meslek komitesi başkanıydım. Bu dönemde meclis üyesi arkadaşların seçimi ile Başkan Yardımcılığı görevine getirildim. Borsamızda her mesleğin sorunlarının tartışıldığı meslek komitelerimiz var. Bu komitelerde o meslek grubuna ait sorunlar tartışılarak çözüme kavuşturulmaya çalışılıyor. Bu dönem meslek komitelerine daha da ağırlık verileceğini düşünüyorum. Borsamız aktif bir şekilde çalışıyor. Sonuçta her seçim bir kan değişimidir. Borsamızda da kan değişimi oldu. Biz de önceki

dönemdeki arkadaşlarımız kadar hırsla ve azimle çalışacağız.

Kesme çiçek sektöründe faaliyet gösteriyorsunuz. Sektörünüzün sorunlarına yönelik çalışmanız olacak mı?

Sadece bizim değil diğer sektörlerin sorunları daima Antalya Ticaret Borsası’nın gündeminde yer alıyor. Tabi kesme çiçek sektöründen geldiğim için kendi meslek dalımla ilgili sorunları mecliste diğer arkadaşlarla paylaşacağım. Sonuçta mecliste görev alan arkadaşlarımızın hepsi farklı meslek dallarında faaliyet gösteriyorlar. Mecliste görev

yapan üyelerimiz kendi sektörlerini temsil ediyorlar. Bu nedenle meclisimizde tüm sektörlerin sorunları itinayla gündeme getirilerek tartışılıyor. Bizler de konu hakkında bilgimiz var ise diğer meclis üyeleri ile paylaşıyoruz.

Borsa bu dönem detaylı bir çalışma programı hazırladı. Bu 4 yıllık dönemde, kimin hangi konuda hangi görevi üstleneceği bellidir. Stratejik İş Planı doğrultusunda herkesin üzerine düşeni eksiksiz yerine getireceğinden eminim. Başarısız olmak için hiçbir neden yok. Çok verimli bir dönem olacağına inanıyorum. Teşekkür ederim.

“Ormanlarımızın %60-70’i birinci derece risk bölgesinde!”

“Ormanlarımızın %60-70’inin birinci derece risk bölgesinde olduğunu belirten Antalya Orman Bölge Müdürü Recep Kaşan, orman kaynaklarının korunması, geliştirilmesi ve işletilmesi anlamında gerek kamu kurumları, gerek özel kuruluşlar, gerekse de sivil toplum örgütleri ile işbirliğine her zaman hazır olduklarını söylüyor”

Antalya Orman Bölge Müdürü Recep Kaşan ile 2008 yılında orman yangınları anlamında sıkıntılı bir yıl geçiren Antalya’da, yeni sezonda aldıkları tedbirleri, yaptıkları çalışmaları, orman yangınlarının sebeplerini, ekonomik değer anlamında orman varlığını ve bölge müdürlüğü olarak yürüttükleri işbirliği faaliyetlerini konuştuk.

2008 yılında orman yangınları ile mücadelede sıkıntılı ve yoğun bir dönem geçirdiniz. Geçen yıldan edindiğiniz tecrübelerle dayanarak, bu sene orman yangınları ile ilgili ne gibi tedbirler aldınız, neler yaptınız?

Orman yangınları ülkemizin bir gerçeği. Antalya, Akdeniz çanağında bulunan bir il ve ormanlarımızın % 60-70’i birinci derecede risk altındaki bölgelerde bulunuyor. Bu coğrafyadaki ağaçlarımız da özellikle kızılçam gibi yangında çabuk yanan ağaçlar. Dolayısıyla yangınlar bu coğrafyanın acı bir gerçeği. Bu anlamda ormancılık teşkilatı da kurulduğu günden beri, 270 yıldan beri, orman yangınları ile mücadele konusunda sürekli kendini yenileyerek geliştirmeye devam ediyor.

2009 yılı itibari ile hem tecrübe anlamında, hem alet ekipman anlamında hem de organizasyon anlamında kendimizi biraz daha geliştirerek ve yenileyerek sezona hazır hale geldik. Bu bağlamda da yangın sezonu öncesi halkın bilinçlendir-

Recep Kaşan

1967 yılında, Antalya Korkuteli ilçesine bağlı Küçükköy Kasabası’nda doğdu. 1988 yılında, Karadeniz Teknik Üniversitesi Orman Fakültesi’nden mezun oldu. 1991 yılında, Orman Genel Müdürlüğü bünyesinde göreve başladı. 2000 yılından itibaren, Antalya Orman Bölge Müdürlüğü’nde görev yapıyor. Recep Kaşan, evli ve üç çocuk sahibi.

mesine yönelik toplantılar yaptık. Yaklaşık 50 tane okulumuzda, genel müdürlüğümüzün organize ettiği bir tiyatro grubuyla tiyatro oynattık; öğrencilere sunumlar yaparak konuyla ilgili bilgiler verdik. Köylerde kahve toplantıları yaptık. Askeri birliklerle hem eğitimler

düzenledik hem de bilgilendirme toplantıları yaptık. Aynı zamanda jandarma komutanlarının toplantılarına bu anlamda katıldık. Onlara brifingler verdik. Birinci derece risk altındaki bölgelerde, sık kullanılan yolların kenarında; temizleme, seyreltme ve budama çalışmaları yaptık. Bunun yanında yangında kullanacağımız alet ve ekipmanı elden geçirdik ve eksiklerimizi tamamladık. Tüm bu çalışmalarımızı da 2009 yılının Mart, Nisan ve Mayıs aylarında tamamladık.

Sizin bir afişinizde, yangınların % 95’inin insan eliyle gerçekleştiği yazılı. Peki bu yangınlar nasıl gerçekleşiyor, insanlar hangi sebeplerle ve ne şekilde bu yangına sebep oluyor?

Eskiden tarla açmak bahanesi ile yakılan ağaçlar vardı. Ama şu anda o azaldı. İnsanımız anladı ki yanık sahalarda devletimiz asla tarla açmaya müsaade etmiyor. Ağırlıklı olarak anız yakma sırasında ormana intikal eden yangınlar oluyor. Bir de Antalya'da orman içi yerleşmiş köylerde sera işleri yaygınlaşmaya başladı. Bu seralardan çıkan artıkları da vatandaş yakarak temizliyor. Bu da tehlike arz ediyor tabi.

Piknik yapanlardan kaynaklı çıkan yangınlar da var. Ücretli piknik alanlarına vatandaş girmiyor; bu yerlerin hemen yakınında mangalını yakıyor ve piknik yapıyor. Bu sebeplerle çıkan yangınlar var. Bazen çoban ve avcı ateşlerinden de çıkabiliyor. Çok fazla olmamakla birlikte kasti yangınlar da oluyor. Dere kenarında su kenarında çıkan yangınların sebebi genellikle pikniktir. Vatandaş görmüyor ama bir yangının çıkışından kasıt mı yoksa ihmal mi olduğunu tahmin ediyoruz.

O halde tüm bu konularda vatandaş bilgilendirmek lazım...

Kendi imkanlarımızla konuyla ilgili broşürler dağıtıyoruz. Vatandaşın ağırlıklı olarak piknik yaptığı Cumartesi, Pazar günleri devriye ekiplerimizi gezdiriyoruz. Yangınların % 85'i ormanın araziyle, yerleşim yeriyle birleştiği çizgide çıkıyor. En azından eskiye nazaran artık vatandaşımız Alo 177 orman yangın ihbar hattını çok sık kullanıyor. Bu anlamda memnunuz.

Yangının söndürülmesinde 3-E formülü vardır. Erken ihbar alacağız, erken müdahale edeceğiz ve etkin müdahale edeceğiz. Her yangın felaketinin çıkışı bir kıvılcım. Dolayısıyla erken haber almamız çok önemli. Yangın, belli bir boyuta ulaştıktan sonra hem kontrol altına almak güçleşiyor hem de ciddi masraflar yapılıyor. Ortaklaşa hareket ederek; basınla, sivil toplum kuruluşlarıyla olaya sahip çıkıp; orman yangınlarının oranını aşağıya indirmemiz lazım.

Orman bölgelerinde yaşayan insanların, orman köylülerinin olaya yaklaşımı nasıl?

Eskisi gibi artık köylerde dinamik bir nüfus yok. Değişik sebeplerden dolayı kente göçün artmasıyla artık insanımızın % 70'i kentlerde yaşıyor. Bizim orman köylerimizde mükelleflik sistemi vardır. 15 ile 45 yaş arası herkes mükelleftir. 6831 sayılı kanuna göre bu böyledir.

Orman yangınlarına orman müdürlüğü personeli gibi müdahale mecburiyeti vardır. Karşılıklı hak ve görevler çerçevesinde oluşturulan bir mükelleflik sistemidir bu. O mükelleflik sistemi şu anda artık çalışmıyor. Mükellefi dolduracağımız insan yok dinamik nüfus yok artık. Ama o bizi çok etkilemiyor. Bu boşluğu dolduracak gücümüz zaten var. 20 dakikada yangına ula-

şacak şekilde konuşlandırılmış 92 tane arazözümüz var. Manavgat, Düzlerçamı ve Finike’de 3 tane helikopterimiz var.

Antalya’nın 640 km uzunluğunda bir kıyı şeridi var ve bu kıyı şeridinin tamamına yakını irili ufaklı ormanlarla kaplı. Yerleşim yerlerinin % 80-85’i de buralarda konumlanmış. Bu nedenle 2 tane de denizden su taşıyabilen uçağımız mevcut.

Ormanlar, insan yaşamı için önemli alanlar. Gerek çevreye, gerek iklime katkıları yadsınamaz önemde. Ayrıca ekonomik bir değere de sahip. Peki orman kaynaklarının ekonomiye katkıları nelerdir?

Genel anlamda Antalya 2 milyon 65 bin hektarlık bir alana sahip. Bunun da % 55’i, 1 milyon

125 bin hektarı ormanlarla kaplı. Antalya, il sınırları içindeki orman varlığı bakımından ilk sıradaki il. Türkiye’de hiçbir ormanlık alan Antalya’daki kadar kullanılmıyor. Turizm, madencilik, tıbbi ve aromatik bitkilerin toplanması anlamında, işletmecilik anlamında kullanılıyor. Bizim görevlerimiz ormanların işletilmesi, korunması geliştirilmesi ve yönetilmesidir. Yaşı ilerlemiş ağaçların kesilerek kereste hammaddesi olarak ekonomiye kazandırılması, ormanların işletilmesi ile ilgili bir durum örneğin.

Son zamanlarda artık köylerde iş gücü yoğunluğu da azalınca ağaçları dikili haliyle satıyoruz. Ağaç başı ağacın dikili kabuklu gövde hacmine göre bir

bedel tespit ediyoruz. 2886 Devlet İhale Kanunu’na göre ihaleli satış ile piyasaya arz ediyoruz. Bu noktada yapılan satışlar genel işletmecilik üretimimizin % 55’ini temsil ediyor. Bizim bu satışlardan elde ettiğimiz gelir 2008 yılı itibari ile 75 milyon TL. Tohum toplama, fidan dikirme, fidanların bakımı gibi görevler için köylüye para ödüyoruz. 75 milyon TL’nin 60 milyon TL’sini 2008 yılında bir şekilde köylüye ödemiştik.

Tıbbi ve aromatik bitkiler gibi tali ürünlerden çok cüzi bir tarife bedeli alıyoruz. Bu bedel, doğada bulunan bu bitkilerin tanımlanması karşılığında konulan bir bedel.

Bu tarife bedelini alarak; öncelikle orman köylüsünün bunları toplayarak ekonomiye kazandırmasını temin ediyoruz.

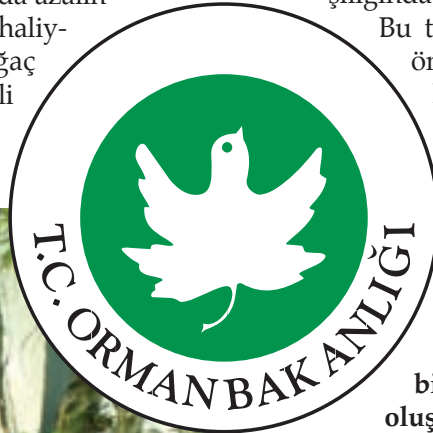
Antalya Ticaret Borsası’nda tıbbi ve aromatik bitkiler konusunda bir meslek grubu oluşturuldu. Bu

meslek grubu ile Antalya Ticaret Borsası ile ortak projeler geliştirilebilir mi?

Antalya’da sıfır noktasından 2000-2200 rakımlı yerlere kadar yayılan bir orman varlığı var. 3000 rakıma çıkan da bir dağ yükseltisi var. Dolayısıyla çok kısa aralıklarla değişen bir biyolojik çeşitliliğe sahip. Antalya’da yaklaşık 3 bin civarında bitki türü olduğu söyleniyor. Adaçayı, kekik, mersin, defne, fıstık çamu, harnup gibi bir çok tıbbi ve aromatik bitki mevcut.

Orman kaynaklarının korunması, geliştirilmesi ve işletilmesi anlamında gerek kamu kurumları, gerek özel kuruluşlar, gerekse de sivil toplum örgütleri ile işbirliğine her zaman hazırız.

Antalya Ticaret Borsası ile birlikte yürüttüğümüz “Yangına Şifa” adlı bir projemiz gündemde. 2 tane proje hazırlığımız var. Bu anlamda ormanlarımızı açmaya ve işbirliği yapmaya her zaman hazırız.

ATB Genel Sekreteri Ahmet Köksalan: Burası bir şemsiyeydi; biz de onu açtık!..

“Antalya Ticaret Borsası’na 22 yılını veren Genel Sekreter Ahmet Erol Köksalan, şemsiyeye benzettiği ATB için, “Şemsiye açıldı ve genişledi. Yönetimin gayretli çalışması personele de yansıdı. Birlikte hareket etme ilkesi doğrultusunda, tüm enerjimizi borsa için harcıyoruz” dedi ”

Ahmet bey, bize Antalya Ticaret Borsası serüveninizi anlatır mısınız?

1987 yılında Antalya Ticaret Borsası’nda istatistik memuru olarak göreve başladım. 1990 yılında tescil memuru oldum. 2005 yılına kadar borsanın çeşitli kademelerinde görev aldım. 2006 yılında Genel Sekreterliğe atandım. Halen bu görevi sürdürmekteyim.

Borsada 22 yıllık tecrübeniz var. 22 yıllık dönemde borsanın gelişimini nasıl görüyorsunuz?

1987 yılında göreve başladığımda borsada bu yoğunluk yoktu. Şemsiye bu kadar açık değildi. Toplum, borsamızı pek fazla tanı-mıyordu. Üyelerin, yöneticilerin çabaları ve ülke ekonomisinin içinden geçtiği dönüşümler sonucunda kurumumuz da zamanla yeni bir ivme kazandı. İnsanlar borsanın işlevini daha yakından tanıdı. Bu süreçte personelin sorumluluğu da arttı. Birlikte çalışarak çözüme gitme konusunda değerli tecrübeler edindik. Aynı zamanda personel sayısının artmasıyla da daha güçlü hale geldik.

Üyelerin sorunlarını çözmek için, ilgili üyeye birebir görüşme yapmaya başladı. Zamanla personel de kendini geliştirdi. Ve şu anda ATB olarak sinerjimizi artırdık. Artık

başarının bireysel değil, birlikte sağlandığı bir dönemdeyiz. Bunun yanında ATB, ISO 9001 belgesi alarak ve TOBB’dan akredite olarak kalitesini belgeledi. Bu durum da ATB’ye güç verdi.

ATB’yi birçok sosyal etkinlikte görüyoruz. Yoğun çalışan bir kurumda Genel Sekreterlik görevini yürütmek nasıl bir duygu?

Üstlendiğim görev bana hiç zor gelmiyor. Çiçek festivali, kuruluş yıldönümü, mantar festivali gibi çeşitli etkinliklere katılıyor, destek veriyoruz. Bazılarını borsamız öncülüğünde gerçekleştiriyoruz. Yoğunluk konusu Genel Sekreter olarak sadece benim değil bütün personelin yoğunluğudur. Hepimiz zevkle çalışıyoruz.

Bir kere biliyorsunuz borsamızın varlık sebebi, üyelerimizin menfaatlerini geliştirmektir. Üyelerle ilgili çalışmalarımız, esastır. Her şeyden önce, onların işini kolaylaştıracak; dediğim gibi, menfaatlerini geliştirecek ve koruyacak çalışmaları yapıyoruz.

Onun dışında, Antalyalılara katkı sağlayacak çeşitli etkinliklerde payımız olduğunu düşünerek, borsamız bünyesinde çalışmaktan mutluluk duyuyoruz. ATB’de, üniversite ve diğer sivil toplum kuruluşlarından

temsilcilerin de yer aldığı bir mutfağımız var. Bu mutfakta yer alan kişiler her Cuma bir araya gelerek Antalya için neler yapılabileceğini tartışıyor. Sadece Antalya Ticaret Borsası’nın işleviyle ilgili konular değil, Antalya yararına olacak tüm konular konuşuluyor, fikir üretiliyor. Herkes çaba harcıyor. Borsamızda, bireylerin başarısından söz edemezsiniz. Başarı sağlandıysa, o kurumun başarısıdır.

Borsamız sivil toplum kuruluşu sorumluluğunu yerine getirerek, Antalya’ya faydası olacağını düşündüğü tüm çalışmalara destek veriyor. Ben de kente karşı sorumluluğu olan bir kurumda Genel Sekreterlik görevini yürüttüğüm için gurur duyuyorum.

Biyogaz teknolojisi

Prof. Dr.
**Osman
YALDIZ**

AGRAFERM
Biyogaz
Enerjileri
Mühendislik ve
Danışmanlık
A.Ş. Yönetim
Kurulu Üyesi

Dünya’da artan nüfus ve yaşam kalitesi atık sorununu da beraberinde getirdi. Uzun yıllar boyunca özellikle tarım alanlarının yoğun üretim amacıyla kullanımı, gübreleme, yoğun makineli tarım, buna karşın toprak canlılığının korunması için gerekli önlemlerin alınmaması tarım sektöründe sürdürülebilirlik sorununu yarattı.

Bunun yanında tüm Dünya’nın yaşadığı enerji darboğazı, güvenilir enerji temini ve dışa bağımlılığı azaltma gereksinimi bilim adamlarını ve uygulayıcıları yeni arayışlara yöneltti. Bunlardan birinin organik atıklardan enerji üretimi, bir diğer tanımlamayla *biyogaz* üretimi olduğu konusunda tartışmasız fikir birliği vardır.

Ülkemizde kuru bazda günde 32 bin 500 ton evsel organik atık

oluşuyor. Bunun dışında bazı bitkisel ürünlerden yılda 55 milyon ton, hayvansal üretimden ise 180 milyon ton organik atık oluştuğu biliniyor.

Evsel ve tarımsal kökenli organik atıklar ülkemizde genellikle çöp depolama alanlarında biriktiriliyor, yakılıyor veya kontrolsüz bir şekilde çevreye bırakılıyor. Bunun sonucunda çevre ve insan sağlığını tehdit eden büyük bir kirlenme sorunu karşımıza çıkıyor. 28 Nisan 1993 tarihinde İstanbul’da Ümraniye Çöplüğü’nde organik atıkların içinde oluşan gazın patlaması sonucu 11 evin tamamen çöp yığınları altında kalması ve 30’u aşkın insanımızın hayatını kaybetmesi ülkemizde bu sorununun ne boyutta olduğunu gösteren çarpıcı bir örnektir. Yine 1995 yılında Antalya’da çöp depolama alanında yaşanan yangın faciası da kontrolsüz depolamanın sonucudur.

Birleşmiş Milletler tarafından 1992 yılında düzenlenen Rio toplantısında, 4 milyonu beş yaşından küçük çocuklar olmak üzere her yıl 5,2 milyon insanın, atık kaynaklı hastalıklardan öldüğü ifade ediliyor. Avrupa Birliği ülkeleri de organik atıkların depolanmasını yasaklayan bazı yönetmelikler yürürlüğe koyarak üye ve aday ülkelerin bu konuda izleyecekleri yol haritasını belirledi. Avrupa Birliği tarafından 1999 yılında yürürlüğe konan 99/31/CE Numaralı Direktif'te üye ve aday ülkelerin 2009 yılına kadar çöp depolama alanlarında biriktirilen organik atık miktarlarının 1995 yılı değerlerinin yarısına düşürmesi şartı getirildi.

Organik atıkların yok edilmesi- nin en kolay ve çevreye en duyarlı yöntemi biyogaz üretimidir. Biyogaz üretimi atığın enerji içeriğini değerlendirdiği için ülkelerin enerji sorunlarına da belirli ölçülerde çözüm getirir. Enerji temininde tüm gelişmiş ülkelerin tercihi bilindiği gibi öz ve yenilenebilir enerji kaynaklarıdır. Bu yaklaşım Tübitak tarafından hazırlanan Enerji ve Doğal Kaynaklar Paneli raporunda da belirtilmiştir.

Evsel organik atıklar biyogaz üretiminde kullanılabilir. Biyogaz üretimi ile son günlerde sıkıntısı daha fazla hissedilmeye başlayan elektrik arzındaki sorunun çözümüne yardımcı olunacak, kentlerimiz çağdaş arıtma yöntemlerini kullanmaya başlayacak ve AB kriterlerinden en önemlisi olan çevre kriterlerine uyum için de ilk uygulamalar başlamış olacaktır. Bu uygulamanın gelişmiş ülkelerde sayısız örnekleri vardır.

Biyogaz üretiminden sonra elde kalan materyalin tarım alanlarında organik gübre olarak kullanılması mümkündür. Biyogaz teknolojisinin en önemli yararlarından biri olan bu uygulama, tarım alanlarında üretim ile oluşan biyokütlenin kullanılmayan kısımlarının tekrar bu alanlara kazandırılması doğal döngünün tamamlanması açısından da büyük önem arz eder. Bu sayede yukarıda belirtilen sürdürülebilirlik ilkesi korunacak, alanların canlılığı ve verimliliği devam edecektir. Ülkemizde tarım alanlarının ortalama organik madde içeriklerinin % 1 gibi çok düşük düzeyde olduğu düşünülürse bu konu daha da önem kazanır.

Gelişmiş batı ülkelerinde bu tür tesisler özel yatırımcılar veya kamu-özel sektör işbirliği ile kurulmakta ve işletilmektedir. Ülkemizde de farklı yatırım alanları arayışında olan iş adamları için bu tür tesisler alternatif bir alan oluşturuyor. Yapılan hesaplamalara göre biyogaz üretimi ülkemiz koşullarında karlı yatırım alanları arasında görülüyor.

Biyogaz teknolojisinin kullanılması Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin ilgili komisyonlarında görüşülmeye başlayan "Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi"nin yasalaşması ile yatırımcılar açısından daha cazip hale gelecektir. Bu kanunda biyogazdan üretilen elektrik için ilk 5 yıl 14 Euro-Cent/kWh, daha sonraki 5 yılda da 10 Euro-Cent/kWh alım garantisi öngörülüyor. Ayrıca yasa-ya göre 500 kW'dan daha küçük tesisler için EPDK izni de kaldırılıyor. Ülkemiz tarafından da kabul edilen Kyoto protokolü ile çevreye duyarlı teknoloji kullanan işletmelere karbondioksit sertifikası satma hakkı da kazandırılacak.

Yaşar
Sobutay

Bozulabilir hava kargosu pazarının lideri: Pamfilya A.Ş.

“ Pamfilya A.Ş., Antalya’da turizmden söz ederken ilk önce dile getirilmesi gereken markaların başında gelir. Bölge turizminin duayenleri arasında babacanlığı ve güler yüzüyle ayrı bir yer edinen; Pamfilya A.Ş.’nin sahibi ve Genel Müdürü Yaşar Sobutay, bozulabilir hava kargoculuğunda bütün diğer firmaların eriştiği hacimden daha yüksek hacme, Pamfilya olarak tek başlarına ulaştıklarını söylüyor ”

Önce kısaca anlatmanızı rica edeceğim, mutlaka uzun bir hikayesi vardır ama Pamfilya firmasının bir kurum olarak nasıl bir macerası oldu?

Tabi, memnuniyetle. Antalya’da ilk turizm ve seyahat acentesini, ben henüz ortaokul öğrencisiydim;

Sayın Ali Rıza Öndemir beyefendi açmıştı. Kendisini maalesef 2001 yılında kaybettik. Girişkenliği ve ticari zekasıyla pek çoğumuza

örnek olmuş, başarılı bir şahsiyetti. Antalya’nın o ilk seyahat acentasında, çalışmaya başladım. Turizm sektörüne ilk adımımı böylece atmış oldum.

Ali Rıza Beyefendi, 1963 senesinde Antalya’dan ayrıldı ve ABD’ye yerleşti. Bunun üzerine 1964 senesi sonuna kadar kardeşi Kayhan Öndemir Bey ile birlikte Ali Rıza Bey’in bürosunu çalıştırdık. O tarihte bürosunu satınca; o işletme

kapamış oldu. Biz de üçüncü bir ortakla Antalya Express Turizm adında, bir acente kurduk ve bunun da ömrü bir sene sürdü. Sonra Yeni Express Turizm Bürosu’nu Kayhan Öndemir ile birlikte açtık. 1968 yılına kadar da bu birliktelik devam etti. O tarihte hisselerimi Kayhan Öndemir’e devretmek suretiyle ayrıldım ve Alanya’da kendime ait Pamfilya Turizm firmasını açtım. O kadar Alanya’da başka bir seyahat

acentesi yoktu. Antalya'da da otel yoktu. Bu yüzden Antalya bölgesine gelen turistler genellikle Alanya'da konaklamayı tercih ediyordu.

1970'te ilk defa Avusturya'dan 15 günde bir charter uçuşlarının başlamasına vesile olduk. 1975'ten sonra da charter seferlerinin sayısı arttı. Bana göre bölgedeki turizm Alanya'dan başlamış; Side doğrultusunda gelişmiştir. 1976'da da Antalya'daki tek otel olan Büyük Otel'in tam karşısında Antalya şubemizi açtık. 1988 yılına kadar TUI'nin temsilciliğini yaptım ve charter operasyonlarını organize ettim. 1998 yılında TUI, kendi ofisini kurdu ve işbirliğimiz sona erdi. Bu bizde büyük bir kapasite kaybına neden oldu ama biz hala buradayız. Kendi masamda, kendi şirketimi en iyi şekilde götürüyorum. Bu sene 40. senemiz; bana göre 40 mutlu yıl diyebilirim. Bir çok badireler atlatıldı. Krizler oldu. Salgınlar, hastalıklar, terör; hepsine göğüs gerdik ve asla geri adım atmadık. İşte küçülelim, şunu yapalım, bunu yapalım demedik. İşimizi yapmaya devam ettik. Bir de bizim inancımızda, krizde atak yapmak gerekir. Bugün de aynı stratejiyi izliyoruz; daha önce

katılmadığımız fuarlara gidiyoruz, şirketleri daha sık ziyaret ediyoruz. Bu kriz, sadece Türkiye'nin krizi değil. O bakımdan biz bir sıkıntı içinde değiliz. Bütün ülkelerde görünüyor; bazılarında çok, bazılarında daha hafif hissediliyor. Ama ben 40 yılı aşkın süre kendini bu sektöre vermiş biri olarak, bu krizi de geriye bakmadan en iyi şekilde atlatacağımıza inanıyorum.

Yaşar bey, sadece bölgede değil, Türkiye ölçeğinde kapasite olarak bozulabilir kargo işinde bir numarasınız. Kargo işine ne zaman nasıl başladınız?

Kargo işine biz 1993 senesinde

Uluslararası Hava Kargo Birliği IATA'nın kargo acenteliğini almak suretiyle başladık. Yaklaşık 15, 16 senedir bu işi yapıyoruz. İftihar ettiğimiz bir müdürümüz var, Osman Bey. Bizi 1 numara yaptı. Antalya'da hava taşımacılığında, bütün kargo şirketlerinin toplam hacminin; biraz galiba üzerinde bir hacmi, biz tek başımıza yakalayabiliyoruz. Onun için o arkadaşımıza bu vesileyle, bir de burada teşekkür etmiş olmak istiyorum. Kargo konusuyla ilgili sorularınızı kendisi cevaplasa daha güzel, daha iyi olacaktır. Teşekkür ediyorum.

Pamfilya A.Ş. Kargo Müdürü Osman Ersoy:

Hava limanı gümrüğünde mutlaka bir soğuk hava deposu açılmalı

“Pamfilya A.Ş. kargo hizmetlerinde “özel” nitelikte çok çeşitli malları taşıyan tecrübeli bir firma. Pamfilya A.Ş. yetkilileri; canlı çekirgeden, kolay bozulabilir bitkisel ürünlere kadar çeşitli malları sorunsuz teslim etmekle övünüyor. Bir de hizmetin sürekliliği ilkesine dayanan itibarlarıyla”

Pamfilya A.Ş.’nin Kargo Müdürü Osman Ersoy, mevcut potansiyellerini gösterdiklerini ancak Antalya’da Pamfilya olarak daha fazla çabalamayla daha yüksek potansiyel oluşturma imkanı bulunmadığını belirtiyor. Osman Ersoy, Antalya Hava Limanı gümrüğünde soğuk hava deposu olsa, hem çok daha yüksek potansiyellere ulaşacaklarını hem de bölge ekonomisinin bambaşka bir çehre kazanacağını söylüyor.

Osman Bey, kargo işinde Pamfilya’nın elde ettiği başarının altında yatan temel etkenler nelerdir?

Önce üç etken var. Bunlar güvenilirlik, kalite ve hizmette dürüstlük. Biz bu üçünü aynı anda başarabiliyoruz. Bunları şöyle açıklayabiliriz, hava kargo acentelerinin sorumlulukları, hava limanında x-ray cihazına kargolar teslim edildikten sonra bitiyor. Fakat biz sorumluluğumuzu burada bitirmiyoruz. İhracatçılarımızın malları alıcıya ulaşuncaya kadar yardımcı oluyoruz, mallarını takip ediyoruz.

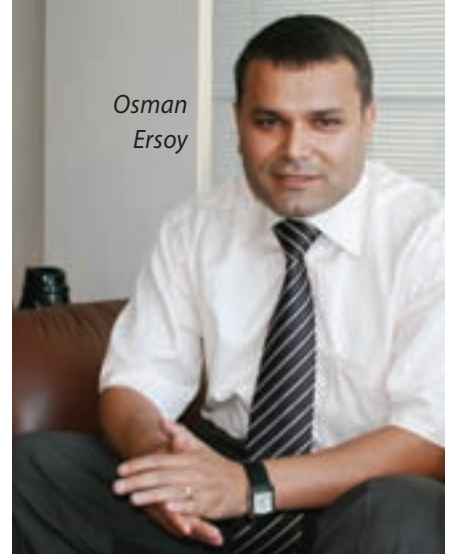
Tarımsal ürün taşımacılığı ile ilgili konuşmak gerekirse, markanız bir numara. Buradaki bir taşıyıcı firmanın, bir kargo firmasının özellikleri neler olmalı ya da siz nasıl farklı kılıyorsunuz kendinizi?

Aslında diğerlerine göre baktı-

ğınızda çok büyük bir farklılık yok. Bozulabilir kargoda, biz aslında ekstra olarak sağladığımız fark şu; elimizden geldiği kadar, ihracatlarımızı güneşin olmadığı saatlerde yapmaya çalışıyoruz. Uçakları seçerken öncelikle bunlara dikkat ediyoruz. İhracatçının işini kolaylaştırıyoruz, güneşte teslim etmeyerek. Biliyorsunuz Antalya’da ihracatın % 90’ı bozulabilir kargo ihracatı, Ataç’ı saymazsak; Antalya da fabrika yok. % 90’ı bozulabilir kargo ve Antalya Hava Limanı’nda, ihracat gümrüğünde soğuk hava deposu yok! Sadece gümrük alanı dışında, İhracatçılar Birliği’nin sahip olduğu soğuk hava deposu var, fakat bunu ihracatta kullanamıyorsun, çünkü soğuk hava deposunun bulunduğu bölüm, ihracat gümrüğü tarafı değil. Bu çok önemli.

Peki bunun bir çaresi çözümü yok mudur, bunun sorumlusu kimdir? Kim üstlenmelidir?

Tabi, devletten beklemek lazım. Bu konuda İhracatçılar Meclisi bir şeyler yapabilir. Gümrük muhafazanın denetimi altında orası, onlar belki bu konuda bir şeyler yapabilirler. Bu konu Antalya için çok gerekli. Antalya’da biliyorsunuz çok büyük ihracatçılar var, bozulabilir kargo gönderen ihracatçılar var. Onlardan da böyle bir talep gelmedi diye düşünüyorum. Çünkü gelse inanıyorum ki buna devlet büyükleri biraz daha farklı yakla-

Osman Ersoy

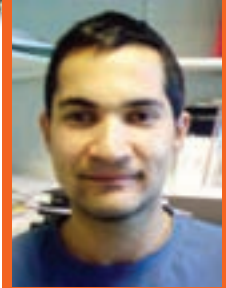
şırdı. Sonuçta ihracat söz konusu. Soğuk hava deposu olsa, tabi ki artış olacaktır. En azından % 20 seviyesinde bir artış. Daha önemlisi ithalat da artış olacağını düşünüyorum, çünkü ithalat, Uluslararası Hava Kargo Birliği IATA’nın haritalarında, Antalya Hava Limanı’nda soğuk hava deposu görünmüyor.

Geleceğe yönelik bir perspektifiniz vardır mutlaka, başarılı bir idareci olarak nasıl bir manzara öngörüyorsunuz, önümüzdeki 10-15 yıl tarımsal kargo, tarımsal ürün taşımacılığı ile ilgili olarak?

Gelecekte Antalya’ya soğuk hava deposu yapılmadığı sürece, bize Antalya yetmeyecektir Pamfilya olarak. Bu durumda İstanbul alternatifini devreye sokmamız gerekecek. İstanbul’da ofis açarak bu işi biraz daha büyüteceğimizi düşünüyorum çünkü biz Antalya’ya bakınca çitayı çok üst düzeylere yükselttik. Geldiğimiz noktada ciddi anlamda kargo endişesi taşıyoruz. Büyük firmaların hepsini biz taşıyoruz Antalya’dan. İstanbul’a gitme vakti geldi diye düşünüyorum.

Aksel
ERSOY*

Stratejik
Araştırmalar ve
Analiz Merkezi
(SARAM)
Araştırmacısı

Geçmişten günümüze Türkiye’de ekonomik kalkınma ve 5 yıllık kalkınma planları

Türkiye’de ekonomik kalkınma tarihsel olarak Osmanlı İmparatorluğu’na kadar uzanan, kamu ve özel teşebbüsün zaman içinde değişen dengeleri üzerine kurulmuş, inişleri ve çıkışlarıyla sürekli gündeme gelmiş bir süreci temsil eder. Cumhuriyet’in ilanına baktığımızda ulu önderimiz Mustafa Kemal Atatürk, bu dönüşüm sürecini son zamanlarını yaşamakta olan Osmanlı İmparatorluğu’nun himayesi altından çıkıp politik, sosyal ve ekonomik olarak yepyeni bir devlet kurarak başlatmıştır. Dolayısıyla o dönemden sonra gelen hükümetlerin her birinin toplumda politik, sosyal ve ekonomik dönüşümü temel politika olarak benimsediğini görürüz. Bu dönüşüm çerçevesinde her ne kadar devlet karar verici mekanizma olarak görev alsada kısıtlı kaynaklar zaman içinde özel teşebbüsleri daha önemli pozisyonlara itti.

Türkiye’deki ilk ekonomik dönüşüm süreci, Birinci Dünya Savaşı ve 1929’daki Ekonomik Buhran sonrasına denk gelir. O zamanlar şimdiki farklı olarak özel teşebbüs kavramı çok fazla gelişemediği için 1923 İzmir Ekonomik Kongresi’nde bu kavramı teşvik etmeye yönelik politikalar benimsenmiştir. Zamanın sosyal yapısına bakıldığında aslında bu kavramın neden gelişemediği de çok belirgin olarak ortaya çıkar. 1920’lerdeki nüfus mübadelesine ek olarak Türk toplum yapısının genelde köylülerden oluşması Türkiye’de endüstrileşme ve girişimcilik açısından en temel engelleri oluşturmuştur. 1927 Teşvik-i Sanayi kanunu her ne kadar özel girişimi desteklese de o zamanki koşullar ve teknolojiyle özel teşebbüsün gelişmesi sınırlı kalmıştır. Dolayısıyla Cumhuriyet yıllarında ve sonraki dönemlerde servis ve hizmet sunum biçimleri açısından devlet hep baş rolü oynadı.

Kamu iktisadi teşebbüslerinin kurulmasıyla özel teşebbüs her ne kadar yeniden canlanmaya başlasa da devletçilik görüşü (1933-1945) özel teşebbüsü gölgede bırakmıştır. Şakir Keşebir Planı, İsmet İnönü Programı, 1933-1937 ve 1938-1942 Endüstri Planları, Şevket Süreyya Planı bu dönemleri kapsar. İkinci Dünya Savaşı ve 1960’lı yıllar arasındaki dönem Türkiye’de ilk defa liberalleşmeye yönelik çalışmaların başladığı dönem olarak bilinir. 1950’lerdeki liberalleşme eğilimi o zamanki parlamento içindeki temsili grubun yapısının değişmesiyle direk alakalıdır. 1940-1950 yılları arasındaki ilk dönemde halkı temsil edenlerin yaklaşık yüzde 18’inin asker olduğu ve zamanla bu rakamın yüzde 5’e düştüğü görülür. Öte yandan mühendis, avukat, doktor gibi diğer mesleki grupların oranı bu zaman içinde yüzde 31’den

yüzde 55'e çıkmıştır. Aynı zamanda bu dönem içinde devletin ekonomik kalkınmadaki rolünün karar verici durumdan düzenleyici ve denetleyici duruma geçtiği görülür. Fakat Türk ekonomisindeki kontrolsüz gelişme, savaş sonrası dönemde Türkiye'deki ilk temel kriz ortamının doğmasına sebep olmuştur.

1960 askeri darbesi 20 yıl sürecek ithal ikameci sanayileşmeyi beraberinde getirmiştir. Dolayısıyla bu dönem o zamanki liberalleşme eğilimlerinin de sonu olmuştur. Bu dönem özellikle planlama açısından da önemli bir döneme denk gelir çünkü 1961 yılında Devlet Planlama Teşkilatı kurulmuş ve 1. Beş Yıllık Kalkınma Programı'yla beraber Türkiye'de ilk defa planlı döneme geçilmiştir. Devlet Planlama Teşkilatı'nın uygulamış olduğu plan ve programlar Türkiye'de sosyal ve ekonomik kalkınmada çok önemli bir rol oynamıştır. Her ne kadar Devlet Planlama Teşkilatı'nın hedefleri arasında bölgesel farklılıkları azaltmak çok önemli bir rol oynasa da ulusal ve uluslararası gelişmeler devlet planlamanın politikalarını büyük ölçüde etkilemiştir. Tablo 1, zaman içerisinde uygulamaya konulan 5 yıllık kalkınma planlarını özetlemektedir.

Tablo 1: Zaman içinde beş yıllık kalkınma programları

1. Beş Yıllık Kalkınma	1963 - 1967	Altyapının Sağlanması ve Geliştirilmesi
2. Beş Yıllık Kalkınma	1968 - 1972	Gelişme Merkezlerinin Önerilmesi
3. Beş Yıllık Kalkınma	1973 - 1978	Öncelikli Gelişme Alanları
4. Beş Yıllık Kalkınma	1979 - 1983	Yerel Kaynakları ve Potansiyelleri Ortaya Çıkarma
5. Beş Yıllık Kalkınma	1985 - 1989	Fonksiyonel Bölgeler
6. Beş Yıllık Kalkınma	1990 - 1994	AB Politikalarının Bölge Planlamasındaki Etkileri
7. Beş Yıllık Kalkınma	1996 - 2000	Sektörlerin ve Mekansal Kavramların Ön Plana Çıkması
8. Beş Yıllık Kalkınma	2001 - 2005	Sanayide Rekabetçiliğin ve Üretimin Önemi
9. Beş Yıllık Kalkınma	2007 - 2013	Ekonomide İstikrarlı Bilgi Toplumu

1964 senesinde imzalanan Ankara Anlaşması ve 1972 Ek Protokolü, Türkiye ve o zamanki Avrupa Komisyonu arasında atılmış ilk adım olarak nitelendirilir. Bu anlaşmaların paralelinde 1973 yılında Avrupa Komisyonu Türkiye'de imalat sanayisi için o zaman uygulanan bazı yasakları kaldırmış ve Türkiye için bir takım ayrıcalıklar sağlamıştı. Uygulanmış olan bu politika, sonraları Türkiye'de tekstil ve manifatura sektörünün gelişmesinde çok etkili olmuştur.

2. Beş Yıllık Kalkınma Planı (1968-1972) birinciye benzer olarak potansiyel gelişme bölgeleri, gelişmemiş bölgeler ve metropolitan bölgelerde altyapı sağlama ve geliştirme amacı güttü ve özel teşebbüs, düşük vergilerle desteklendi. 1970'lerdeki Kıbrıs krizi ve ilk petrol krizinin patlak vermesiyle IMF ve Dünya Bankası önderliğinde Türkiye'de ekonomiyi düzenleyici programa geçildi. Bu dönem zarfında Avrupa'yla ilgili yapılan çalışmalar yetersiz kaldığından hem Ankara Anlaşması hem de imzalanan Ek Protokol başarıya ulaşamadı. Avrupa Komisyonu Türkiye'nin taleplerini olumsuz karşılayınca o zamanki hükümet bütün süreci değerlendirmek üzere 5 yıllık gözlem dönemi sunmak zorunda kaldı. Bu dönem içinde Türk standartlarının Avrupa standartlarıyla yarışabilmesi için ihracat desteklen-

miş olsa da Avrupa Komisyonu'nun 1975 Global Akdeniz Politikası'nı sunmasıyla beraber Türkiye Avrupa'nın diğer ülkelerle yaptığı ticaret anlaşmalarından olumsuz bir şekilde etkilenmeye başladı.

Bu dönem aynı zamanda 3. Beş Yıllık Kalkınma Planının uygulandığı (1973-1978) döneme denk gelir. Bu dönemde bölgesel eşitsizlik kavramı 'Gelişmede Öncelikli Bölgeler' içinde değerlendirilerek bölgenin ve yerelin potansiyellerini ortaya çıkaracak şekilde ele alındı. 4. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda da (1979-1983) aynı problemler benzer şekilde değerlendirilip sektör ve bölgeler arası mal ve servis alış verişi esas kılındı. 1980'lere gelindiği zaman temelde uygulanan politikaların ithalatı baz alacak şekilde yönlendiğini görüyoruz. İthalat ve yabancı sermayeye yönelmek, özellikle ticarete yönelik politikalarda yeni bir reform sürecini doğurdu. Bu dönemde serbest piyasa ekonomisi esas alındı. Bütün bunlara paralel olarak 1980 sonrası kamu harcamalarında da gözle görülür değişimler oldu. İmalat sanayinden ulaşım, haberleşme ve enerji sektörüne kaymalar gözlemlendi.

Bu süreç Avrupa komisyonu tarafından dikkatle ve pozitif bir şekilde ele alındı, sonuç olarak da Türkiye 14 Nisan 1987 tarihinde Avrupa komisyonuna aday olarak başvurdu. Komisyon ve Türkiye arasındaki ilişkileri geliştirmeye yönelik olarak komisyon ticaret ilişkileri, ekonomi, endüstri ve finansal destek alanlarını kapsayan geniş bir paket programı sunuldu. 5. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda (1985-1989) bu tür yeni gelişmeler özellikle gelişme potansiyeli olan sektörlerin daha çok teşvik edilmesi ve daha verimli kullanılması yönünde ele alındı.

1980'li yıllar neoliberal politikalardan etkilenirken 1990'lara Türkiye ekonomisindeki iniş ve çıkışlar damgasını vurdu. Körfez Krizi, Türkiye'nin Irakla olan ilişkilerini etkilerken 1994'de faiz oranlarını indirmeye yönelik programın kötü yönetilmesi yüzünden Türk

ekonomisi başka bir krizle yüz yüze geldi. Öte yandan Körfez Savaşı ve Sovyetler Birliği'nin çöküşü Türkiye'yi coğrafi olarak önemli bir pozisyona sokarken bazı Türk devletleriyle de ilk defa ilişkiler kurmasını sağladı. Bu dönemde ileri sürülen, Hazar Denizi'ndeki mevcut petrolün Türkiye üzerinden taşınması düşüncesi Türkleri Avrupa'ya yeniden yakınlaştırdı. Bu sebeple 1992 Lisbon buluşmasında Türkiye'nin Avrupa politikası üzerindeki rolü ve önemi üzerinde duruldu. Dolayısıyla 1995 sonrasındaki dönem, özellikle ekonomi ve endüstri alanlarında Avrupa'yla olan ilişkileri yeniden canlandırmış, 31 Aralık 1995'de işleme giren Gümrük Antlaşması'yla da Türkiye ticaret alanında önemli atılımlar yapmıştır.

Bunlara paralel olacak şekilde gayri safi yurt içi hasıla (GSYİH) da pozitif olarak etkilendi. Avrupa ile olan karşılıklı ilişkilerden o dönem içerisinde GSYİH yüzde 1, üçüncü dünya ülkeleriyle ve serbest ticaret alanlarıyla olan ilişkilerden de yüzde 0,5-1 oranında arttı. Ayrıca Gümrük Birliği, Türk endüstrisinde kalite ve standartların yükselmesinde de önemli rol oynadı. Piyasalarda rekabet, Türkiye'nin ticari ilişkilerini artırmaya yönelik politika olarak belirlendi. 6. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda (1990-1994) buna paralel olarak Avrupa'nın bölgesel kalkınma politikaları temel olarak ele alındı. Türkiye'nin GATT Uruguay Ticaret Anlaşması ve Dünya Ticaret Örgütü ile kurmuş olduğu ilişkilere ek olarak, diğer yabancı ülkelerle imzalamış olduğu uluslararası anlaşmalar Türk ekonomisinin yapısal değişiminde önemli roller oynadı.

1996 yılına gelindiğinde KOBİ'ler sürekli değişen ekonomi karşısında göstermiş oldukları esneklik ve potansiyelden ötürü diğer ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de gündeme geldi, KOBİ'leri desteklemek amacıyla Eximbank kuruldu. 7. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda (1996-2000) da KOBİ'lerin önemi üzerine durulup iş gücü yaratma potansiyellerinden bahsedildi. KOBİ'lere yönelik politi-

kalar her ne kadar tam bir çerçeveye oturtulmasa da hükümetin gündeminde önemli bir yer teşkil eder. Dolayısıyla KOBİ'leri desteklemek, sanayiye desteklemek açısından önemli bir araç olarak kullanılmaya başlandı.

1990'ların sonuna doğru AB ile olan ilişkilere ek olarak Türkiye AB dışı ve özellikle Asya ülkeleriyle olan ilişkilere yöneldi. Doğal gaza olan ihtiyacımız bizi Rusya'ya yakınlaştırmış, ucuz tekstil ürünlerinden ötürü Çin ile ilişkilerimiz arttı. Fakat 1997 yılından sonra patlak veren Rusya ve Asya krizi özellikle inşaat ve deri sanayileri başta olmak üzere birçok sanayiye de etkiledi. 1999 sonlarına doğru hükümet IMF yardımıyla 3 yıllık bir makroekonomik plan uygulamaya başladıysa da, Şubat 2001'de bu program çöktü. Nisan 2001'de IMF ve Dünya Bankası yardımıyla Türk ekonomisini güçlendirmek üzerine yeni bir program uygulandı. Bu program ihracat, KOBİ'ler, şirketlerin finansal problemlerini içeren yeni araçlar da içermekteydi.

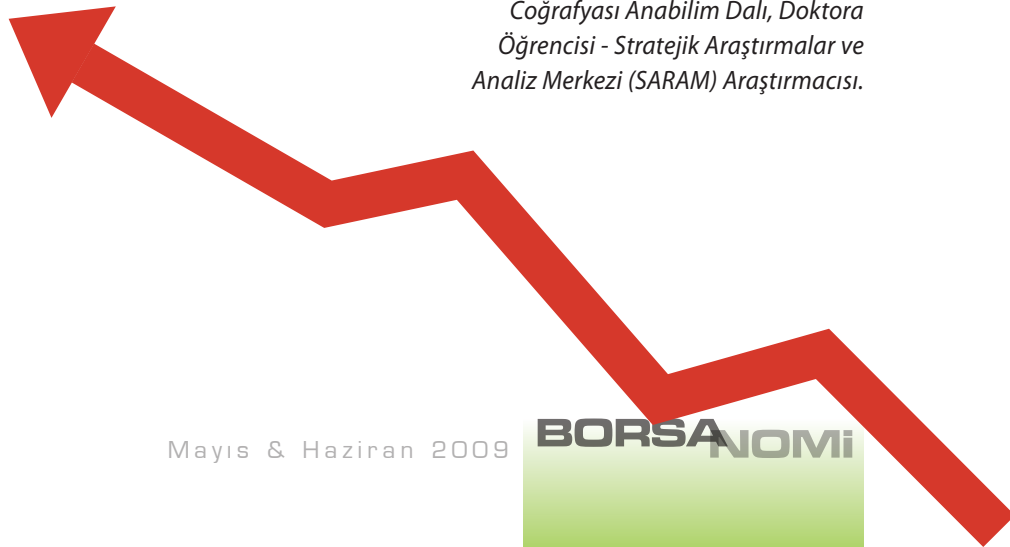
8. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda (2001-2005) KOBİ'ler yeni sistemlerin geliştirilmesi, girişimcilik ve uluslararası standartlarda piyasa ekonomisini sürdürmesi açısından yeniden gündeme geldi. 8. Beş Yıllık Kalkınma Planı baz alınarak 2003 yılında Türkiye'de Endüstriyel Politika adında yeni bir rapor hazırlandı. Bu rapor özellikle imalat sanayinin şu anki durumunu ve potansiyellerini ortaya koyan çok önemli bir dokümandır. Bu rapora göre yenilik, yatırım ve ihracatın gelişimi için gereken temel unsurlar teker, teker ele alındı.

2002-2006 seneleri arasında Türk ekonomisi hızlı bir gelişim gösterdi. Bu gelişimin altında, uygulanan yapısal reformların ve uluslararası standartlarda iş yapabilmek için ele alınan makroekonomik politikaların payı çok yüksek oldu. Ayrıca uygulanmakta olan para politikası, özellikle paranın durağanlığı ve kamusal dengede çok yararlı oldu. Fakat 2007'ye gelindiğinde ekonomi 2006'da artmaya başlayan faiz oranları ve 2007 seçimlerinden ötürü olumsuz yönde etkilendi. Ayrıca AB ile olan ilişkilerimiz, Türkiye'nin askıda kalan üyeliği sebebiyle uzun ve belirsiz bir süreç büründü. 9. Beş Yıllık Kalkınma Planı (2007-2013) mevcut duruma en iyi şekilde çözüm bulacak biçimde önerildi. Bu planın hedeflerine göre Türkiye, planlanan süreç sonunda AB ile tamamen entegre olmuş, uluslararası rekabeti yüksek ve ekonomisi istikrarlı olan bir bilgi toplumu olarak ele alındı.

Elbette ki Türkiye'deki ekonomik kalkınma süreci yukarıda anlattığımız gibi kolay ve sade bir şekilde gerçekleşmedi. Bu yazıda anlatılmak istenen sadece Türkiye'de ekonomik kalkınma ve beş yıllık kalkınma planları zaman içinde birbiriyle uyum sağlayacak ve gündemi takip edecek bir şekilde ele alınmış olmasıdır. Şu ana kadarki kalkınma planlarına bakıldığında zaman en son yürürlükte olan 9. Beş Yıllık Kalkınma Planı diğerlerine göre daha kapsamlı ve daha ileriye yönelik olarak kabul edilebilir. Bunun böyle olması da elbette, bilginin küreselleşme süreci içinde artan öneminden kaynaklanmaktadır.

* AKSEL ERSOY

Birmingham Üniversitesi, İnsan Coğrafyası Anabilim Dalı, Doktora Öğrencisi - Stratejik Araştırmalar ve Analiz Merkezi (SARAM) Araştırmacısı.

Sebzelerin faydaları

“ Sebze ve meyveler ne kadar çiğ ve taze yenirse faydaları da o kadar çok oluyor. Eski insanların sağlıklı ve uzun yaşamış olmalarının sebeplerinden biri de, yiyeceklerini çiğ yemiş olmaları. Sebze ve meyveyi az yiyenlerde çeşitli hastalıklar daha çok görülüyor ve bunlar cılız, boysuz, dayanıksız ve kısa ömürlü oluyor ”

TURP

Uzmanlar, çeşitli esansları, bol C vitamini, iyot ve kükürdüyle turpun, karaciğeri çalıştırdığını, böbreklerdeki kum ve taşı döktüğünü, bronşlara çok iyi tesir ettiğini, dalak şişliğini giderdiğini ve cildi güzelleştirdiğini ifade ediyor. Uzmanlar, turpun bağırsakları dezenfekte edip pekliliği giderdiğini, akşam yenilen turp veya içilen bir bardak turp suyunun çok iyi uyku verdiğini söylüyor.

ISPANAK

Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD), tüketimde ıspanak salatası başı çekiyor. Demir yönünden zengin, koyu yeşil yapraklı ve güzel tadı olan ıspanak, diğer yapraklı sebzelere nazaran daha çok protein içeriyor. Salatada yenen çiğ ıspanak, harika bir lif kaynağı. ıspanak suyu, bol C vitamini ile soğuk algınlıklarına karşı dayanıklılık veriyor ve hemoroid rahatsızlığına iyi geliyor. ıspanak, provitamin A, C vitaminleri, demir ve çeşitli enzimlerce çok zengin olup bu maddeler, insanda bol kan yapıyor. ıspanak ayrıca, kemiklerin ve dişlerin sağlamlığını temin ediyor. ıspanak suyu, kalp adalelerini de kuvvetlendiriyor. Özel enzimi ile pekliliği giderip bağırsak zehirlenmesini önüyor. Kalp rahatsızlığı olanlara, haftada 1-2 fincan taze sıkılmış ıspanak suyu içmeleri öneriliyor. Uzmanlar, ıspanağın, karaciğeri, lenf bezlerini, kan dolaşımını uyardığını belirterek, hamilelere, 'kanlı-canlı bir bebeğe sahip olmaları için' bol ıspanak yemelerini tavsiye ediyor.

LAHANA

Bol miktarda B, C ve E vitamini ile potasyum içeren lahananın, şeker ve romatizma hastaları için çok faydalı olduğunu belirten uzmanlar; içerdiği bol arsenik, kükürt ve vitaminlerle kanı temizleyip cildi güzelleştirdiğini, bol idrar söktürdüğünü, vücuttaki suyu ve zehirli maddeleri idrarla dışarı attığını bildiriyor. Uzmanlar, lahananın kansızlığı giderdiğini ve kansere karşı etkili olduğunu da kaydediyor.

Uzmanlar, sadece lahana çeşitlerinde bulunan U vitamininin, mide ve bağırsakların iç yüzeyini koruduğunu, oralardaki yaraların iyileşmesini sağladığını da vurgulayarak bu sebzenin, yaşlanmayı önleyici olduğunu ve kalp krizine karşı koruyan bir mineral kabul edilen selenyumun kaynağı olduğunu hatırlatıyor. Uzmanlar selenyumun ayrıca, sağlıklı görünen bir cilt verdiğini ve erkeğin cinsel gücünü arttırdığını da belirtiyor.

KARNABAHAAR

Fosfat ve potasyum ihtiva eden ve içeriğinde, kadınları göğüs kanserine karşı koruyan 'indol-3 karbonal' bulunan karnabahaarın, lahanadaki besin değerinin çoğuna sahip olduğunu bildiren uzmanlar, "Karnabahaar çiçek olduğu için, bol bol fosfor, vitaminler, cinsiyet hormonu, bol E vitamini ve protein içerir. Bu maddelerle cinsel gücü artırır, buna bağı olarak kalp rahatsızlıklarını da giderir. Sinirleri ve beyni iyi çalıştırır, onların yıpranmasını önler" diyorlar.

ENGİNAR

Karaciğer ve kalbin en iyi dostu olan enginarın kanı temizlediğini ve yorgunluğu giderdiğini vurgulayan uzmanlar, diğer zehirli maddeleri ve yorgunluk maddelerini idrarla dışarı atarak vücuda dinçlik verip dinlendirdiğini söylüyor. Uzmanlar, enginarın, beyin yorgunluğunu çabucak geçirdiğini, kalp adalelerini kuvvetlendirdiğini, onu rahatsız eden üre ve kolesterolü düşürerek kalbin rahat çalışmasını sağladığını, şeker hastaları için de çok faydalı olduğunu, mide ve bağırsakları dezenfekte ederek ishalleri durdurduğunu kaydediyor.

SOĞAN

Soğanda bol miktarda A, B ve özellikle C vitamini, bol fosfor, iyot, silis, kükürt gibi vücuda çok faydalı maddeler, antibiyotik vazifesi gören esanslar ve hazım arttırıcı fermentler bulunduğunu kaydeden uzmanlar, kalp ve prostat bozukluğu, pankreas tembelliği (şekerliler), sinir zafiyeti, romatizma, cilt hastalıkları, cinsel iktidarsızlık, mide zayıflığı gibi hastalıklarda çok fayda verdiğini, bol idrar söktürdüğünü ve vücutta birikmiş su ve üreyi dışarı attığını bildiriyor. Soğanın, vücuttaki fazla tuzu da dışarı attığını belirten uzmanlar, pankreası çalıştırarak insülin ifrazatını arttırdığını ve kanda şeker seviyesini düşürdüğünü kaydediyor. Fazla soğan yenen ülkelerde kanserin nadir görüldüğünü ve o ülke halkının uzun yaşadığını ifade eden uzmanlar, soğanın, karaciğeri ve bağırsakları dezenfekte edip zehirlerini temizlediğini ve gıdaların orada vücuda zehirlenmesini önlediğini, bağırsak kurtlarını döktüğünü bildiriyor. Uzmanlar, ağızda soğan kokusunu gidermek için yemekten sonra biraz ekmek kabuğu veya maydanoz çiğnenmesinin yeterli olduğunu söylüyor. Uzmanlar ayrıca, soğanın patateslerden ayrı, kuru, soğuk bir yere kaldırılması gerektiğini, çünkü soğan ve patatesin birbirini etkilediğini ve soğanın, patateslerden salınan nemle yumuşadığını hatırlatıyor.

SARIMSAK

Uzmanlara göre, bu keskin kokulu yumruda, her türlü harika özellik mevcut. Sarmısağın tansiyon düşürdüğünün, kan pıhtılaşmasını azalttığının, kötü LDL kolesterolünü düşürdüğünün, bazı mide kanserlerini önlediğinin, bağırsıklık sistemini güçlendirdiğinin ispatlandığını söyleyen uzmanlar, sarımsaktaki "allicin" denen bir maddenin, sadece kendi özgün kokusunu vermekle kalmadığını, ayrıca bakteri gelişimini önlediğini, vücuttaki mantari ve maya oluşumunu tahrip ettiğini kaydediyor.

Uzmanlar, sarımsakta 2 kuvvetli antibiyotik, çok tesirli esanslar, bol iyot ve kükürt bulunduğunu ve insan sağlığında çok değerli vazife gördüğünü belirterek, "Damar sertliğini giderir, kanı durultur, kalbi kuvvetlendirir, bronşları dezenfekte eder, cilt hastalıklarını giderir ve kansere karşı korur" diyorlar. Uzmanlar, sarımsaklı yoğurdun, zehirlenmelere karşı insanı koruduğunu ve sarımsağın en ince damarları dahi temizleyerek oralara kan gitmesini sağladığını bildiriyor. Uzmanlar, sarımsağın, bütün salgı bezlerini çalıştırmak ve vücuda zehirlerinden temizlemek suretiyle, genç ve dinç olmayı, uzun yaşamayı sağladığını kaydediyor.

PATLICAN

Uzmanlar patlıcanın A vitamini, fosfor ve kendine has bazı esanslara sahip olduğunu, bunlarla sinirleri teskin ettiğini ve kalp çarpıntısını giderdiğini vurguluyor. Patlıcanın pankreas, karaciğer ve böbrekleri kuvvetlendirdiğini, bol idrar söktürdüğünü, vücuttaki fazla suyu dışarı boşalttığını ve kilo verdirdiğini kaydeden uzmanlar, şeker hastalarının, patlıcan salatasından çok fayda gördüğünü, kansızlığa iyi geldiğini, kanı arttırdığını ve kalbe sükunet verdiğini ifade ediyor. Uzmanlara göre patlıcan, en sağlıklı olarak kül veya ocakta pişirilip kabukları soyulmalı ve tüketmeden önce ince ince kıyılmalı.

SIVRİ BİBER

Uzmanlar, biberlerde, bol beta karoten, C, P ve K vitaminleriyle bazı alkaloidler bulunduğunu kaydederek; bunların mideyi kuvvetlendirdiğini, iştah açtığını ve mide tembelliğini giderdiğini söylüyor. Özellikle acı biberin, erkeklerde cinsel isteği arttırdığını belirten uzmanlar, P vitamini ile damarları yumuşatıp kanamayı önlediğini, K vitamini ile de kanın pıhtılaşma kabiliyetini arttırarak kanamaları durdurduğunu bildiriyor.

PATATES

Avrupa ve ABD'de mutfağın baş köşesinde yer alan patatesin besleyici maddelerinin çoğunluğunun, kabuğunun hemen altında veya yakınında olduğunu belirten uzmanlar, bu sebeple patatesin, kül veya buharda pişirildikten sonra soyulması gerektiğini vurguluyor. Patatesin mutlaka salata veya soğanla yenmesi gerektiğini ifade eden uzmanlar, yağda kızarmış olarak yenmezse patatesin kilo aldırmadığını, şişmanlar ve şeker hastaları için iyi bir gıda olduğunu bildiriyor. Şeker hastalarının, ekmek yerine bol patates yiyebileceğini söyleyen uzmanlar, ancak potasyumun zayı olmaması için, patateslerin külde veya çift tabanlı tencerede pişirilmesi gerektiğini kaydediyor. Uzmanlara göre, patatesin yaklaşık yüzde 20'si karbonhidrat ve kalori değeri oldukça düşük. Bol B vitamini, C vitamini, protein, kalsiyum, demir ve fazla miktarda potasyum içeriyor. Orta boy bir patates, günlük C vitamini miktarının 1/3'ünü temin ediyor. Sindirimi kolaylaştırıyor. Bağırsakları, böbrekleri ve kanı temizliyor, kabızlığı önüyor. Kansere karşı koruyor ve yorgunluğa karşı birebir.

DOMATES

Bol ve çeşitli vitaminler, mineraller ve faydalı organik asitlerle tıbbi değeri çok yüksek bir sebze olan domatesin, vücuda kükürt, fosfor ve organik sodyum verdiğini vurgulayan uzmanlar, bir domatesteki C vitamininin, tavsiye edilen günlük miktarın yüzde 50'sinden fazla olduğunu bildiriyor. Uzmanlar, domatesin damarları yumuşattığını, kanı durulttuğunu, üre miktarını düşürdüğünü, vücudu gençleştirdiğini belirterek, kalp, karaciğer, böbrek bozuklukları ve şekerliler için çok faydalı olduğunu ifade ediyor. Domatesin, böbrekleri çalıştırarak bol idrar söktürdüğünü ifade eden uzmanlar, vücutta biriken üre asidi ve ürat tuzlarını eriterek idrarla dışarı attığını, vücutta biriken suyu boşalttığını kaydediyor. Uzmanlar, kansere tutulmamak için domatesin iyi bir sebze olduğunu bildiriyor. Domatesin C ve E vitaminleri içerdiğini, zengin bir potasyum kaynağı olduğunu ve çok az miktarda tuz bulunduğunu söyleyen uzmanlar, yüksek kan basıncını düşürmeye yardımcı olduğunu ve vücudun su tutmasını engellediğini ifade ediyor. Domatesin hazmı kolaylaştırdığını, özellikle nişastalı yiyeceklerin (hamur işleri, kuru erzak) kolay sindirilmesini sağladığını vurgulayan uzmanlar, kabuk ve çekirdekleriyle bağırsakları harekete geçirdiğini ve pekliliği giderdiğini belirtiyor.

BROKOLİ

Uzmanlar, brokolide, havuçtakinden daha fazla beta karoten bulunduğunu söyleyerek, bu sebeple yenebilecek, suyu içilebilecek en iyi besinlerden olduğunu kaydediyor. Beta karotenin, güçlü bir kanser savaşçısı olduğunu vurgulayan uzmanlar; yemek borusu, mide, bağırsak kanserleri tehlikesini azalttığını ifade ediyor. Brokolinin ayrıca, B1 ve C vitamini ile dolu olduğunun altını çizen uzmanlar, yüksek miktarda kalsiyum, kükürt, potasyum ve selenyum maddeleri içerdiğini belirtiyor. Mineral ve demir eksikliğini gideren brokolinin vitamin deposu olduğunu bildiren uzmanlar, suyunun havuç veya elma suyu ile karıştırılarak içilmesinin de faydalı olduğunu kaydediyor.

HIYAR

Hıyarın kanı temizlediğini, karaciğeri ve böbrekleri çalıştırarak bol idrar söktürdüğünü ifade eden uzmanlar, idrarla birlikte vücuttaki üre asidi ve ürat tuzlarını eritip dışarı attığını bildiriyor. Salatalığın, içeriğindeki bol kükürtle kanı temizlediğini, ciltteki ter bezlerini çalıştırdığını belirten uzmanlar, bol vitamin ve minerali madde verdiğini, böylece cildin taze ve pürüzsüz olmasına yardım ettiğini vurguluyor. Salatalığın kendisi veya suyunun, cildi bir tonik kadar temizlediğini söyleyen uzmanlar, et yemeklerinin verdiği susuzluğu kestiğini kaydediyor. Salatalığın, sıcak bir havada iç ısısının dış ısıdan 20 derece daha düşük olduğu ve bu sebeple serinletici olarak yendiği bildiriliyor.

BEZELYE

Kansızlığı gideren ve pekliği geçiren taze bezelyenin, kan kanserine karşı koruyucu etkisi olduğunu ifade eden uzmanlar, gıda değeri ve insana zarar vermeme bakımından fasulyeden daha üstün olduğunu savunuyor.

MAYDANOZ

Uzmanlara göre maydanoz, dünyadaki en besleyici yiyeceklerden biri ve bir demir deposu durumunda. Genellikle taze yenen maydanozda, kalsiyum, potasyum, kükürt ve A vitamini bulunuyor. Bir tutam maydanoz, günlük C vitamini ihtiyacının çoğunu karşılıyor. Böbrekleri, karaciğeri ve idrar yollarını temizlemeye yardım ediyor. Kan şekerini normal seviyede tutuyor ve kansere karşı da koruyucu.

HAVUÇ

Uzmanlar, havucun, süratle kan yapıcı, kuvvetlendirici, ishal kesici, peklik giderici, mide ve bağırsağın yakın dostu, safra akıtıcı, karaciğeri kuvvetlendirici ve yeri doldurulamayan bir sebze olduğunu söylüyor. Kansızlık halinde, sabah-öğle-akşam taze çıkarılmış 1 çay bardağı havuç suyu içilmesi, suyu çıkarılamazsa ince rendelenmesi ve iyice çiğnenerek yenmesi öneriliyor. Mide ve bağırsak kanamalarında da havuç suyunun çok faydalı olduğunu ifade eden uzmanlar, havucun, özel şekeri, A vitamini ve bol vitaminleri ile karaciğeri kuvvetlendirdiğini, ona rahatsızlığında kendi kendini tamir imkanı verdiğini, vücuttaki üre asidi, ürat tuzları, benzeri yorgunluk maddelerini, diğer zehirleri idrarla dışarı attığını vurguluyor. Havucun, bol A vitamini ile cilde temizlik ve pembelik verdiğini ve gözlerin sıhhatli kalmasını sağladığını belirten uzmanlar, kalp rahatsızlığı ve damar sertliği olanlara havucun çok fayda verdiğini, her gün yenen bir havucun da akciğer kanseri tehlikesini yarıya indirdiğini bildiriyor. Uzmanlar, havuçtaki beta-karotenin de gözleri, yaşlılığın getirdiği görme zayıflığından koruduğunu ve bağışıklık sistemini kuvvetlendirdiğini vurgulayarak, havuçların çiğ veya pişmiş olarak yenilirken asla soyulmaması gerektiğini, sadece temiz yıkamanın kafi olduğunu kaydediyor.

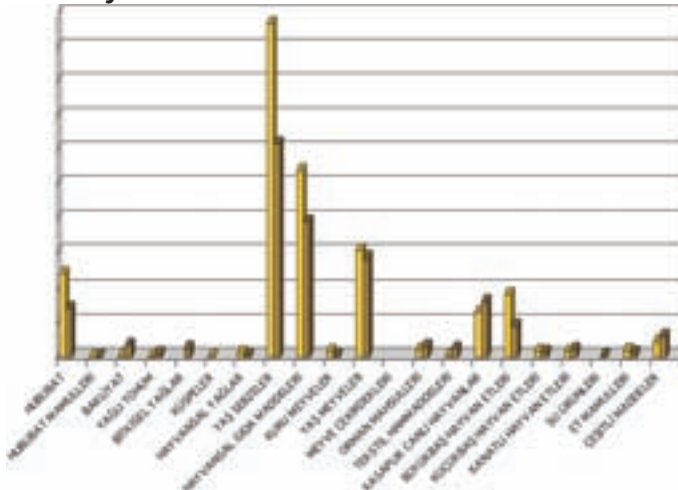
MARUL

Bol miktarda ve çeşitli mineraller içeren marulun, sinirleri teskin edip iyi uyku verdiğini ve erkeklerde cinsel arzuyu frenlediğini belirten uzmanlar, yemekten önce salata şeklinde yenen marulun, şeker hastalarının kandaki şeker seviyesini düşürdüğünü bildiriyor. Marulun bol idrar söktürdüğünü ve kanı pisliklerden temizlediğini vurgulayan uzmanlar, karaciğer ve dalak şişliğini, sarılığı giderdiğini, kadınlarda adet dönemlerinin zamanında ve ağrısız geçmesini sağladığını bildiriyor. Uzmanlar, marul suyu, yüze sürülürse ergenlik sivilcelerini giderdiğini, cilde tazelik ve pembelik verdiğini kaydediyor.

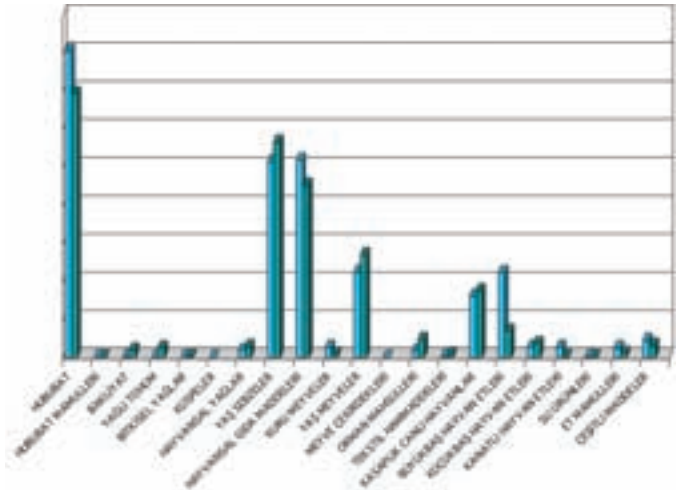
ANTALYA TİCARET BORSASI 2008 - 2009 MAYIS / HAZİRAN AYLARI İŞLEM HACMI (TL)

ANA GRUPLAR	MAYIS 2008	MAYIS 2009	HAZİRAN 2008	HAZİRAN 2009
HUBUBAT	4.901.653	2.876.260	16.041.214	13.847.062
HUBUBAT MAMULLERİ	11.459	61.620	15.268	23.116
BAKLİYAT	88.640	724.034	61.970	403.595.49
YAĞLI TOHUMLAR	43.994	233.899	28.125	506.237
BİTKİSEL YAĞLAR		544.813	20.356	67.383
KÜSPELER	85.624		16.724	
HAYVANSAL YAĞLAR	262.150	139.165	366.743	568.643
YAŞ SEBZELER	19.432.408	12.426.779	10.253.021	11.280.889
HAYVANSAL GIDA MAD.	10.825.390	7.860.134	10.354.010	9.014.298
KURU MEYVELER	365.451	128.976	524.960	185.115
YAŞ MEYVELER	6.196.760	5.776.282	4.472.544	5.370.107
MEYVE ÇEKİRDEKLERİ			15	
ORMAN MAHSULLERİ	421.760	623.234	331.557	932.833
TEKSTİL HAMMADDELERİ	99.690	523.008	51.142	155.595
KASAPLIK CANLI HAYV.	2.624.271	3.245.609	3.207.272	3.494.205
BÜYÜKBAŞ HAYVAN ETLERİ	3.686.573	1.847.771	4.447.581	1.389.014
KÜÇÜKBAŞ HAYVAN ETLERİ	367.296	301.986	540.813	723.572
KANATLI HAYVAN ETLERİ	320.323	484.691	540.570	59.926
SU ÜRÜNLERİ		92.199	41.517	28.214
ET MAMULLERİ	393.870	250.852	498.667	219.410
ÇEŞİTLİ MADDELER	905.363	1.227.507	901.609	627.671
TOPLAM	51.032.684	39.368.826	52.715.688	48.896.893

Mayıs 2008 / 2009

Haziran 2008 / 2009

SİCİL NO	UNVANI
2367	KEMAL BALIKÇILIK İHRACAT LİMİTED ŞİRKETİ
2368	HAKİM CAN
2369	MEHMET BALCI
2370	NURİ ERDOĞAN
2371	SEYİDOĞULLARI EML.TEM.TARIM GIDA İNŞ.PET.OTO.TEKS.SA.LTD.ŞTİ.
2372	MANAVGAT SÜT VE SÜT ÜR. PET. GIDA TUR. TAŞ. EM. İNŞ. HAY. TİC. A.Ş.
2373	AHMET ÇOBAN
2374	MEHMET SİDDİK ZEYDAN
2375	ALİ KÜNDÜ
2376	ZERANT TARIM SEB. MEY. İHR. İTH. TİC. SAN. LTD. ŞTİ.
2377	KADRI ÇELİKTENYILDIZ
2378	BEŞİR ÇELİKTENYILDIZ
2379	MERSEL TARIM YAŞ SEBZE MEYVE PAK.GIDA İNŞ.SAN.VE TİC.İTH.İHR.LTD.ŞTİ.
2380	İDRİS SUNGUR
2381	MİR-PA AMBALAJ SU TARIM VE GIDA ÜRÜNLERİ VE PLASTİK SAN.VE TİC. LTD.ŞTİ.
2382	MÜSLÜM AYDINLI-GAP-ET ET VE ET ÜRÜNLERİ
2383	SÜLEYMANOĞULLARI GIDA SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.
2384	İBRAHİM KIR
2385	YÜKSEL DOĞRU

Görüş ve önerileriniz

Borsanomi dergimizi, sizlerin görüşleri doğrultusunda daha iyi bir yayın organı haline getirebilmeyi hedefliyoruz. Bu doğrultuda siz değerli üyelerimizin eleştiri ve önerileri büyük önem taşıyor. İçerikle ilgili eleştirilerinizi, dergide yer verilmesini istediğiniz konuları bize telefon, faks veya e-posta yoluyla iletmenizi rica ediyoruz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Tel: (242) 244 26 70 - 241 28 28 - Faks: (242) 241 11 58 - e-mail: info@antalyaborsa.org.tr

Dünyanın dörtbir! yanına

Gençlik Mahallesi 1326 Sokak

Başta Avrupa olmak üzere, Uzakdoğu, Rusya, Amerika, Asya, Afrika ve dünyanın her noktasına uçak biletleri ve hava kargo taşımacılığını en ekonomik koşullarla gerçekleştiriyoruz.

pamfilya *40. yıl*
TURİZM A.Ş. since 1969

ISO 9001 : 2000

Gençlik Mahallesi 1326 Sokak
Pamfilya Apt. No: 60/1 Antalya
Tel: (0242) 243 20 07 - 08
Fax: (0242) 243 37 83
e-mail: cargo@pamfilya.com.tr

doğadan sofranıza ege tatları...

%100
kontrolü ürün

Hardal Otu
Wild Mustard

Labada
Dock Rumex

Acı Radika
Dandelion

Arapsaçı
Fennel

Tatlı Radika
Sweet Dandelion

Ebegümeci
Common

Turp Otu
Wild Radish

Isırgan Otu
True Nettle

Cibes
Cabbage Sprouts

Şevketi Bostan
Golden Thistle